

Wrocławski Niezbędnik Kulturalny

Wrocław Cultural Guide

ROZMOWY / INTERVIEWS:

Ewa Kuryluk:

**wystawa „Białe fałdy czasu”
w Pawilonie Czterech Kopuł**

White Folds of Time exhibition
in the Four Domes Pavilion

Leszek Możdżer:

57. Jazz and Odra

57th Jazz on the Odra Festival

magazyn
bezpłatny
take for
free

PRZEWODNIKI / GUIDES:

szlakiem wrocławskich tysiącletek

to Wrocław's Millennium schools

architektoniczny spacer

po ulicy Kołłątaja

an architectural walk
along Kołłątaja Street

przegląd wrześniowych festiwali...

September festivals' overview...

...i kalendarium ponad

120 wrześniowych wydarzeń

...and schedule of more than
120 September events

Strefa
Kultury
Wrocław

57 JAZZ NAD ODRĄ

15—19.09.2021

WROCŁAW
TEATR POLSKI
IMPART

JAZZNADODRA.PL

Wrocławski Niezbędnik Kulturalny

Wrocław Cultural Guide

ZESPÓŁ / TEAM:

Redaktor naczelna / Editor-in-chief:
Magdalena Klich-Kozłowska

Kalendarium / Calendar of events:
Annamaria Janiszewska

Autorzy / Authors:
Kamil Bujny, Agata Cejba, Daria Kubasiewicz, Marcin Musiał, Anna Pazdej, Joanna Plizga, Maria Prusakowska, Krzysiek Stęplowski, Wiktor Wiktorczyk

Tłumaczenie / Translation:
Fabryka Tłumaczeń

Korekta / Proofreading:
Magdalena Klich-Kozłowska

Projekt graficzny i skład
Graphic design and typesetting:
Aleksandra Błędowska, Magdalena Przewłocka, Artur Busz

Reklama / Advertisement:
Urszula Jaros
(urszula.jaros@strefakultury.pl)

Dystrybucja / Distribution:
Anna Pazdej, Marta Pyczek

Druk / Print:
Polska Press Sp. z o. o.

Nakład / Circulation: 5 000

Wydawca / Publisher:
Strefa Kultury Wrocław

Kontakt / Contact:
niezbednik@strefakultury.pl

Zdjęcie na okładce / Cover photo:
Solpol, fot. Marcin Szczygieł

Strefa Kultury Wrocław
ul. Świdnicka 8b
50-067 Wrocław

www.strefakultury.pl

fb.com/NiezbednikKulturalny
fb.com/StrefaKulturyWroclaw
instagram.com/strefakulturywroclaw

Za publikowane materiały odpowiedzialność ponosi podmiot przekazujący je Redakcji do publikacji. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania zmian i skrótów w nadesłanych materiałach oraz nadawania tytułów, jak również odmowy publikowania materiału bez podania przyczyny. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Za treść publikowanych reklam odpowiada reklamodawca.

Na stronach 14, 26, 30, 36, 41, 42, 46, 49, 53, 54, 57, 67, 68, 71, 72, 75 i 79 zamieszczony jest materiał reklamowy.

Na stronach 2, 8, 21, 29, 42, 59, 62 i 80 zamieszczone są ogłoszenia własne wydawcy.

The responsibility for the materials published rests with an entity that provides them to the Editorial Office for publishing. The Editorial Office reserves the right to amend and make materials received shorter, and to give them titles or to refuse to publish any material without any reason whatsoever. We do not return any material which has not been ordered. An advertiser is responsible for the contents of advertisements published.

Advertisements can be found on pages 14, 26, 30, 36, 41, 42, 46, 49, 53, 54, 57, 67, 68, 71, 72, 75 and 79.

On pages 2, 8, 21, 29, 42, 59, 62 and 80 you can find the publisher's own announcements.

Co przyniesie wrzesień? Dionizje, jakich Wrocław dawno nie widział! Nadchodzący miesiąc usiany jest festiwalami do tego stopnia, że przygotowaliśmy dla was mini-przewodnik („Urodzaj festiwalu”, str. 5-7), w którym znalazły się wydarzenia na stałe wpisane w kalendarz wrześniowych imprez oraz te, które z powodu pandemii na wrzesień musiały zostać przełożone.

Co jeszcze? Początek roku szkolnego i wyczekiwany powrót dzieci do szkół, co stało się dla nas pretekstem, by wybrać się na sentymentalny spacer i przyrzyć wrocławskim tysiąclatom. Jedną z nich (Szkoła Podstawowa nr 71) zlokalizowana jest nieopodal ulicy Kołłątaja, która stała się bohaterką projektu „Eureka! Kołłątaja żąda odkrycia”. W artykule przyglądamy się bliżej mezonetowcowi zaprojektowanemu przez Jadwigę Grabowską-Hawrylak, i... to nie jedyne miejsce, gdzie znajdziecie wzmiankę o tej „gigantce” architektury. W tym numerze Joanna Plizga w serii #czarnywrocław zrekonstruowała na swój czarno-biały sposób wrocławski kompleks budynków zwyczajowo nazywany przez wrocławian Manhattanem, również autorstwa Hawrylak.

Jednak w rankingu najczęściej wspomnianych ostatnio budynków Wrocławia bezapelacyjnie wygrywa Solpol. Autor rubryki „Brzydki Wrocław” znalazł w swoich archiwach wycinki z prasy, które zawierają relacje z otwarcia tego postmodernistycznego cuda architektury. Czy zostanie wyburzony, czy nie – nie wiadomo. Pewne jest natomiast, że oferta kulturalna na wrzesień jest ogromna – szczegóły znajdziecie w kalendarium na str. 32-75.

Przyjemnego czytania i planowania uczestnictwa w wybranych wydarzeniach!

Zespół Niezbędnych

What is September going to bring? Events at a scale that Wrocław has not seen for a long time! The coming month is chock-full of festivals. So much so, that we decided to put together a mini-guide for you (*Festivals' harvest* on pages 5-7), featuring events that take place in September on a regular basis, as well as those that had to be postponed until September due to the pandemic.

What else? The beginning of the school year and the long-awaited return of children to their schools, which we used as an excuse to go for a sentimental walk and take a look at Wrocław's Millennium schools. One of them – Primary School n° 71 – is located near Kołłątaja Street, which is prominently featured in the *Eureka! Kołłątaja Street yearns to be discovered* project. In an article devoted to the project, we take a closer look at the famous Mezonetowiec building designed by Jadwiga Grabowska-Hawrylak... but this is hardly the only place where we mentioned this legend of architecture. In the #blackwrocław series, Joanna Plizga decided to showcase the building complex, which residents of Wrocław commonly refer to as the Manhattan, in her usual black-and-white way.

However, if you were to make a ranking list of the most commonly mentioned buildings in Wrocław recently, the Solpol would win and there is no doubt about it. The author of *Ugly Wrocław* found excerpts from press articles about the opening of this post-modern architectural wonder. Whether or not it will be demolished remains unknown as of today; what we know is that the cultural offering for September is enormous – you will find more in the event calendar on pages 32-75.

Happy reading and planning your visits to the events!

The Guide Team

W NUMERZE / IN THE ISSUE:

- 4 KULTURALNI POLECAJĄ / CULTURAL RECOMMENDATIONS**
Agata Cejba, Wiktor Wiktorczyk
- 5 Urodzaj festiwalu / Festivals' harvest**
Przegląd wrześniowych festiwalu
September festivals' overview
- 9 FLASH**
Nagrody dla wrocławskich twórców kultury
Awards for Wrocław's creators of culture
- 10 5 PYTAŃ DO... / 5 QUESTIONS FOR...**
Leszka Możdżera / Leszek Możdżer
57. Jazz and Odrą / 57th Jazz on the Odra Festival
- 12 W SKRÓCIE / LONG STORY SHORT**
„Miejski grunt” / Urban soil
Fragmenty książki Rafała Matyi
Excerpts from a book by Rafał Matyja
- 15 Tuż po zmroku na Nadodrzu / Nadodrże after dark**
Kinomural 2021
- 16 Czarny Wrocław: Manhattan / Black Wrocław: Manhattan**
Felieton Joanny Plizgi / A column by Joanna Plizga
- 18 Efemeryczne rzeźby z powietrza / Ephemeral sculptures from the air**
Rozmowa z Ewą Kuryluk:
„Białe fałdy czasu” w Pawilonie Czterech Kopuł
An interview with Ewa Kuryluk:
The White Folds of Time exhibition
in the Four Domes Pavilion
- 22 Wrocławskie tysiąclatki / Wrocław's Millennium Schools**
Architektoniczny spacer / An architectural walk
- 24 Barbary powrót z wakacji / Barbara's back from summer break**
Nowy semestr cykli spotkań i warsztatów
A new semester of meetings and workshops series
- 27 Kołłątaja żąda odkrycia / It yearns to be discovered**
- 28 BRZYDKI WROCŁAW / UGLY WROCŁAW**
- 31 WRZEŚNIOWE SZARADY / SEPTEMBER RIDDLES**
- 32 KALENDARIUM WYDARZEŃ / SCHEDULE OF EVENTS**
37 ✕ sztuki wizualne / visual arts
43 ▶ muzyka / music
47 ● film
50 ⦿ teatr + performance / theatre + performance
58 ≡ literatura / literature
60 ♡ architektura + design / architecture + design
63 :: edukacja + animacja / education + animation
- 76 Культурний вересень**
- 78 PRZECZYTAJ I OBEJRZYJ we wrześniu / READ and WATCH in September**

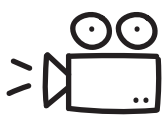

→ kulturalni = = polecą *cultural recommendations*

**AGATA
CEJBA**

aktorka / actress

CZYTAJ
NA STR. 57

Aby wejść w jesienny klimat mniej boleśnie, zachęcam do udziału w warsztatach rękodzieła, które prowadzą – związane ze światem teatralnym, ale obecnie oddane pracom ręcznym – wrocławianki: Agnieszka Mielcarek i Dominika Chochołowska-Bocian. Ta pierwsza (która w social mediach figuruje jako **Aua Macrame**) wyplata popularną makramę, tworzy też sznurkowe kombinacje inspirowane znanymi obrazami, a obecnie kończy abażur w klimatach twórczości Zofii Stryjeńskiej. Z kolei warsztatów Dominiki – m.in. z cyjanotypii, świec sojowych czy malarstwa – szukajcie pod nazwą **Secret Spot Workshops**. Dziewczyny tworzą niesamowity klimat, a przede wszystkim skutecznie uczą nowych umiejętności.

26 września z ogromną przyjemnością zapraszam na premierę do **Wrocławskiego Teatru Lalek**, w której gram jedną z ról. **„Lalka Kafki”** to spektakl o wydarzeniach, co do których nie można być pewnym, że rzeczywiście miały miejsce. Mają charakter raczej opowiadki, legendy... Historia opowiada o dziewczynce, która zgubiła w parku swoją lalkę, a spotkany na miejscu Franz Kafka próbuje przywrócić małej nadzieję, zapewniając, że jej zabawka nie zaginęła, a jedynie wyruszyła w podróż i nie wiadomo kiedy wróci. Przygody, które spotykają lalkę są oparte o fragmenty największych dzieł Franza Kafki.

Nie mogę się też doczekać nowego filmu **Pedro Almodóvara** **„Madres Paralelas”** – ponoć mistrz nadal w formie. Film ma światową premierę 1 września, a jego plakat już zdążył skraść moje serce.

If you want to start your autumn without the classic fall blues, I encourage you to take part in handicraft workshops run by Agnieszka Mielcarek and Dominika Chochołowska-Bocian – two Wrocław-based handicraft buffs, who are no strangers to the world of theatre. The former – you might know her from social media as **Aua Macrame** – weaves the popular macramés and creates string compositions inspired by famous paintings. As of now, she is finishing a lampshade in the style of Zofia Stryjeńska's pieces. If you want to attend Dominika's workshops on cyanotype, soy candles and painting, just look for the **Secret Spot Workshops**. The girls create an amazing atmosphere and most of all, they are great teachers.

On the 26th of September, make sure to join me at the **Wrocław Puppet Theatre** for a premiere of **Kafka's Doll**, where play one of the main roles. It's a play about events that you can't be sure actually happened, and may as well be a stuff of legends and stories... The story is about a girl, who has lost her doll in the park, and Franz Kafka, who encounters her there, tries to give the little girl hope by assuring her that her toy is not lost, but has only set off on a journey and no one knows when it will return. The adventures of the puppet are based on excerpts from Franz Kafka's greatest works.

I cannot wait for **Pedro Almodóvar's** new film **Madres Paralelas** – apparently the master is still in good shape! It has a world premiere on the 1st of September, but even its poster managed to capture my heart.

READ MORE
ON PAGE 57

4

**WIKTOR
WIKTORCZYK**

reżyser teatralny,
scenarzysta / theatre
director, script writer

Dziesięć lat temu we Wrocławiu żyło ponad 100 000 dzieci, a w mieście nie było ani jednego festiwalu dedykowanego najmłodszym. Z inicjatywy Anny Proszkowskiej, aktorów Teatru Klinika Lalek, Wrocławskiego Teatru Dla Dzieci oraz przy wsparciu Impartu zaczęliśmy cyklicznie organizować święto sztuki dla dzieci – **festiwal teatralny „Dziecinada”** (24–26.09). Zakładając, że w jakimś stopniu wszyscy jesteśmy dziećmi; że czas płynie, ale my się w środku nie starzejemy całym sercem polecam wszystkim i dużym, i małym to mądre i pogodne wydarzenie.

Rzadko kiedy wystawa wzbudza tak głębokie emocje, bez potrzeby pokazywania konkretnych obrazów i bez dosłowności. **„Czerwień. Ekspozycja na kolor” Patrycji Mastej i Magdaleny Skowrońskiej** ma w sobie wszystko, czego można zapragnąć, aby wystawę nazwać pełną. Jest interaktywna, eksperymentuje z przestrzenią, działa na odbiorcę wielopoziomowo: przebywanie w przestrzeni tak czerniwej wpływa na oglądającego nadzwyczaj intensywnie! Od złości, przez szaleństwo radości, po zmęczenie i otulenie w bezpiecznych, wiszących nad ziemią kokonach. Wystawę można oglądać do końca roku w Muzeum Współczesnym Wrocław.

W 2020 r. premierę miał najnowszy album **Piotra Bukartyka** **„Być może to wszystko”**. Piotr czaruje swoim głębokim, bluesowym głosem. Jego muzyka przywraca czujność słuchania: sprawi, że się zatrzymacie, wyęcicie słuch, dacie sobie chwilę na refleksje... Być może nawet wzruszycie i napełnicie się nadzieją. Bukartyka słucham od lat, ale tym razem jeszcze bardziej doceniam wartość jego nieoczywistych i żartobliwych tekstów.

Ten years ago, there were over 100,000 children in Wrocław, all while the city did not have a single festival dedicated to them. On the initiative of Anna Proszkowska, actors of the Puppet Clinic Theatre, Wrocław Children's Theatre and with ample support offered by Impart, we launched a regular festival of art for children – **“Dziecinada” theatre festival** (24–26.09). We all believe that we are all children to some extent – time passes but we never grow old inside. That is why I wholeheartedly recommend everyone, young and old, to come, learn and enjoy the show.

Exhibitions rarely evoke deep emotions without the need to show specific images and without having to go for literal things. **Red. Exposure to colour** by **Patrycja Mastej and Magdalena Skowrońska** has everything one could wish for to call the exhibition complete. It is interactive, experiments with space and has a multi-faceted effect on the viewer – staying in such a red space has an intense and remarkable impact! From anger, to a frenzy of joy, to exhaustion and wrapping up in safe cocoons hanging above the ground. The exhibition can be seen until the end of the year at the Wrocław Contemporary Museum.

In 2020, **Piotr Bukartyk's** latest album **Być może to wszystko** was released, and the singer enchants us with his deep, bluesy voice. His music lets us focus on listening – it will make you stop, listen closer and reflect for a moment... You may even be moved and filled with hope. I have been listening to Bukartyk for years, but this time I appreciate the value of his unobvious and humorous lyrics even more.

Millennium Docs Against Gravity, fot. Jerzy Wypych

URODZAJ FESTIWALI

Ostatnie półtora roku przyzwyczało nas do nieco innego sposobu funkcjonowania w kulturze: wybieraliśmy rzeczy nie tyle z szerokiego wachlarza propozycji rozmaitych instytucji, ile dopasowywaliśmy się do tego, co doraźnie było dostępne. Pandemia sparaliżowała teatry i opery, zmusiła producentów filmowych do zmian w terminarzu premier, a wystawy uczyniła dostępnymi tylko dla muzealników. Wszystko wskazuje na to, że sytuacja ulegnie zmianie we wrześniu: na powrót będziemy mogli przebierać w propozycjach i repertuarach, zwłaszcza tych festiwalowych.

Kino – przede wszystkim zaangażowane

Wielbiciele kina nie będą mieli powodów do narzekania – chyba, że na mnogość propozycji. Maraton filmowy rozpocznie 18. edycja festiwalu **Millennium Docs Against Gravity** (3–12.09), któremu w tym roku przyświeca hasło: „Świat się budzi”. W Dolnośląskim Centrum Filmowym (a później 16.09–3.10 na vod.mdag.pl) będzie można obejrzeć najciekawsze propozycje dokumentalne. Wrocławski program obejmuje niemal 80 produkcji, wśród których znalazły się zarówno filmy pełnometrażowe, jak i seriale czy animacje. W dużej mierze skupia się na ekologii i społecznym aktywizmie, co łączy go z innym wrześniowym wydarzeniem – 12. **LGBT Film Festivalem** (17–23.09). Impreza ponownie odbędzie się w formie hybrydowej: najpierw stacjonarnie, w dziewięciu polskich miastach, później online. W Kinie Nowe Horyzonty zobaczymy najlepsze filmy LGBT+ z całego świata, w tym znacznie więcej niż w poprzednich latach krótkometrażowych produkcji.

Tematy społecznie ważne będą również kluczowe dla **Festiwalu Filmów o Mieście i Architekturze MIASTOMovie** (29.09–3.10). Tegoroczna edycja odbywająca się w Kinie Nowe Horyzonty spróbuje ukazać 2021 rok jako moment przesilenia: czas tyleż niepewny, co naznaczony nadzieją na przyszłość. Zaprezentowane filmy pozwolą nam spojrzeć na wiele problemów, które pandemia uwypukliła i na które nakreśliła nowe spojrzenie.

Przed dużym ekranem odnajdą się i najmłodszy. Pod koniec miesiąca rusza **Międzynarodowy Festiwal Filmowy Kino Dzieci** (25.09–3.10 w kinie, 7–24.10 online), a do jego programu trafiło aż 157 produkcji (87 z nich to polskie premiery). Będzie z czego wybierać – przygotowano jedenaście sekcji tematycznych, a oglądający zostaną zabrani w filmową podróż do Flandrii i Walonii-Brukseli.

Muzyka – od klasyki po awangardę

Wszystkim tym, którym pandemia pokrzyżowała koncertowe plany, nadarzy się okazja do nadrobienia zaległości. Miesiąc zaczniemy od festiwalu **Wrocławia Cantans** (3–12.09) – jego głównym motywem będzie przekraczanie granic, na przykład między muzyką „klasyczną” a ludową. Koncerty odbędą się zarówno w Narodowym Forum Muzyki, jak i poza nim – m.in. w Muzeum Architektury oraz kolegiacie Świętego Krzyża i św. Bartłomieja.

W drugiej połowie miesiąca będzie można zatracić się w jazzie! Rusza kolejna edycja **Jazzu nad Odrą** (15–19.09) – w tym roku na trzech scenach (w Teatrze Polskim, w podwórku Impartu oraz na scenie przed Impartem) wystąpią polskie i zagraniczne gwiazdy, a wśród nich m.in.: GoGo Penguin, wrocławski kwartet Błoto, Bartosz Pernal czy sam Leszek Możdżer. Stałym punktem jest konkurs na Indywidualność Jazzową, którego laureaci z poprzednich lat – Marcin Pater Trio oraz Kuba Banaszek Quartet – dadzą w trakcie festiwalu koncertowy popis swoich umiejętności.

Dla wielbicieli muzyki awangardowej, noise i eksperymentalnej elektroniki pierwszy powakacyjny miesiąc zapowiada się lepiej niż dobrze. Po raz trzynasty odbędzie się **Avant Art Festival** (we Wrocławiu 20–25.09). Tak jak w ubiegłym roku, tak i w tym line-up jest przede wszystkim polski. Wystąpią m.in.: trio Jacaszek/Podpora/Kohyt, Bartuś 419 oraz Ambro Fiszoski. Rodzimy artystom będą towarzyszyć zagraniczni muzycy – na przykład kwartet The End Matsa Gustafssona. Koncerty to

OPEN AIR Theatre Festival, mat. CK Agora

jednak nie wszystko! Tegoroczna edycja zostanie rozbudowana o filmy, performanse i spektakle. Przez cały czas trwania festiwalu prezentowana będzie też wystawa wrocławskiej grupy artystycznej Kościół Nihilistów.

Teatr – widowiskowo i międzynarodowo

Karuzelę wydarzeń teatralnych we Wrocławiu rozkręci **Dolnośląski Festiwal Improwizacji Teatralnej DOLI** (10–12.09), który uczyni stolicę Dolnego Śląska jednym z ważniejszych ośrodków improwizacyjnych w Polsce. Przez weekend publiczność będzie mogła uczestniczyć w zaskakujących spektaklach – na scenie zobaczymy m.in. niepowtarzalne aktorskie składy (choćby w „Sztafecie 3x15” tudzież w „Zmieszanych i zagranych”), a widzowie zostaną zabrani na „Komedioży spacer po Wrocławiu”, podczas którego wysłuchają zabawnych interpretacji miejscowych legend i opowieści.

Nieco inną wizję teatru proponują organizatorzy **OPEN AIR Theatre Festival**. W trakcie tego wydarzenia zaprezentowany zostanie spektakl o tematyce ekologicznej (18.09) powstały w ramach artystycznej, międzynarodowej rezydencji we Wrocławiu. Wystawione zostanie także przedstawienie o słowackim Juraju Janosiku („Younak”, 18.09), które otrzymało wiele prestiżowych nagród. Obydwa pokazy do zobaczenia przy Centrum Kultury Agora.

Podczas gdy OPEN AIR Theatre Festival skupia się na integracji międzynarodowej w ramach Grupy Krajów Wyszehradzkich, **InlandDimensions International Arts Festival** (24.09–19.10) poświęcony jest wymianie kulturowej między Europą a Azją. W trakcie organizowanego m.in. przez Instytut Grotowskiego wydarzenia, w całości online, pokazanych zostanie czternaście przedstawień z Japonii i Hong Kongu.

6

Podobnie jak w przypadku kina, tak w teatrze nie zapomniano o najmłodszych! Po rocznej przerwie powraca **Międzynarodowy Festiwal Teatrów dla Dzieci „Dziecinada”** (24–26.09) – w całości w plenerze. W repertuarze m.in. adaptacje znanych bajek: „Pchły Szachrajki”, „Pinokia”, „Alicji w Krainie Czarów” czy „Podróży Guliwera”. Nie zabraknie Miasteczka Cyrkowego oraz interakcyjnych zabaw. Na wydarzenie po raz pierwszy można kupić karnet!

Literatura i sztuki wizualne – bez patosu

Wrzesień zdominuje fotografia, a dokładnie **TIFF Festival** (3.09–3.10), który od dziesięciu lat czyni ją bardziej zauważalną. W tym roku na program główny składają się trzy ekspozycje: „Widoki z okna” Jacka Foty (Krupa Gallery), zbiorowa prezentacja „Stan wyjątkowy” (galeria Studio BWA Wrocław) oraz „Wilgotna farba” Studia Prokopioiu (galeria SIC! BWA Wrocław). Choć festiwale kojarzą się z rumorem, ożywieniem czy wręcz egzaltacją, w tym wypadku organizatorzy kuszą spokojem – tegoroczna odsłona ma zachęcać do refleksji i nieśpiesznego odbudowywania wspólnoty skutecznie zniszczonej przez pandemię.

Także czytelnicy, a przede wszystkim miłośnicy krótkich form, nie mogą czuć się pominięci. Po raz siedemnasty odbędzie się **Międzynarodowy Festiwal Opowiadań** (3–5.09). Do Wrocławia przyjadą (lub z Wrocławiem przez internet się połączą) pisarze, tłumacze, eseści i wydawcy z całego świata. Tegoroczna edycja – jak pisze dyrektor festiwalu Marcin Hamkało – *będzie miała mniej teatralny charakter: głównymi aktorami spotkań będą tym razem sami autorzy*. Zorganizowane zostaną również filmowe projekcje oraz warsztaty – zarówno dla dorosłych, jak i całych rodzin. Zapowiada się prawdziwe święto literatury. I nie tylko – cały wrzesień będzie bowiem jednym wielkim świętem kultury!

Zebrał: Kamil Bujny

Międzynarodowy Festiwal Teatrów dla Dzieci „Dziecinada” / „Dziecinada” International Festival of Children’s Theatre, fot. Marcin Jędrzejczak

FESTIVALS' HARVEST

The last year and a half has accustomed us to a slightly different way of functioning in culture: we have not so much chosen things from a wide range of proposals from various institutions as we have adapted to what was temporarily available. The pandemic paralysed theatres and operas, forced film producers to alter their premiere schedules, and made exhibitions accessible only to museum employees. Everything seems to indicate that the situation will change in September: we will again be able to choose from a wide range of offers and repertoires, especially those of festivals.

Cinema – first and foremost committed

Film fans will have no reason to complain – except for the multitude of proposals. The film marathon will begin with the 18th edition of the **Millennium Docs Against Gravity Festival** (3–12.09), which this year has the motto “The world is waking up”. The Lower Silesian Film Centre (and later 16.09–3.10 at vod.mdag.pl) will host the most interesting documentary proposals. The Wrocław programme includes almost 80 productions, among which one can find feature films as well as series and animations, and focuses to a large extent on ecology and social activism, which links it with another September event – the 12th **LGBT Film Festival** (17–23.09). The event will again take place in hybrid form: first stationary, in nine Polish cities, then online. In the New Horizons Cinema we will see the best LGBT+ films from all over the world, including many more short productions than in previous years.

Socially important themes will also be central to the **MIASTOmovie City and Architecture Film Festival** (29.09–3.10). This year’s edition, held at the New Horizons Cinema, will try to show 2021 as a moment of solstice: a time as uncertain as it

is marked by hope for the future. The presented films will allow us to look at many problems which the pandemic has highlighted and at which it has provided a new perspective.

The youngest will find themselves in front of the big screen too. At the end of the month, the **Kids Kino International Film Festival** will begin (25.09–3.10 in cinemas, and 7–24.10 online), and its programme includes as many as 157 productions, of which 87 are Polish premieres. There will be plenty to choose from – eleven thematic sections have been prepared, and the viewers will be taken on a film journey to Flanders and Wallonia-Brussels.

Music – from classical to avant-garde

All those whose concert plans were thwarted by the pandemic will have an opportunity to catch up. The month will begin with the **Wrocław Cantans International Festival** (3–12.09) – its main theme will be crossing borders, for example between “classical” and folk music. Concerts will be held both at the National Forum of Music and outside it – in the Museum of Architecture and the Collegiate Church of the Holy Cross and St. Bartholomew, among others.

In the second half of the month, you can lose yourself in jazz! The next edition of **Jazz on the Odra Festival** (15–19.09) will start. This year, Polish and foreign stars, e.g. GoGo Penguin, the Wrocław quartet Błoto, Bartosz Pernal or Leszek Możdżer himself, will perform on three stages (in Polish Theatre, in the Impart backyard and on the stage in front of the Impart). A regular feature of the festival is the Jazz Individuality Competition, whose winners from previous years – Marcin Pater Trio and Kuba Banaszek Quartet – will give a concert display of their skills.

For fans of avant-garde music, noise and experimental electronics, the first post-holiday month promises to be better than good. The **Avant Art Festival** (20–25.09 in Wrocław) will be held for the thirteenth time. Just like last year, line-up is mainly Polish. Among the artists performing will be the trio Jacaszek/Podpora/Kohyt, Bartuś 419 and Ambro Fiszoski. Native artists will be accompanied by foreign musicians, such as The End quartet of Mats Gustafsson. However, concerts are not everything! This year's edition will be expanded to include films, performances and spec-

Festiwal Jazz nad Odrą / Jazz on the Odra Festival, fot. Marcin Jędrzejczak

TIFF Open, galeria BWA Wrocław Główny, fot. Jerzy Wypych

tacles. Throughout the festival, an exhibition of the Church of Nihilists, a Wrocław-based artistic group, will be presented.

Theatre – spectacular and internationally

A merry-go-round of theatrical events in Wrocław will be kicked off by the **Lower Silesia Theatre Improvisation Festival DOLi** (10–12.09), which will make the capital of Lower Silesia one of the most important improvisation centres in Poland. During the weekend, the audience will be able to participate in surprising performances – we will see unique actor line-ups on stage (e.g. in *Sztafeta / Relay 3x15* or *Mixed and Played*), and the audience will be taken on a *Comedy walk around Wrocław*, during which they will listen to funny interpretations of local legends and stories.

A slightly different vision of theatre will be proposed by the organisers of **OPEN AIR Theatre Festival**. During this event, they will present a performance on ecological themes (18.09) created as part of an international artistic residency in Wrocław. There will also be a performance about the Slovak Juraj Janosik (*Younak*, 18.09), which received many prestigious awards. Both shows can be seen at the Agora Cultural Centre.

While OPEN AIR Theatre Festival focuses on international integration within the Visegrad Group of Countries, **InlandDimensions International Arts Festival** (24.09–19.10) is devoted to cultural exchange between Europe and Asia. During the event, organised among others by the Grotowski Institute, fourteen performances from Japan and Hong Kong will be shown entirely online.

As in the case of cinema, the youngest will not be forgotten in theatre either! After a year's break, the “**Dziecinada**” **International Festival of Chil-**

dren's Theatre (24–26.09) returns after a year's break, entirely outdoors. The repertoire includes, among others, adaptations of well-known fairy tales: *Flea Shuffleboard*, *Pinocchio*, *Alice in Wonderland* or *Gulliver's Travels*. There will be a Circus Town and interactive games. For the first time, it is possible to buy a pass for the event!

Literature and visual arts – without pathos

September will be dominated by photography, or more precisely by the **TIFF Festival** (3.09–3.10), which has been making it more visible for ten years. This year, the main programme consists of three exhibitions: *Views from the Window* by Jacek Fota (Krupa Gallery), the collective presentation *State of Exception* (Studio BWA Wrocław gallery) and *Wet paint* by Studio Prokopiou (SIC! BWA Wrocław gallery). Although festivals are associated with commotion, revival or even exaltation, in this case the organisers tempt us with calmness – this year's edition is to encourage reflection and unhurried rebuilding of a community effectively destroyed by a pandemic.

Readers, too, and above all lovers of short forms, must not feel left out. The **International Short Story Festival** (3–5.09) will take place for the 17th time. Writers, translators, essayists and publishers from all over the world will come to Wrocław (or will connect with Wrocław via the Internet). This year's edition, according to festival director Marcin Hamkało, *will have a less theatrical character: the main actors of the meetings this time will be the authors themselves*. There will also be film screenings and workshops for both adults and entire families. It promises to be a true celebration of literature. And not only – the whole September will be one great festival of culture!

Collected by: Kamil Bujny

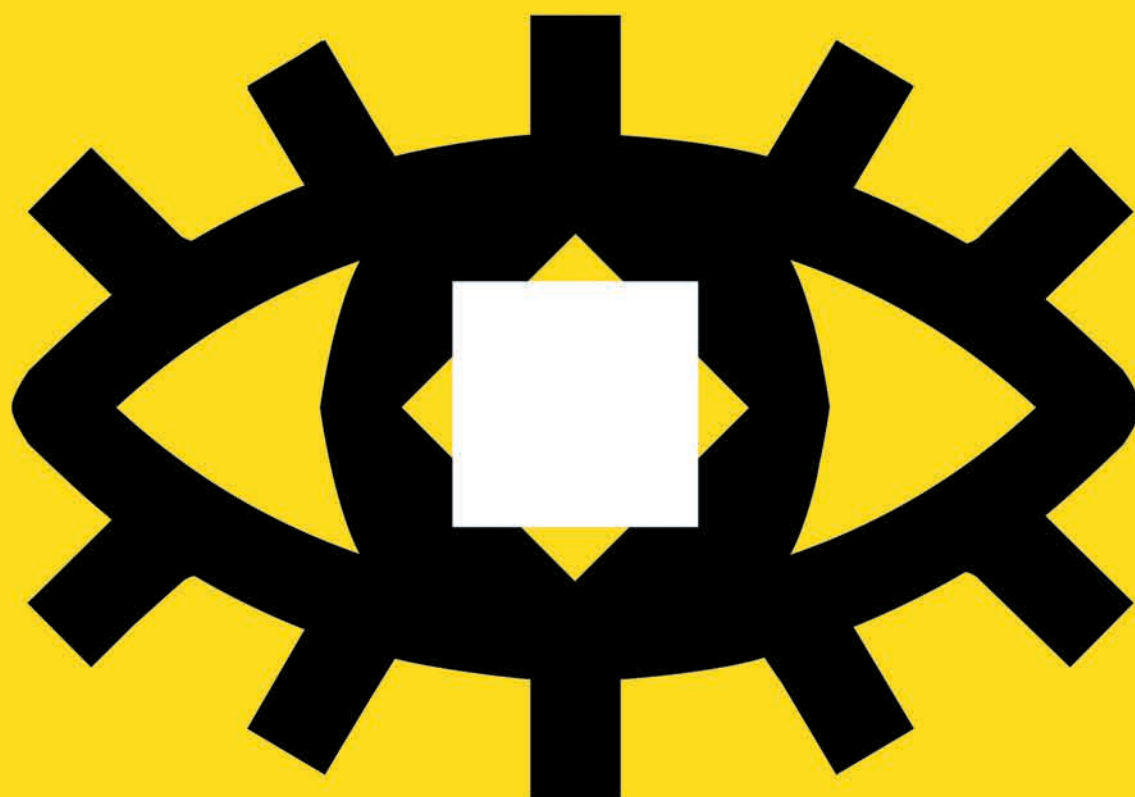

dialogfestival.pl

DIALOG – WROCŁAW

Międzynarodowy Festiwal Teatralny
International Theatre Festival

11–16 / 10 / 2021

Wrocław
miasto spotkań

Dofinansowano ze środków
Ministerstwa Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu

meccenas:

Grupa Budus

partnerzy:
kino | nowe horyzonty
patroni medialni: e-teatr.pl teatralny.pl Dialog

Bral najbardziej wpływowym reżyserem

Bral – the most influential director

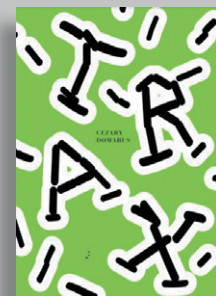
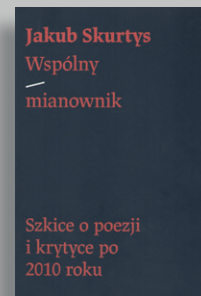
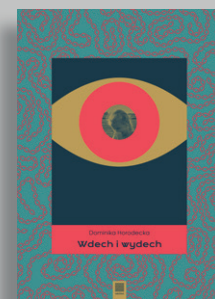
Grzegorz Bral – reżyser teatralny związany z Wrocławiem, twórca Teatru Pieśń Kozła oraz Brave Festivalu – trafił do zestawienia dwudziestu najbardziej wpływowych reżyserów teatralnych po upadku muru berlińskiego w Europie Środkowo-Wschodniej. Wydana pod redakcją Kaliny Stefanovej i Marvina Carlsona publikacja „20 Ground-Breaking Directors of Eastern Europe” ukazuje sylwetki topowych reżyserów, którzy popychają współczesny teatr, jako całość, na nowe tory.

Grzegorz Bral – theatre director connected with Wrocław, creator of Song of the Goat Theatre and Brave Festival – was included in the list of twenty most influential theatre directors in Central and Eastern Europe after the fall of the Berlin Wall. The publication *20 Ground-Breaking Directors of Eastern Europe*, edited by Kalina Stefanova and Marvin Carlson, presents the profiles of top directors “who push contemporary theatre, as a whole, ahead into new territories.”

Docenieni w Gdyni Appreciated in Gdynia

Kapituła Nagrody Literackiej Gdynia wyróżniła wrocławskich autorów i wydawnictwa. W finale konkursu znaleźli się **Jakub Skurtys** (za książkę „Wspólny mianownik. Szkice o poezji i krytyce po 2010 roku”), **Cezary Domarus** (za opublikowany w **Wydawnictwie J** tom poetycki „Trax”), **Ewa Jarocka** (za tom „Cienie piszcących psów”), **Dominika Horodecka** (za wydaną w **Warstwach** powieść „Wdech i wydech”) i **Jakub Kornhauser** (za ogłoszone w **Książkowych Klimatach** „Premie górskie najwyższej kategorii”).

The Jury of the Gdynia Literary Award distinguished Wrocław-based authors and publishers. The finalists were **Jakub Skurtys** (for the book *Wspólny mianownik. Szkice o poezji i krytyce po 2010 roku*), **Cezary Domarus** (for the volume of poetry *Trax* by **J Publishing House**), **Ewa Jarocka** (for the volume *Cienie piszcących psów*), **Dominika Horodecka** (for the novel *Wdech i wydech*, by **Warstwy Publishing House**) and **Jakub Kornhauser** (for *Premie górskie najwyższej kategorii* by **Książkowe Klimaty Publishing House**).

A niechaj narodowie wždy postronni znają, iż...

Let it be known to all nations that...

...w czerwcu ogłoszono nominacje w plebiscycie Kuźnia Mistrzów Mowy Polskiej. W gronie instytucji oraz inicjatyw, których działalność związana jest z dbaniem o najlepsze wzorce polszczyzny, znalazło się **Muzeum Pana Tadeusza** prowadzone przez Zakład Narodowy im. Ossolińskich. O zwycięzcy zadecydują wyniki internetowego głosowania – wrocławskie muzeum można wesprzeć do 15 września, biorąc udział w ankiecie na stronie konkursu. Laureat plebiscytu otrzyma zaszczytny tytuł Vox Populi Kuźni Mistrzów Mowy Polskiej.

...in June the nominations for the Kuźnia Mistrzów Mowy Polskiej (The Smithy of Polish Language Masters) poll were announced. The **Pan Tadeusz Museum**, run by the Ossoliński National Institute, is among the institutions and initiatives whose activities are connected with preserving the best models of the Polish language. The winner will be decided by an online vote – the Wrocław museum can be supported until the 15th of September by taking part in a poll on the competition website. The winner of the plebiscite will receive the honourable title of Vox Populi Kuźnia Mistrzów Mowy Polskiej.

Sięgnęli po laury na Festiwalu Szekspirowskim Reached for laurels at the Shakespeare Festival

Podczas 25. Festiwalu Szekspirowskiego w Gdańsku doceniono spektakl „I Come to You River: Ophelia Fractured” **Studia Kokyu** działającego przy Instytucie Grotowskiego. Przedstawienie otrzymało nagrodę jury w nurcie SzekspirOFF za dojrzałość formy teatralnej oraz siłę aktorskiej obecności oraz Wyróżnienie Publiczności za profesjonalny warsztat, wyrazistość i czystość gry. Nagrodę Specjalną otrzymał również pokaz „Ofelia” wrocławskiego **Kolektywu Kobietostan**, m.in. za pracę zespołową oraz oryginalność kostiumów.

During the 25th Shakespeare Festival in Gdańsk, the performance *I Come to You River: Ophelia Fractured* by the **Kokyu Studio** operating at the Grotowski Institute was appreciated. The performance received the Jury Award in Shakespeare-OFF “for the maturity of its theatrical form and the strength of the actor’s presence,” and the Audience Award “for professional workshop, clarity and purity of acting.” A Special Award was also given to the show *Ofelia* by Wrocław **Kobietostan Collective** “for, among others, team work and originality of costumes.”

5 pytań do:

**LESZKA
MOŹDŻERA**

Siedem lat na stanowisku dyrektora artystycznego legendarnego festiwalu jazzowego stanowi tylko jeden z punktów w jego artystycznym dorobku. Od pierwszej edycji podchodził do tej roli z wielką powagą i szacunkiem do tradycji wypracowanej przez poprzedników. Jego nazwisko na nowo przyciągnęło do wydarzenia młodych muzyków, a jego własna inicjatywa pozwoliła na jazzowe współprace ponad pokoleniami. Konkurs na Indywidualność Jazzową zyskał nawet nową nagrodę – współpracę zdobywcy Grand Prix z dyrektorem artystycznym festiwalu przy kolejnej odsłonie imprezy. Z Leszkiem Możdżerem podsumujemy kilka pracowitych lat przy organizacji festiwalu Jazz nad Odrą.

1. Od 2015 jesteś dyrektorem artystycznym festiwalu Jazz nad Odrą. Czy obejmując to stanowisko siedem lat temu, miałeś konkretną wizję swojej pracy? Jasno sprecyzowane plany, oczekiwania?

Miałem już pewne doświadczenia wynikające z pracy przy festiwalu Enter Enea, ale przyznam, że angaż na stanowisko dyrektora Jazzu nad Odrą odebrałem jako wielki zaszczyt. To jeden z najstarszych festiwali w Europie, więc zdawałem sobie sprawę z powagi sytuacji. Najważniejszy był dla mnie szacunek do tradycji oraz świadomość, że na estradzie obok młodych ludzi powinny występować legendarne nazwiska. Z jednej strony to ułatwiało sprawę, a z drugiej – stanowiło też swoiste obciążenie. Niektórych artystów mogłem sobie po prostu wymarzyć.

2. Jakie muzyczne marzenia udało się spełnić? Mam tu na myśli szczególnie te związane z bookingiem artystów, łączeniem muzycznych potencjałów, inicjowaniem współprac wśród muzyków...

Udało nam się zaprosić do Wrocławia choćby Joe Lovano, Sun Ra, Yellow Jackets czy Archiego Sheppa, ale niektóre nazwiska ciągle były poza naszym zasięgiem. Nie dlatego, że festiwal nie uniósłby organizacji takiego wydarzenia, tylko dlatego, że tacy artyści mają swój własny rytm pracy i trzeba się odpowiednio wpasować w ich kalendarz.

3. Czy z każdą kolejną edycją praca dyrektora artystycznego robi się łatwiejsza czy zdecydowanie trudniejsza?

Pracuje się raczej coraz trudniej, bo zaczyna brakować tej świeżości, którą ma się przy pierwszych edycjach. Ostatni rok był niepewny – globalna sytuacja się skomplikowała, nastąpił jakiś ogólny stan zawieszenia i oczekiwania na to, co będzie. Trudno mi było podchodzić do organizacji festiwalu z takim samym zaangażowaniem, skoro nie było wiadomo, jakie będą warunki prawne dotyczące organizacji koncertów. Ostatnio trzeba się też przeorganizować psychicznie, bo dodatkowo nastąpiło rozłamanie rzeczywistości informacyjnej: ludzie, którzy polegają na mediach głównego nurtu coraz gorzej dogadują się z tymi, którzy grzebią w internecie na własną rękę.

4. Jest jeden moment – na przestrzeni ostatnich siedmiu lat – który szczególnie zapadł Ci w pamięć?

Pamiętam powrót do domu po ostatnim dniu 50. edycji Jazzu nad Odrą (pierwsza edycja, w której pełniłem funkcję dyrektora). Ilość przyjętych informacji i bodźców była tak ogromna, że bardzo długo nie mogłem zasnąć. Wszystkie wysłuchane koncerty, wszystkie nuty zagrane na jam sessions wypełniały moje ciało, które wręcz było rozsadzane od środka przez ilość wchłoniętych dźwięków i wibracji. Kiedy ocknąłem się, było już zupełnie jasno, a po moim pokoju spacerowały dwa białe gołębie. To było dla mnie piękne i symboliczne wydarzenie – wiedziałem, że ta edycja odznaczała się bardzo dobrą energią.

5. Zbliżamy się do 57. odsłony Jazzu nad Odrą. Kawał historii sugeruje już sama liczba przed nazwą. Jak Twoim zdaniem w obecnych realiach radzi sobie festiwal z tak długim stażem?

Festiwal radzi sobie doskonale – najważniejsze jest to, żeby nic nie zepsuć i nie przypisywać sobie zasług. Trzeba zrozumieć, że Jazz nad Odrą to już samodzielny organizm, który ma swoją własną moc i – przez wszystkie lata wypracował sobie w przestrzeni własne zasoby energetyczne. To wspinały festiwal. Cieszę się, że mogłem w nim uczestniczyć przez te kilka ostatnich lat.

Rozmawiała: Daria Kubasiewicz

5 questions → for:

**LESZEK
MOŹDŻER**

Seven years as the artistic director of this legendary jazz festival is only one point in his artistic career. From the very first edition, he approached the subject with great seriousness and respect for the tradition developed by his predecessors. His name has attracted young musicians to the event anew, and his own initiative has allowed for jazz collaborations across generations. The Jazz Personality Contest has even gained a new award – the cooperation of the Grand Prix winner with the festival's artistic director in the next edition of the event. Together with Leszek Moźdżer, we sum up a few busy years of organising the Jazz on the Odra festival.

1. You have been the artistic director of the Jazz on the Odra festival since 2015. When you took up this position seven years ago, did you have a specific vision for your work? Clearly defined plans or expectations?

I already had some experience from working at the Enter Enea festival, but I must admit that I was very honoured to be asked to be the director of Jazz on the Odra. It's one of the oldest festivals in Europe, so I was aware of the seriousness of the situation. The most important thing for me was the respect for tradition and the awareness that legendary names should appear on stage next to young people. On the one hand, this made things easier, but on the other, it was also a burden. Some artists I could simply dream of.

2. What musical dreams have you managed to fulfil? I am thinking especially of those related to booking artists, connecting musical potentials, initiating cooperation among musicians...

We managed to invite Joe Lovano, Sun Ra, Yellow Jackets or Archie Shepp to Wrocław, but some names were still beyond our reach. Not because the festival would not be able to cope with organizing such an event, but because such artists have their own rhythm of work and you have to fit into their schedule accordingly.

3. Does the job of artistic director become easier or more difficult with each edition?

It's getting more and more difficult to work because the freshness you had during the first editions is missing. Last year was uncertain – the global situation got complicated, there was a general state of suspension and waiting for what would happen. It was difficult for me to approach the organisation of the festival with the same commitment when I didn't know what the legal conditions would be for the organisation of concerts. Lately, I've also had to reorganize myself mentally because there's been an additional split in the information reality: people who rely on the mainstream media are getting along less well with those who dig around on the internet on their own.

4. Is there one moment – over the last seven years – that is particularly memorable for you?

I remember coming home after the last day of the 50th edition of Jazz on the Odra (the first edition in which I served as director). The amount of information and stimuli received was so huge that I couldn't sleep for a very long time. All the concerts I listened to, all the notes played at jam sessions filled my body, which was almost bursting from the inside by the amount of sounds and vibrations I absorbed. When I woke up, it was already completely bright, and two white pigeons were walking around my room. It was a beautiful and symbolic event for me – I knew that this edition had a very good energy.

5. We are approaching the 57th edition of Jazz on the Odra. The number in front of the name already suggests a lot of history. In your opinion, how does a festival with such a long history cope in the current reality?

The festival is doing great – the most important thing is not to spoil anything and not to give oneself credit. It has to be understood that Jazz on the Odra is already an independent organism, which has its own power and has developed its own energy resources over all the years. It is a wonderful festival. I am glad that I could participate in it during these last few years.

Interviewer: Daria Kubasiewicz

57. JAZZ NAD ODRA
57TH JAZZ ON THE ODRA FESTIVAL

15-19.09

Teatr Polski / Polski Theatre
podwórko Impartu / Impart's backyard
plac przed Impartem / the square in front of Impart

 www.jazznadodra.pl

 JazzNadOdra

→ s. 44

= w skrócie: =

TYTUŁ:

MIEJSKI GRUNT. 250 LAT POLSKIEJ GRY Z NOWOCZESNOŚCIĄ

AUTOR:

RAFAŁ MATYJA

12

Data premiery / Release date:
13.05.2021

Wydawnictwo / Publishing house:
Karakter

Liczba stron / Number of pages:
480

Oprawa / Binding:
twarda / hardcover

Pierwszy powojenny rok zapisał się w doświadczeniu milionów Polaków jako zajmowanie nowych – całkowicie nieznanych – terenów. Dotyczyło to nie tylko osób, które wyjeżdżały na Ziemię Zachodnie, pozbawione dachu nad głową na terenach włączonych do Związku Sowieckiego, ale także tych, którzy na nowe ziemie wyjeżdżali z centralnej Polski, z ubogich obszarów dawnego zaboru austriackiego czy nawet z Wielkopolski.

[...]

Problemem były (...) największe miasta, mające ponad sto tysięcy mieszkańców. Przedwojenny Wrocław liczył w latach trzydziestych XX wieku ponad sześćset tysięcy mieszkańców, Szczecin – ćwierć miliona. Prezydentem Wrocławia został Bolesław Drobner, jeszcze przed wojną związany z lewicą komunistyczną, za wyjazd do Związku Sowieckiego bez zgody władz partii wyrzucony z Polskiej Partii Socjalistycznej, a w czasie wojny aresztowany przez NKWD i zesłany, później zaś powołany w skład władz prosowieckiego Związku Patriotów Polskich i Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego. Poszukiwania kadr dla Wrocławia rozpoczęły jeszcze w czasie pobytu w Krakowie. Jak pisze Gregor Thum, „Przy Floriańskiej 55, a potem przy pl. Kleparskim 5 [otworzył] biuro o nazwie »Zarząd Miasta Wrocławia – filia w Krakowie«. (...) Poszukiwano zarówno urzędników, inżynierów, rzemieślników, jak i milicjantów, kucharzy i kierowców”. Dość szybko jednak – jeszcze bowiem w połowie czerwca 1945 roku – okazało się, że Drobner nie potrafi dostosować się do nowej hierarchii władzy. Ustąpił z funkcji prezydenta. Sito komunistycznych mechanizmów selekcji nie uznawało jakichkolwiek dążeń do podmiotowości, oczekiwano posłuszeństwa. Do aktywności publicznej Drobner miał wrócić w czasie odwilży, na kilka miesięcy został nawet pierwszym sekretarzem KW PZPR w Krakowie, ale ważną rolę odegrał przede wszystkim jako inicjator Społecznego Funduszu Ochrony Zabytków Krakowa i Krakowskiego Domu Kultury, patron przedsięwzięć kulturalnych i naukowych.

Warto sobie uświadomić, że poniemieckie miasto było dla nowych mieszkańców niemal całkowicie obce. Skala zniszczeń sprawiała ponadto, że pod kontrolą nowych gospodarzy znalazła się początkowo tylko jego część. Pierwszy lokal administracji polskiej we Wrocławiu to „trzy duże kamienice przy Blücherstrasse [obecnie ulica Księcia Józefa Poniatowskiego] 23 do 27”. Polski Wrocław rozwijał się wzdłuż dzisiejszych ulic Juliana Ursyna

Niemcewicza i Jedności Narodowej. To tam lokowano instytucje rdzenia komunistycznej władzy: Polską Partię Robotniczą, Milicję Obywatelską, Urząd Bezpieczeństwa. Bramą prowadzącą z Polski do Wrocławia był pobliski dworzec Wrocław Nadodrze. Ważną rolę odgrywała wówczas Grupa Naukowo-Kulturalna kierowana przez profesora Stanisława Kulczyńskiego. To kolejna postać, którą bardzo trudno wpisać w którąś ze spójnych wizji politycznych historii Polski.

[...]

Jako szef Grupy Naukowo-Kulturalnej został pierwszym rektorem Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu.

Osobnym problemem było sprowadzenie do miasta fachowców zdolnych do prowadzenia firm komunalnych. W Szczecinie liczono na reemigrantów z Zachodu i przybyszów ze Lwowa, z Warszawy i Poznania. We Wrocławiu – podobnie. Oprócz problemów z uruchomieniem usług komunalnych Gregor Thum opisuje powszechne w tym okresie zjawiska przenoszenia zwyczajów wiejskich do miasta, między innymi próby hodowli zwierząt czy wykorzystywania terenów zielonych pod uprawę warzyw. Nie był to jednak wyłącznie polski problem. „Podobnie jak we Wrocławiu, również na przykład parki i murawy Berlina przekształcały się w ogródki warzywne i pola uprawne, aranżowane przez mieszkańców”.

[...]

„Gotyck był w procesie odbudowy Wrocławia tym, czym klasycyzm dla Warszawy. Stanowił on symbol piastowsko-polskich zaczątków miasta”, szczególnie znaczenie przywiązywano zaś do zabytków Ostrowa Tumskiego jako kolebki miasta i metropolitalnej roli Wrocławia. Zrekonstruowana katedra i jej otoczenie miały być symbolami potwierdzającymi polskość miasta.

Najbardziej dyskusyjną kwestią wydaje się likwidacja poniemieckich cmentarzy. „Część płyt i kamieni nagrobnych spiętrzone na ogromnych hałdach na obszarze cmentarza komunalnego przy ul. Osobowickiej i wystawiono na sprzedaż jako surowiec wtórny dla zakładów kamieniarskich. Część nagrobków wykorzystana została jako materiał budowlany do umocnienia fosy miejskiej, renowacji stadionów, budowy nowych wybiegów dla zwierząt we wrocławskim zoo”. Większość wrocławskich cmentarzy przekształcono na parki.

= long story short :=

TITLE:

URBAN SOIL. 250 YEARS OF PLAYING WITH MODERNITY IN POLAND

AUTHOR:

RAFAŁ MATYJA

For millions of Poles, the first post-war year was associated with the experience of taking over new and completely unknown territories. This was the case not only for the people who went to the Western Territories, after they lost their homes in the lands incorporated into the Soviet Union, but also those who left Central Poland, the poor regions of the former Austrian Partition and Greater Poland to search for new opportunities.

[...]

The problem [...] was the largest cities with more than a hundred thousand residents. Pre-war Breslau had a population of over 600,000 residents in the 1930s, Stettin was home to 250,000 souls. Bolesław Drobner, who was associated with the communist and leftist circles before the war, expelled from the Polish Socialist Party for going to the Soviet Union without the authorisation of the party authorities, arrested by the NKVD during the war and exiled, later appointed as one of the leaders of the pro-Soviet Union of Polish Patriots and the Polish Committee of National Liberation, became the major of post-war Wrocław. He started looking for staff to run the city during his stay in Krakow. According to Gregor Thum: "At Floriańska 55, and later at Kleparskiego 5 [he opened] a bureau, which he called "The Board of the City of Wrocław - Krakow Branch". [...] They were looking for clerks, engineers, craftsmen, as well as policemen, chefs and drivers." In mid-June 1945, it quickly became apparent that Drobner was unable to adapt to the new hierarchy of power. He stepped down from his post. The communist selection mechanisms did not allow for any agency - meek obedience was expected and promoted. Drobner would return to politics during the political thaw; at some point he was even appointed the First Secretary of the Voivodeship Committee of the Polish United Workers' Party in Krakow for a couple of months. However, to this day, one of the most important of his achievements concerns being the initiator of the Social Fund for the Protection of Krakow Monuments and the Krakow Culture Centre, as well as a patron of cultural and scientific projects.

What is worth noting is the fact that the former German city was nearly completely alien to its new residents. What is more, the sheer destruction caused by the fighting meant that initially only a part of the city was under the control of the new owners. The first buildings of the Polish administration in Wrocław were the "three large townhouses at Blücherstrasse [now Księcia Józefa Poniatowskiego Street] 23 to 27." And Polish Wrocław

grew along the contemporary Juliana Ursyna Niemcewicz and Jedności Narodowej streets - this is where the core institutions of the communist authorities, including the Polish Workers' Party, Civic Militia and the Security Bureau, were located. The local Wrocław Nadodrze railway station was the gateway that connected the city with the rest of Poland. An important role was played at that time by the Scientific and Cultural Group headed by Professor Stanisław Kulczyński - yet another figure, who is hard to pigeonhole into one of the cohesive political visions of Polish history.

[...]

As head of the Scientific and Cultural Group, he became the first rector of the University of Wrocław and the Wrocław University of Technology.

Bringing professionals capable of running municipal companies to the city was another issue. In Szczecin, the authorities counted on people returning from the West, as well as the newcomers from Lviv, Warsaw and Poznań. Wrocław was very similar in this regard. In addition to the issues with setting up municipal services, Gregor Thun wrote extensively about the phenomenon of rural habits and lifestyle permeating into the cities, including attempts at animal husbandry and using green areas for growing vegetables; however, this issue was not limited to the Polish borders. "Just like in Wrocław, the lawns of Berlin were also transformed into vegetable gardens and farmland by the residents.

[...]

"In the process of rebuilding Wrocław, Gothic was just as important as Classicism was for Warsaw. It was a symbol of the Piast dynasty and the Polish origins of the city". The monuments of the Cathedral Isle, which was believed to be the seed that started the city and which gave Wrocław its role of a metropolis, were held in particularly high regard. The reconstructed cathedral and its surroundings were supposed to be the symbols confirming the Polish character of the city.

The liquidation of former German cemeteries seems to be the most contentious issue. "Some of the tombstones were piled up in enormous heaps in the area of the municipal cemetery on Osobowicka Street and sold as a recycled raw material for masonry companies. Some of the tombstones were used as building material to reinforce the city moat, renovate stadiums and build new enclosures for animals in the Wrocław zoological garden". The majority of Wrocław's cemeteries were converted into parks.

Rafał Matyja

urodzony w 1967 roku, historyk, politolog i wykładowca akademicki na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Publikował m.in. w „Rzeczpospolitej”, „Gazecie Wyborczej” i „Tygodniku Powszechnym”. Autor wielu książek, w tym „Wyjścia awaryjne. O zmianie wyobraźni politycznej”, „Rywalizacji politycznych w Polsce” oraz „Konserwatyzm po komunizmie”.

historian, political scientist and professor at the Cracow University of Economics, born in 1967. His texts were published in "Rzeczpospolita", "Gazeta Wyborcza" and "Tygodnik Powszechny", as well as other magazines. Author of numerous books, including *Wyjście awaryjne. O zmianie wyobraźni politycznej*, *Rywalizacje polityczne w Polsce* and *Konserwatyzm po komunizmie*.

OP EN
HEIM

16.10.2021–31.01.2022

Wernisaż: 15.10.2021, godz. 18:30
OP ENHEIM, 1. PIĘTRO

SLAVS AND TATARS

LONG LIVE
LVIV.
СЛАВА ЗА
БРЕСЛАВА

Plac Solny 4, Wrocław | openheim.org | fb.com/openheim | instagram.com/op_enheim

ORGANIZATOR

OP ENHEIM

WSPÓLORGANIZATOR

VOP

MECENAS HONOROWY

WOMAK
HOLDING

PARTNERZY

Muzeum
Tatrzanie

miasto spotkanie

WCPFS

WELOKULTURY

Wrocławskie Centrum Kultury

Stowarzyszenie

FUNDACJA WSPÓLPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ

Kolegium
Edukacji
Wrocławskiej

Projekt współfinansowany ze środków Gminy Wrocław (www.wroclaw.pl) oraz Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej.

TUŻ PO ZMROKU NA NADODRZU NADODRZE AFTER DARK

Wyobraź sobie miasto, którego budynki ożywają po zmroku, zamieniając się w ruchome obrazy – tak co roku rozpoczyna się dwupółgodzinna filmowa podróż po Nadodrze, której reżyserami są Bartek, Agata i Piotr Bartosowie. Artystyczne trio, które od dekady tworzy na styku kina autorskiego oraz sztuki audiowizualnej, już po raz trzeci zamieni Nadodrze w miasto z przyszłości – wrocławski Kreuzberg przypominać będzie Los Angeles z filmu „Łowca androidów” Ridleya Scotta.

Imagine a city, where buildings come to life after dark, turning into moving pictures – every year, these words serve as the beginning of a 2,5-hour film journey in Nadodrze, directed by Bartek, Agata and Piotr Bartos. For the third time, the artistic trio – creators of auteur cinema and audio-visual art – will turn the Nadodrze district of Wrocław into a future city. Thanks to them, Kreuzberg will turn into Los Angeles from Ridley Scott’s *Blade Runner*.

Tylko raz w roku i tylko we Wrocławiu oglądać można audiowizualny spektakl, jakim jest Kinomural – unikatowe w skali kraju i świata przedsięwzięcie artystyczne łączące kino i sztuki wizualne. W tym roku na kamienicach Nadodrza zobaczymy dzieła artystów z całego świata, m.in. z Polski, Francji, Rosji, Egiptu, Macedonii czy USA. Będą to m.in. animacje poklatkowe i komputerowe, projekcje 3D, filmy eksperymentalne, a także instalacje audiowizualne wykorzystujące najnowsze technologie. W programie tegorocznej edycji znajdą się również prace młodych twórców będące owocem współpracy z Akademią Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, a także dzieła dedykowane Tadeuszowi Różewiczowi. Zobaczymy premierową odsłonę „Threshold” – projektu audiowizualnego z pogranicza sztuk plastycznych i kina eksperymentalnego autorstwa Tomka Tryzny (reżysera i pisarza, autora legendarnej „Panny Nikt”) oraz Agaty Bartos (artystki intermedialnej). To seria czarno-białych, krótko- i średniometrażowych filmowych przypowieści filozoficznych, którym nieobcy jest humor. Podobnie jak w zeszłym roku na jednej ze ścian wyświetlona zostanie „Dobranocka” dedykowana najmłodszym widzom. To alternatywa dla wieczorów spędzanych przed tabletem czy telewizorem i zaproszenie do wyjścia na podwórko.

Jak najlepiej doświadczyć Kinomuralu? – *Warto wykonać proste ćwiczenie na wyobraźnię – mówi Bartek Bartos, jeden z pomysłodawców wydarzenia. – Wystarczy na chwilę zamknąć oczy. Z otoczenia szarych budynków przenieść się w audiowizualny mikrokosmos, w którym tuż po zmierzchu ściany kamienic zamieniają się w gigantyczne płótna z ruchomymi malowidłami, a tysiące ludzi zatopionych w błogim transie podróżuje w magicznym śnie. Ta futurystyczna wyprawa zapewni spór dawkę endorfin, które z czasem zamienią się w niezatarte wspomnienia. Raz w roku takie przeżycie – bliskie marzeniu sennemu, ale całkowicie realne – gwarantuje Kinomural.*

Only once again and only in Wrocław can you experience the audio-visual spectacle – Kinomural. It is a unique artistic project combining cinema and visual arts on a national and international scale. This year, the townhouses in Nadodrze will serve as a canvas for the works of art from all over the world, including Poland, France, Russia, Egypt, Macedonia and the USA. These will include stop-motion and computer animations, 3D projections, experimental films, as well as audio-visual installations using the latest technologies. This year’s programme will also include works by young artists – results of the cooperation with the Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design in Wrocław, as well as works dedicated to Tadeusz Różewicz. We will see the premiere of *Threshold* – an audio-visual project from the borderline of visual arts and experimental cinema by Tomek Tryzna (director and writer, author of the legendary *Panna Nikt*) and Agata Bartos (intermedia artist). This is a series of black-and-white, short- and medium-length philosophical parables, which are filled with humour. Just like last year, we will also show *Dobranocka* for the youngest viewers on one of the walls – it is an alternative to evenings spent in front of the tablet or TV and an invitation to get outside.

What is the best way to experience Kinomural? “*You can do a simple imagination exercise,*” says Bartek Bartos, one of the creators of the event. “*Just close your eyes for a moment. Surrounded by grey buildings, you suddenly go to the audio-visual microcosm where, just after dark, the walls of townhouses turn into giant canvases with moving paintings, and thousands of people immersed in a blissful trance walk around in a magical dream. This futuristic expedition provides a good dose of endorphins that will turn into indelible memories over time.*” Kinomural lets you experience this – a daydream, that is completely real – only once a year.

KINOMURAL

25.09 | 19:30–22:00

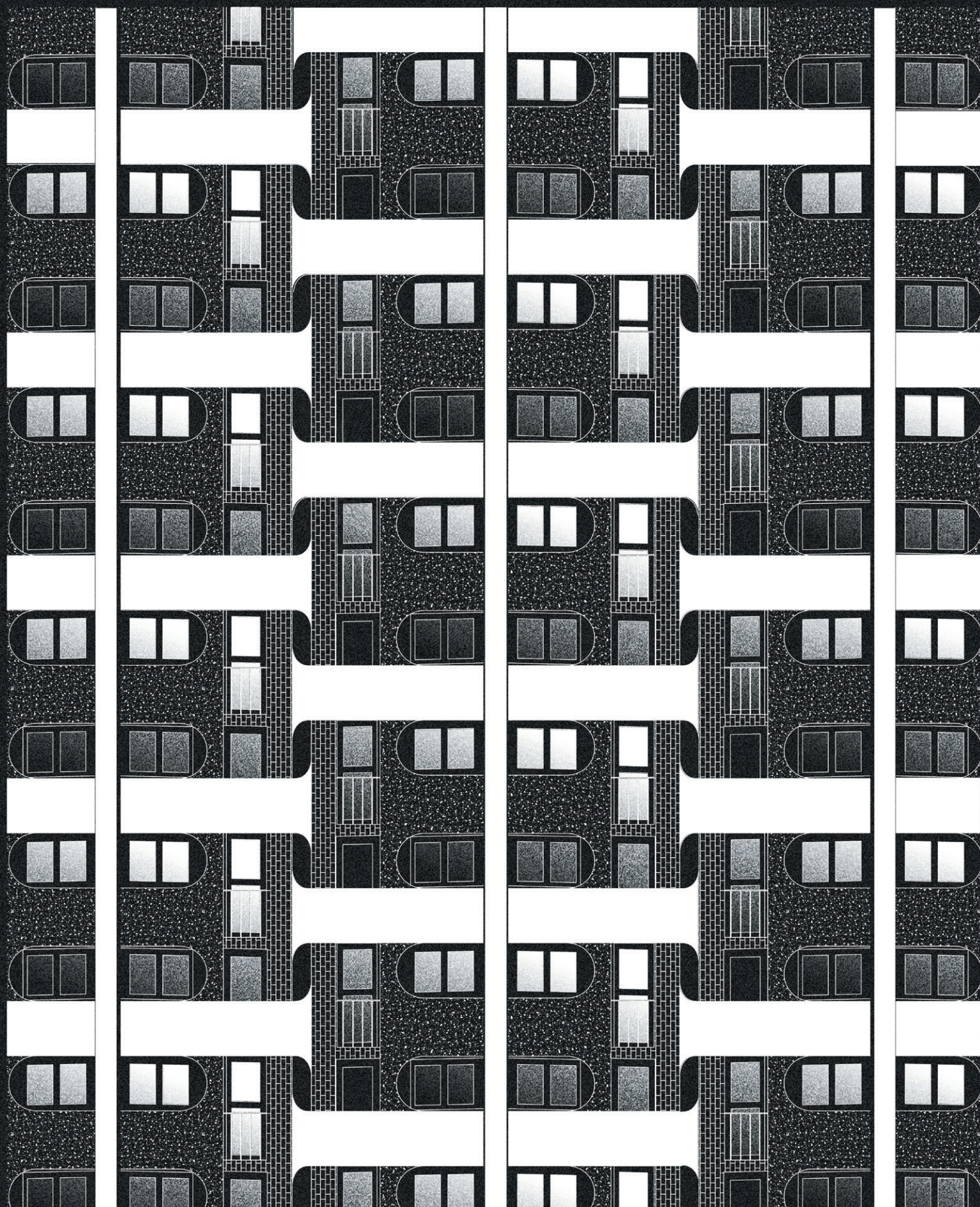
Nadodrze (ul. Paulińska, Rydygiera)

 www.kinomural.com

 kinomural

→ s. 49

MANHATTAN

Manhattan. Reprezentant brutalizmu. Pierwszy wrocławski obiekt z całej serii #czarnywrocław zaprojektowany przez architektkę- Jadwigę Grabowską- Hawrylak, która jako pierwsza kobieta po wojnie otrzymała dyplom architekta we Wrocławiu. Spotkałam się z określeniem 'Gigantka'. Dlaczego? Być może dlatego, że jej działalność bardzo mocno związana była z historią miasta i jego sytuacją polityczną, społeczną i gospodarczą. Wysokie wieżowce w ilości sześciu, zlokalizowane przy pl. Grunwaldzkim, zostały mianowane nazwą Manhattan. Budowa przypada na lata 1970-1973. W ramach kompleksu znajduje się 6 wysokościowców (55 metrów=16 pięter) oraz pawilon handlowy. Kompleks ten powstał w czasach industrializacji i prefabrykacji, natomiast stanowił i nadal stanowi w pełni oryginalną wizję, dość odmienną na tle innych apartamentowców. M.Duda, autor książki 'Patchwork- Arch. J. Grabowskiej-Hawrylak' mówi: "... niemal od razu budynki stały się jedną z architektonicznych ikon miasta. Zdjęcia kompleksu pojawiały się w albumach, pocztówkach i plakatach, a kompleks Pl. Grunwaldzkiego coraz bardziej wrastał w mentalną mapę Wrocławia. Co sprawia, że Manhattan stał się jedną z bardziej znanych realizacji mieszkaniowych w Polsce? Być może fakt zastosowania nowatorskich rozwiązań dotyczących samej fasady jak i metody prefabrykacji. Odejście od formy kanciastej na rzecz obłych, powtarzalnych, wręcz rytmicznych elementów. Poszukiwanie formy w czasach standaryzacji i cięcia kosztów. Ale również myślenie o przyszłym mieszkańcu i kreowanie dla niego dodatkowych przestrzeni społecznych.

Wrocławski Manhattan (ze względu na wysokość i ilość wieżowców), popularnie nazywany jest sedesowcami (ze względu na kształt okien). Ów zespół budynków mieszkalno-usługowych reprezentuje brutalizm. To pierwszy obiekt z całej serii #czarnywrocław zaprojektowany przez architektkę – Jadwigę Grabowską-Hawrylak, która jako pierwsza kobieta po wojnie otrzymała dyplom architekta we Wrocławiu. Spotkałam się nawet z określeniem „gigantka”.

Dlaczego? Być może dlatego, że jej działalność (lata 50.–90.) bardzo mocno związana była z historią miasta oraz jego sytuacją polityczną, społeczną i gospodarczą. Młodzi adepci architektury stali wtedy na straży miasta o skomplikowanej historii i zostali postawieni w realiach projektowych powojennego, silnie zniszczonego miasta. W pierwszych latach po wojnie skupiono się przede wszystkim na odbudowie wielu zniszczonych kamienic, a także na zapewnieniu większej ilości mieszkań dla wrocławian. Niemniej prace pani Jadwigi obejmowały zakres również te najbardziej reprezentacyjne kamienice w Rynku (nr 7 i 8).

Kompleks, w skład którego wchodzi sześć wysokościowców (55 metrów=16 pięter) oraz pawilony handlowe, zlokalizowany jest przy placu Grunwaldzkim 4-20 i ulicy Marii Curie-Skłodowskiej 15. Projektowany był w latach 1967–1970, zaś budowa przypada na okres 1970–1973 i realizowało ją Wrocławskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego. Kompleks ten powstał w czasach industrializacji i prefabrykacji, natomiast stanowił i nadal stanowi w pełni oryginalną wizję, dość odmienną na tle innych apartamentowców (m.in. dzięki odejściu od formy kanciastej na rzecz obłych, powtarzalnych, wręcz rytmicznych elementów). Michał Duda w swojej książce „Patchwork. Architektura Jadwigi Grabowskiej-Hawrylak” pisze, że *niemal od razu budynki stały się jedną z architektonicznych ikon miasta*. Zdjęcia kompleksu pojawiały się w albumach, na pocztówkach i plakatach, a sam obiekt coraz bardziej wrosł w mentalną mapę Wrocławia. Sama pamiętam, jak na drugim roku studiów architektonicznych próbowałam dostać się do wnętrza budynku tylko po to, by zobaczyć, jak ta wspaniała realizacja wygląda od środka. Skrycie liczyłam na to, że jakimś cudem uda mi się dostać na dach kompleksu. Niestety w tamtym czasie nie istniały jeszcze te przestrzenie, które dzisiaj są również dostępne dla mieszkańców miasta, więc moja wizyta rozpoczęła się i zakończyła w przestrzeni klatki schodowej.

Początkowo projekt zakładał wybudowanie wieżowców z białego betonu, wykończonych cegłą klinkierową i drewnem w przestrzeni balkonów. Roślinność pnąca miała się znaleźć w zaokrąglonych wnękach elewacji, a dachy pawilonów zamienić w zielone, trawiaste tarasy. Ze względu na bliskość Odry teren pod budowę i masywny fundament wzmocniono aż 240 palami. Podczas realizacji okrojono jednak budżet i pozostawiono prefabrykowane elewacje w formie surowej, niewykończonych. Do idei białych bloków udało się powrócić w momencie modernizacji, która przebiegała pod czujnym okiem biura architektonicznego VROA i w porozumieniu z projektantką. W jednym z wywiadów podkreśliła, że nie wyobraża sobie remontu polegającego na ociepleniu bloków styropianem, ponieważ to w oczywisty sposób zniszczyłoby ich formę. Podkreślała, że jedyną słuszną drogą jest zastosowanie ocieplenia od wewnętrznej strony mieszkań, *jak na zachodzie*, i zachowanie białej kolorystyki elewacji zewnętrznych, bo – jak twierdziła – *jedyna właściwa kolorystyka dla architektury modernistycznej to szlachetna biel*.

Sedesowce zostały wpisane do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego, a na modernizowanym terenie kompleksu powstało kilka ciekawych inicjatyw kulturowych, które zdecydowanie ożywiają teren wokół budynków, przyciągając do nich nowych użytkowników: miłośników kawy (Zorza cafe), jogi (Joga kolektyw), kina, coworkingu i foodtrucków (Fandom) czy fanów rękodzieła i ceramiki (Zakwas studio).

Wrocław's Manhattan – commonly referred to as such due to the height and number of skyscrapers, is also known under another moniker – the Toilet Skyscrapers, due to the shape of their windows. The complex of residential and commercial buildings represents architectural Brutalism. This is the first building in the #blackwrocław series designed by Jadwiga Grabowska-Hawrylak, the first woman to receive an architect's diploma in Wrocław after the war. Some refer to her as a legend and giant of architecture.

Why? Perhaps because her activities spanning from the 1950s to the 1990s were very much linked to the history of the city and its political, social and economic situation. At the time, young architecture students were to take over a city with all its complex history, and had to deal with the reality of a post-war city that sustained heavy damage. In the first years after the war, the focus was on rebuilding many of the damaged townhouses, as well as providing more housing for the new residents of Wrocław. However, Jadwiga Grabowska-Hawrylak's works also included the most representative townhouses in the Market Square – at numbers 7 and 8.

The complex, which includes six high-rise buildings (55 metres, or 16 floors tall), as well as commercial pavilions, is located at Grunwaldzki Square 4-20 and Marii Curie-Skłodowskiej Street 15. It was created in 1967–1970. The construction was carried out by Wrocławskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego in 1970–1973. The skyscrapers were built at the time of industrialisation and prefabricated elements; however, it still stands out with its original concept, which strays from other apartment buildings – owing to the departure from the angular form in favour of round, repetitive, even rhythmical elements. In his book *Patchwork. Architecture of Jadwiga Grabowska-Hawrylak* Michał Duda wrote that *“the buildings became one of the architectural icons of the city in an instant.”* Photos of the complex appeared in albums, on postcards and posters, and buildings became an increasingly integral part of the mental map of Wrocław. I still remember trying to get inside during my sophomore year of architecture studies, just to see what this magnificent creation looked like from the inside. I secretly hoped that by some miracle I would be able to get to the roof of the complex. Unfortunately, at that time, the spaces that are also available to the residents today did not yet exist – my visit began and ended in the stairwell.

Initially, the project called for white concrete skyscrapers, finished with clinker brick and wood on the balconies. The rounded recesses in the façade were to house climbing plants, and the roofs of the pavilions were to be turned into green, grassy terraces. Due to the proximity of the Odra River, the construction site and the massive foundation were reinforced with as many as 240 piles. During construction, however, the budget was cut and the prefabricated façades were left unfinished and raw. Making the idea of white blocks of flats a reality was able during their modernisation, which was carried out under the watchful eye of experts at the VROA architecture studio and in consultation with the designer. In an interview, she pointed out that she could not have imagined a renovation that would result in insulating the blocks with Styrofoam, because this would obviously destroy their form. She insisted that the only right way was to implement insulation on the inside – the Western way – and to keep the white colour of the façades, because, as she argued, *“noble white was the only proper colour for Modernist architecture.”*

The complex has been entered in the register of monuments of Lower Silesia – after its renovation, several interesting cultural and creative initiatives were brought to life in its area, which enliven the area around the buildings, attracting new users – coffee lovers (Zorza cafe), yoga aficionados (Joga kolektyw), cinema buffs, coworking enthusiasts and foodtruck fans (Fandom), as well as lovers of crafts and ceramics (Zakwas studio).

CZARNY WROCLAW BLACK WROCLAW

Joanna Plizga

architektka, ilustratorka i plakacistka. Rysuje we Wrocławiu. #CzarnyWroclaw to jej autorska seria czarno-białych plakatów ilustrujących i omawiających ważnych reprezentantów wrocławskiej architektury.

architect, illustrator and poster designer, who draws in Wrocław. #BlackWroclaw is her original series of black and white posters illustrating and discussing important representatives of Wrocław's architecture.

[f JoannaPlizga](#)

[i joannaplizga](#)

Plakaty autorki dostępne są stacjonarnie we Wrocławiu
📍 Projekt Rośliny, ul. Świętokrzyska 40b
lub w sklepie internetowym Pakamera.

The author's posters are available in Wrocław
📍 Projekt Rośliny, Świętokrzyska 40b
or in Pakamera online store.

Fragment wystawy
w Pawilonie Czterech Kopuł.
/ Fragment of the exhibition
in the Four Domes Pavilion.

Efemeryczne rzeźby z powietrza

18

Do 3 października w Pawilonie Czterech Kopuł można obejrzeć wystawę „Białe fałdy czasu” stanowiącą największą do tej pory retrospektywę amerykańskich instalacji Ewy Kuryluk. O wpływie pandemii na przebieg prac, niwelowaniu granic w sztuce oraz o potencjale słowa i obrazu rozmawiamy z mieszkającą na co dzień w Paryżu wszechstronną autorką ekspozycji.

Kamil Bujny: Dużo mówi się o pandemii w kontekście kin, teatrów i branży muzycznej, a o muzeach i galeriach sztuki jakby mniej. Jak to wygląda z Pani perspektywy? Czy pandemia utrudniła pracę nad wystawą? Czy coś w niej zmieniła?

Ewa Kuryluk: Zmienił się termin i koncept. Początkowo retrospektywa moich białych instalacji miała się otworzyć we Wrocławiu w maju 2019 roku, zaś na kwiecień był zaplanowany przegląd moich żółtych instalacji w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. Bojąc się, że sobie nie poradzę z montażem dwóch dużych wystaw jedna po drugiej, przenio-

słam „Białe fałdy czasu” na wiosnę 2020. Tymczasem wybuchła pandemia i wystawę wrocławską przesunięto o kolejny rok.

Czy w Pawilonie Czterech Kopuł udało się zrealizować Pani wizję wystawy?

Tak. Do zrobienia tej wystawy skłoniło mnie wnętrze Pawilonu Czterech Kopuł, gdy się otworzył pięć lat temu po generalnym remoncie. Gmach główny Muzeum Narodowego, gdzie wystawiałam swoje obrazy w 1977 roku, nie dysponuje odpowiednimi warunkami do pokazania prac z surówki bawełnianej i jedwabiu. „Białe fałdy czasu: 1980–2000” to największy dotąd wybór instalacji, które określam zwykle mianem amerykańskich, gdyż powstały lub były po raz pierwszy prezentowane za oceanem: najpierw w Kolumbii, potem w Stanach Zjednoczonych, gdy tam mieszkałam w ubiegłym wieku, następnie w Argentynie i Kanadzie.

Po wybuchu pandemii postanowiłam dołączyć do prac amerykańskich „Trio dla ukrytych” (2000) wykonane w Paryżu dla krakowskiej galerii Artemis. W tej ostatniej z moich białych instalacji pojawiają się drobne żółte elementy, sygnalizując istotną zmianę. „Trio dla ukrytych” to ostatnia instalacja zrobiona za życia mojej mamy, której tragiczną historię poznałam pośmiertnie. By o niej opowiedzieć, porzuciłam biel dla koloru żółtego, który zdominował stopniowo moje instalacje w XXI wieku.

W opisie wystawy pojawia się wiele odwołań do różnych dziedzin sztuki. Jest tam mowa o rzeźbie, filmie, tkaninach, a nawet o architekturze. W jaki sposób ujawnia się to zainteresowanie tak wieloma formami wyrazu?

Praca na lekkich tkaninach pozwoliła mi zwiększyć format i wyjść poza ramy tradycyjnych gatunków, by stworzyć freski, rzeźby i architekturę z powie-

trza. Te efemeryczne instalacje odzwierciedlają w jakimś stopniu moje rozmaite zainteresowania i zajęcia – literackie, teatralne, filmowe. Na off Broadwayu, w nowojorskim Interart Theater, wyreżyserowałam „W małym dworku” Witkacego we własnej scenografii; w Instytucie Teatrolologii Stosowanej przy uniwersytecie w Giessen zaadoptowałam na scenę teatru „Fausta” Goethego; miniaturowy spektakl zagrały ręce moich studentów. Ze swojej pierwszej wystawy nowojorskiej w 1984 roku nakręciłam wideo, gdy ten rodzaj dokumentacji dopiero się popularyzował. Od trzynastego roku życia jestem fotografką, swoje obrazy fotorealistyczne – jak później rysunki i malowidła na tkaninach – opierałam na zdjęciach, najczęściej własnych. Poruszając się mimowolnie między gatunkami, piszę obrazowo, a w sztuce nie stronię od narracji.

To z tego wynika, że często zwraca Pani uwagę na niewprowadzanie rozróżnienia na sztukę i nie-sztukę, obraz i nie-obraz...?

Unikam podziałów, kategorii i hierarchii zarówno w życiu, jak i w sztuce. W młodości sprawiały mi one wiele kłopotów. Na warszawskiej ASP przeniesiono mnie karnie z malarstwa do pracowni plakatu, w Związku Plastyków głowiono się nad tym, czy mnie przyjąć do sekcji malarstwa czy tkaniny. Mnie samej było to obojętne.

O „Rysopisach”, czyli jednej z instalacji zrekonstruowanej w ramach wystawy wrocławskiej, mówiła Pani: „Rysuję, czego nie mogę napisać. Piszę, czego nie mogę narysować”. Na co więc pozwala słowo, a na co obraz?

Jedno lepiej wystawić, co innego lepiej zwiualizować. A czasem warto uzupełnić słowo obrazem lub na odwrót, albo jedno z drugim połączyć. Prezentowane w Pawilonie Czterech Kopuł „Rysopi-

sy” to właśnie takie połączenia. Na zawieszonych w powietrzu bawełnianych zwojach przenikają się nawzajem rysunki i teksty. Można na nich przeczytać fragmenty mojej pierwszej powieści „Wiek 21”, napisanej w Nowym Jorku po angielsku w roku 1988. Akcja „Wieku 21”, przełożonego na polski przez Michała Kłobukowskiego, toczy się w różnych epokach i miejscach: na Ziemi i na Księżycu, dokąd garstka uchodźców umknęła z naszej planety po jej zniszczeniu.

W jednym z wywiadów wspomniała Pani o zainteresowaniu encyklopediami: dawniej czytała Pani regularnie ich papierowe wydania, a dziś zaczytuje się Pani w Wikipedii. Zauważyła też Pani, że encyklopedię trzeba redagować i uzupełniać na bieżąco. Czy to samo można powiedzieć o sztuce: że powinna reagować na bieżąco?

Sztuka reaguje na bieżąco. Lecz tradycyjne dzieło sztuki, artefakt, to rzecz martwa, która ożywa ponownie dopiero w trakcie percepcji – w oku i umyśle odbiorcy. Instalacjom z materiałów tak wiotkich, że wystarczy dmuchnąć, a już drżą, marszczą się i fałdują, zmieniając formę i wymowę, jest mentalnie bliżej do Wikipedii niż do tomu leżącego na półce z książkami. Żyjemy w epoce dematerializacji, w epoce procesów i interakcji. Rzutuje to również na sztukę i przypuszczam, że w przyszłości przemieni się z rękodziela w produkt maszynowy, a z artefaktu w zjawisko reaktywne i ulegające transformacjom.

Twierdzi Pani, że w pracy „obraz wyprzedza zwykle słowo”. A gdybyście zamknąć „Białe fałdy czasu” w jednym słowie, jakie by to było i dlaczego?

Biel! Elokwencja bieli w bieli. Pawilon Czterech Kopuł o białych ścianach i białej podłodze pod szklanym dachem przysłoniętym białymi świetlikami okazał się dla moich białych instalacji idealny.

Rozmawiał: Kamil Bujny

Krzesło, 1982, tusz na surówce bawełnianej, fragment instalacji *Przesłuchanie* (12 krzesel), XII Międzynarodowa Konferencja Rzeźby, San Francisco, 1982. / Chair, 1982, ink on raw cotton, fragment of the installation titled *Interrogation* (12 chairs), 12th International Sculpture Conference, San Francisco, 1982.

W paryskiej pracowni. / In a studio in Paris.

Ephemeral sculptures from the air

Until the 3rd of October you can see the *White Folds of Time* exhibition in the Four Domes Pavilion. This is the largest retrospective of American, white installations by Ewa Kuryluk so far. We talked with her about the impact of the pandemic on preparations for the exhibition, the elimination of boundaries in art and the potential of words and images.

Kamil Bujny: There is a lot of talk about the pandemic in the context of cinemas, theatres and the music industry, while museums and art galleries are mostly forgotten. How does it look from your point of view? Did the pandemic make it difficult to work on the exhibition? Did it change anything?

Ewa Kuryluk: I had to change the dates and the overall concept. Originally, a retrospective of my white installations was slated to open in Wrocław in

May 2019, while a review of my yellow installations at the POLIN Museum of the History of Polish Jews was planned for April. Afraid that I would not be able to manage installing two large exhibitions back to back, I moved *White Folds of Time* to spring 2020. Meanwhile, a pandemic broke out and the Wrocław exhibition was postponed for another year.

Did the space of the Four Domes Pavilion allow you to make your vision of the exhibition a reality?

Yes. In fact, what prompted me to create this exhibition was the interior of the Four Domes Pavilion when it opened five years ago after a major renovation. The main building of the National Museum, where I exhibited my paintings in 1977, does not offer conditions that would be suitable for displaying works made of cotton canvas and silk. *White Folds of Time: 1980–2000* is the largest selection of installations that I usually refer to as American – since they were created or presented for the first time overseas, first in Colombia, then in the United States when I lived in the last century, followed by Argentina and Canada – to date.

After the outbreak of the pandemic I decided to complement the American pieces with my *Trio for the Hidden* (2000) made in Paris for the Artemis gallery in Cracow. The final one of my white installations features small yellow elements, which signal a significant change. *Trio for the Hidden* was the last installation created when my mother was still with us – I only learned her tragic story posthumously. To talk about it, I abandoned white for yellow, which gradually dominated my installations in the 21st century.

The description of the exhibition contains many references to various fields of art. There are mentions of sculpture, film, textiles and even architecture. How can we see this interest in so many forms of expression?

Working with lightweight fabrics has allowed me to go for a bigger format and move beyond the boundaries of traditional genres to create frescoes, sculptures and architecture from the air. These ephemeral installations reflect, to some extent, my various interests and activities – literature, theatre and film. At off-Broadway, at New York's Interart Theater, I directed Witkacy's *In a Small Country House* with my own stage design. At the Institute of Applied Theatrology at the University of Giessen, I adapted Goethe's *Faust* for the theatre stage; my students played the entire miniature performance with their hands. I shot video of my first New York exhibition in 1984, when this kind of documentation was only starting to become popular. I have been a photographer since I was 13 years old, I created my photo-realistic painting, later drawings and paintings on fabrics, based on photographs – usually my own. Moving involuntarily between genres, I write in pictures, and I hardly shy away from narrative in art.

Is that why you often draw attention to the failure to distinguish between art and non-art, image and non-image...?

I try to avoid categories, divisions, and hierarchies in both life and art. They gave me a lot of trouble in my youth. At the Warsaw Academy of Fine Arts, I was transferred from the painting class to the poster studio as a punishment, and the Association of Visual Artists debated whether I should be admitted to the painting or fabric art section. I did not care in the slightest.

20

Talking about *Rysopisy* – one of the installations reconstructed as part of the Wrocław exhibition, you once said: "I draw what I am unable to write. I write what I am unable to draw." What do the words enable you to do? What about images?

Some things are better put in words, while others are better when you visualise them. In some cases,

Dwa krzesła, 1982, tusz na surówce bawełnianej, fragment instalacji *Przesłuchanie* (12 krzesel), XII Międzynarodowa Konferencja Rzeźby, San Francisco, 1982. / Two chairs, 1982, ink on raw cotton, fragment of the installation titled *Interrogation* (12 chairs), 12th International Sculpture Conference, San Francisco, 1982.

phot. E. Kuryluk

es, it is useful to complement words with a picture, do the opposite or combine them both. *Rysopisy* presented at the Four Domes Pavilion are all about these combinations. The cotton scrolls suspended in the air feature drawings and texts that are interspersed with each other, including excerpts from my first novel – *Century 21* – written in New York in English in 1988. The book, which was translated into Polish by Michał Kłobukowski, is set in different times and places – on Earth and on the Moon, where a handful of refugees escaped from our planet after its destruction.

In one of the interviews, you mentioned your interest in encyclopaedias. You said you used to read printed editions on a regular basis, and now you fell in love with Wikipedia. You also noted that an encyclopaedia needs to be edited and updated on a regular basis. Can the same be said of art – that it needs to respond to phenomena on the spot?

Art already does that; however, a traditional work of art, an artefact, is an inanimate thing that only comes to life while being perceived – in the eye and mind of the viewer. Installations made of materials so delicate that they fly, wrinkle and crease at the slightest blow of air are conceptually closer to Wikipedia than to a volume lying on a book shelf. We live in an age of dematerialisation, an age of process and interaction. This also affects art, and I suppose that in the future it will transform from something we do with our own hands into a machine product, and artefacts will be replaced with a reactive and transformable phenomenon.

You state that in your work "the image usually precedes the word." Is there any word you could use to sum up the *White Folds of Time*? What word would it be and why?

White! The eloquence of white in white. The Four Domes Pavilion with its white walls and white floor under a glass roof with its white skylights turned out to be the perfect space for my white installations.

Interviewer: Kamil Bujny

phot. A. Podstawka

Performance z udziałem Ewy Kuryluk podczas wernisażu wystawy. / Performance with Ewa Kuryluk during the opening of the exhibition.

„BIAŁE FAŁDY CZASU”
– WYSTAWA PRAC EWY KURYLUK
WHITE FOLDS OF TIME – AN EXHIBITION
OF WORKS BY EWA KURYLUK

27.06–3.10

Pawilon Czterech Kopuł / Four Domes Pavilion

www.mnwr.pl

PawilonCzterechKopul

→ s. 37

KOBIETA I ŻYCIE

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ 13 WRZEŚNIA

WROCŁAWSKIE TYSIĄCLATKI

WROCŁAW'S MILLENNIUM SCHOOLS

„1000 szkół na Tysiąclecie” – pod takim hasłem w 1958 roku rozpoczęto ogólnopolską akcję mającą uświetnić w postaci zbiorowego pomnika przypadające na rok 1966 Millenium Państwa Polskiego. Co istotne, miało się to dokonać przy znacznym udziale finansowym społeczeństwa, które – zagrzewane do współzawodnictwa – wpłacało datki na rzecz Społecznego Funduszu Budowy Szkół.

W samym Wrocławiu wzniesiono wówczas 19 nowych obiektów, którym nadano status pomnika. I choć prócz nich wybudowano kilkanaście innych, również nowych szkół wrocławskich, tylko te 19 określono mianem pomników. Przyjęło się widzieć w tysiąclatkach szkoły budowane według projektów typowych, jednak wiele z nich zrealizowano według projektów indywidualnych. Przespacerujmy się więc po mieście i spojrzmy na pięć subiektywnie wybranych obiektów – może uda się nieco odczarować typowe na nie spojrzenie?

“1000 Schools for the Millennium” was the slogan, which kickstarted the national campaign to build a collective monument to commemorate the Millennium of the Polish State in 1966. More importantly, this was supposed to be carried out with a significant financial participation of the public, who – after being encouraged to compete in the 1958 drive – made donations to the Social Fund for the Construction of Schools.

In Wrocław alone, 19 new facilities were erected and promptly called monuments. Although even more new schools were built in Wrocław at the time, only 19 of them were deemed monuments. The Schools for the Millennium are believed to have been built according to common designs; however, many of them used original ones. Let's take a walk around the city and have a look at five subjectively selected schools – maybe we'll be able to look at them in a different way?

Zebrał / Collected by: Marcin Musiał

02

↓ Szkoła Podstawowa nr 71 *Elementary School n° 71*

ul. Podwale 57

Zacząć bezsprzecznie należy od pierwszej wrocławskiej szkoły-pomnika. Zrealizowano ją w 1958 roku według projektu Jadwigi Grabowskiej-Hawrylak. Projektowała ona szkołę nowoczesną, odpowiadającą potrzebom placówki eksperymentalnej zainicjowanej na terenie wrocławskiego ZOO przez Zofię Skałą. Zaplanowała więc mniejsze, dwustronnie doświetlone sale i przestronne korytarze wkomponowane w prefabrykowaną, szkieletową konstrukcję wypełnioną szkłem i szlachetnymi okładzinami. Połyskująca mleczna biel marmuru kontrastowała tu z lastrykową czernią, nadając bryle lekkości i ażurowości – całość otulała zieleni pobliskiej fosi i Promenady Staromiejskiej. Dziś trochę trudniej to sobie wyobrazić.

Of course, we need to start at the first school-monument in Wrocław. It was built in 1958 according to the design of Jadwiga Grabowska-Hawrylak. She designed a modern school, corresponding to the needs of the experimental facility run on the grounds of the Wrocław Zoological Garden by Zofia Skała. She has designed smaller rooms with lighting on both sides and spacious halls built into a prefabricated structure filled with glass and high-quality finishing materials. The glistening milky white of glass contrasted with the black of terrazzo, resulting in a light and openwork effect, all wrapped in the green of the nearby moat and the Old Town Promenade. Today, it may be a bit hard to imagine.

01

↑ Szkoła Podstawowa nr 84 im. Ruchu Obrońców Pokoju *Peace Defenders Movement Elementary School n° 84*

ul. Górnickiego 20

To kolejna podstawówka zrealizowana według projektu indywidualnego. Patronat jest nieprzypadkowy – już w uroczystościach wmurowania kamienia węgielnego w maju 1958 roku brali udział goście z Filipin i Indonezji – uczestnicy rocznicowego Światowego Kongresu Intelktualistów w Obronie Pokoju. Prezentowano wówczas model szkoły zaprojektowanej przez Zenona Prętczyńskiego, który ze względu na dokonane zmiany obowiązującego dla szkół modułu konstrukcyjnego określa swe dzieło mianem „utworu architektonicznego zwanego szkołą bez korytarzy” z salami oświetlonymi z dwóch stron. To nowoczesne rozwiązanie doczekało się po latach udanej rewitalizacji i rozbudowy, zachowując pierwotne idee mariażu przestrzeni i światła.

This is another elementary school built according to a custom design. The choice of the patron is not an incident – the cornerstone ceremony in May 1958 was attended by guests from the Philippines and Indonesia – participants of the World Congress of Intellectuals in Defence of Peace, during which a model of the school designed by Zenon Prętczyński was showcased. Due to the changes made to the school's structural module, Prętczyński referred to his work as “an architectural work that is a school without halls”, with classrooms lit from two sides. Years later, this modern solution was successfully revitalized and expanded, with the new additions preserving the original ideas of combining space and light.

↓ Liceum Ogólnokształcące nr XI im. Stanisława Konarskiego *Stanisław Konarski General High School n° 11*

ul. Spółdzielcza 2a

Ze śródmieścia przenieśmy się na zielone obrzeża miasta – Biskupin. Tamtejszy budynek LO nr XI zaprojektował duet architektów: Tadeusz Biesiekierski i Zbigniew Gumienny. Jak zapisano w kronice szkoły, w dniu 3 września 1962 r. o godz. 8.00 radosny pochód wyruszył ze szkoły przy ulicy Krajewskiego. Młodzież i grono pedagogiczne przenosiło się z dawnego budynku do nowoczesnego gmachu. Nieco później – w wyniku ogłoszonego Roku plastyki dla szkół tysiąclecia z inicjatywy czasopisma „Na przelaj” – w wybranych szkołach zaplanowano organizację galerii, w których swe dzieła mogli prezentować lokalni twórcy. We Wrocławiu kuratelą wrocławskich plastyków objęte został właśnie LO nr XI, do którego w roku szkolnym 1964/65 przekazano 21 obrazów i grafik oraz gdzie zorganizowano okolicznościowe prelekcje na temat sztuki współczesnej wygłaszane m.in. przez profesora Eugeniusza Gepperta.

Let's move from downtown to the green outskirts of the city – to Biskupin. The building of the High School n° 11 was designed by a duo of architects: Tadeusz Biesiekierski and Zbigniew Gumienny. The school chronicle reads: on 3rd September 1962 at 8 am a joyful parade set off from the school at Krajewskiego Street. Students and the teaching staff were moving from the old building to the modern one at 2a Spółdzielcza Street. A little later, as a result of the Year of Arts announced in the Millennium Schools at the initiative of the "Na przelaj" magazine, selected schools would also serve as galleries for local artists. In Wrocław, artists took care of the High School n° 11, which received 21 paintings and prints in the 1964/65 school, and which hosted occasional lectures on contemporary art, presented by Prof. Eugeniusz Geppert and others.

↓ Szkoła Podstawowa nr 38 / Liceum Ogólnokształcące nr XIV im. Polonii Belgijskiej *Primary School n° 38 / General High School n° 14*

ul. Szczytnicka 11

Kolejnym punktem na trasie spaceru jest w zasadzie miejsce po szkole przy ulicy Szczytnickiej (podobna sytuacja dotyczy się również szkolnych pawilonów przy ulicy Maślickiej wyburzonych w 2009 roku, w którym to miejscu wiją się obecnie pasy obwodnicy). Budynek uroczystie przekazano w grudniu 1963 roku szkole podstawowej nr 38, nadając jej wówczas imię Polonii Belgijskiej. Ten nietypowy patronat wynikający ze znacznego zaangażowania finansowego Polaków mieszkających w Belgii w budowę obiektu przetrwał zarówno zmianę użytkownika (w latach 70. miejsce podstawówki zajęło LO nr XIV), jak i lokalizacji, gdyż imię to przeprowadziło się wraz z liceum na ul. Brücknera. Budynek zrealizowany według projektu typowego (szkoła jednostadionowa typ T.OB.4328) wyburzono w 2015 roku.

The next school on the route is actually a spot, where a school used to stand on Szczytnicka Street. The same applies to the school pavilions on Maślicka Street, demolished in 2009 – these days, you can drive through there on the lanes of the ring road. The building was officially given to the Elementary School n° 38 in December 1963, at which point it bore the name of Poles in Belgium. This unusual patronage, resulting from the considerable financial contribution of the Polish diaspora in Belgium for the construction of this building, has survived both the handover – in the 1970s the building changed hands and went to General High School n° 14 – and location, as the name moved together with the high school to Brücknera Street. The building, which was built according to a common design (single-stage school, type T.OB.4328) was demolished in 2015.

01, 02 – fot. Stanisław Kokurewicz, ze zbiorów Ośrodka „Pamięć i Przyszłość”;

03 – Prof. E. Geppert z uczniami LO nr XI na patio szkolnym, 1964, fot. za: P. Barącz, *Pojedynek z jeleniem*, „Polska” nr 9 (121) 1964, s. 26–28;

04 – Wyburzanie szkoły przy ul. Szczytnickiej, fot. Piotr Herba, ze zbiorów fotopolska.eu, 2015 r.;

05 – Otwarcie szkoły przy ul. Wojszyckiej, fot. z Kroniki Szkoły, 1964 r.

↑ Szkoła Podstawowa nr 64 im. Władysława Broniewskiego *Władysław Broniewski Elementary School n° 64*

ul. Wojszycka 1

Na koniec – szkoła na Partynicach. Tę rozległą kompozycję ułożonych w literę „E” pawilonów o elewacjach przepływnych sporymi oknami i dekorowanych jasną, klinkierową licówką zaprojektował Witold Skowronek – twórca innych projektów szkół przy ulicach Składowej i Borowskiej. Szkołę nr 64 otwarto 1 września 1964 roku, nadając jej imię Władysława Broniewskiego. W tym ważnym dla szkoły momencie obecna była również wdowa po pisarzu – Wanda. W nadawaniu imion innym tysiąclatom często brały udział najczęściej żony po zmarłych patronach – Janie Brzechwie (SP przy ul. Prostej), Leonie Kruczkowskim (SP przy ul. Podwale) czy Aleksandrze Zawadzkiej (przy ul. Pawłowa). Niektórych patronów przemiany polityczne zdjęły z piedestałów i elewacji szkół, ustępując miejsca nowym – tak jak to mają do siebie pomniki.

Finally, we arrive in Partynice. This vast layout of pavilions, arranged into the letter E, with façades featuring large windows and decorated with light clinker was designed by Witold Skowronek, architect responsible for other school designs, including on Składowa and Borowska Streets. School n° 64 was opened on the 1st September in 1964 and named after Władysław Broniewski. Wanda, the late writer's wife – attended this important moment. The wives of deceased patrons – Jan Brzechwa (Primary School on Prosta Street), Leon Kruczkowski (Primary School on Podwale Street) and Aleksander Zawadzki (on Pawłowa Street) often took part in these ceremonies at Millennium Schools. Some patrons had to give way due to political changes – just as monuments sometimes have to do.

Projekt „Wrocławskie Tysiąclatki” realizowany jest przez Ośrodek „Pamięć i Przyszłość” przy Centrum Historii Zajezdnia. Wszystkie osoby, które chciałyby podzielić się swoimi opowieściami o szkole tysiąclatce, ich fotografiami czy uwagami dotyczącymi współczesnej kondycji i pomysłami na ich poprawę, zapraszamy do kontaktu:

The project *Wrocław's Millennium Schools* is carried out by the Ośrodek Pamięć i Przyszłość at the Depot History Centre. If you would like to share your stories about these schools, submit your photographs or just leave a comment about their current shape, feel free to contact us:

@ marcin.musial@zajezdnia.org

www.zajezdnia.org/tysiaclatki

f tysiaclatki

BARBARY

POWRÓT Z WAKACJI

Kultowe miejsce przy Przejściu Świdnickim wkracza w kolejny sezon aktywności. Barbara – łącząca w sobie funkcje przestrzeni dla wydarzeń kulturalnych, bistra prowadzonego przez zespół wrocławskiej rzemieślniczej palarni kawy, otwartej strefy co-workingowej z czytelnią, punktem informacyjnym i kasą biletową – od września startuje z nowymi cyklami spotkań. Kto i co będzie czekać na nas w Barbarze?

Tektura i papier

Wraz z powrotem do szkół wracają sobotnie, wielkoformatowe warsztaty dla dzieci w wieku 4–10 lat. Prowadząca zajęcia Katarzyna Bury zaprasza rodziny, które wspólnie z dziećmi lubią malować, budować oraz eksperymentować. Papierowe abstrakcje, gigantyczne konstrukcje, inspiracje kształtami i formami oraz zimowa podróż do tekturowego miasteczka – to wszystko już od września!

Haftujemy!

Kto nie tęsknił za hafciarskimi warsztatami z Olgą Budzan, niech pierwszy wbije igłę w tamborek! W tym semestrze hafciarki i hafciarze będą inspirować się tradycyjnymi motywami pochodzącymi z Rumunii i Meksyku. Wyszywając kołnierzyki, zmierzą się z najnowszymi trendami z Instagrama, a nawet podejmą próbę stworzenia swojego własnego igielnika. Nie zabraknie też tego, co tygrysy lubią najbardziej, czyli koronki i szydełkowania. Pierwsze spotkanie już 8 września.

To żyje!

Nowość! Cykl spotkań o zwierzętach w mieście, które poprowadzi biolog, Łukasz Iwaniuk. Wtorkowe wieczory spędzimy co prawda bez kamery, ale wśród zwierząt, które można spotkać w mieście. A niezwykle robale, wyjątkowe ropuchy, przeróżne ssaki i rzadkie ptaki mieszkają tuż obok nas – na skwerach, w parkach, sadzawkach, rzekach czy nawet kałużach. Jak z nimi postępować? Gdzie i jak w bezpieczny sposób je obserwować? Pierwsze spotkanie przybliżające życie bezkręgowców wodnych już 21 września.

Akademia Miejskiego Ogrodnika

W 9. sezonie Akademii Miejskiego Ogrodnika niestrudzeni „uczniowie” Filipa Marka przyjrzą się życiu roślin w wielkim mieście. Warzywa – niczym cztery singielki z Nowego Jorku – poplotkują o swoim działkowym losie i ekscesach z... ogrodnikami. Prowadzący, znany także pod pseudonimem Pan Kwiaciarz, w jesiennym semestrze opowie również o tym, które rośliny i w jaki sposób zasuszyć, aby móc jak najdłużej cieszyć się ich pięknem, wprowadzi nas w świat roślin w religii i kulturze oraz przygotuje świąteczne warsztaty w klimacie extravaganza.

Akademia Miejska

Miasta to bardzo dynamiczne organizmy. Ulegają one licznym przemianom, za którymi czasem trudno nadążyć. Spotkania Akademii Miejskiej przybliżają rozmaite zjawiska związane m.in. z architekturą, urbanistyką i mieszkalnictwem. Nowe półroczne otworzy spotkanie o recyklingowaniu architektury, czyli nadawaniu drugiego życia budynkom. Kolejne rozmowy o mieście będą dotyczyć dziedzictwa architektury modernistycznej oraz systemu mieszkań komunalnych i socjalnych. Na koniec semestru uczestnicy zapoznają się z procesem odradzania polskich wsi i przemianom, jakie obecnie zauważamy można w Kotlinie Kłodzkiej.

Depesza z...

Kolejna nowość to cykl filmowo-dyskusyjny – od października regularnie będzie zabierał bywalców Barbary w dalekie strony. Do programu trafiły filmy z całego świata, które staną się pretekstem do rozmowy z gośćmi – reporterami, naukowcami, podróżnikami – o sytuacji danego kraju i regionu. Jeszcze w tym roku otrzymamy depeszę z... Ameryki Południowej (Kolumbia), Bliskiego Wschodu (Syria) i Azji Południowo-Wschodniej (Birma). Twórcami cyklu są Adam Kruk i Lech Moliński.

Dogrywki

Czyli kilka słów o muzyce z polskimi artyst(k)ami i producent(k)ami. Wielkie nazwiska, które od lat tworzą polską scenę muzyczną odwiedzą Barbarę i podzielą się z fanami wspomnieniami pierwszych kompozycji, autorskich utworów oraz inspiracjami (także spoza świata muzyki). Punktem wyjścia do rozmów będą stworzone przez zaproszonych gości i wspólnie odsłuchiwane playlisty. Rozmowy poprowadzi dziennikarz radiowy Maciek Przystalski.

Zebrała: Anna Pazdej

	Bilety na warsztaty / Workshop tickets: www.strefakultury.pl/kup-bilet
	Zapisy na spotkania / Sign-ups for meetings: www.strefakultury.pl/zapisy-barbara
	barbarakultura → s. 61, 65, 67, 70, 73

BARBARA'S BACK FROM SUMMER BREAK

The iconic spot at Przejście Świdnickie opens again for a new season! Barbara – a space for cultural events, a bistro run by a team of Wrocław artisan coffee roasters, an open co-working area with a reading room, infopoint and a ticket office comes back in September with new meeting series. What is going to happen there? Let's check out together!

Cardboard and Paper

Children are back to school – and the Saturday large-format workshops for children aged 4–10 are back to Barbara! Katarzyna Bury, the host, invites families who like to paint, build and experiment together with their youngest ones. Paper abstractions, enormous structures, inspirations with shapes and forms, even a winter journey to a cardboard town – it will all start in September!

Let's embroider!

If you did not miss the embroidery workshops with Olga Budzan, feel free to stick a needle in a frame! This semester, embroiderers will draw inspirations from traditional motifs from Romania and Mexico. They will embroider collars, tackle the latest Instagram trends, and even attempt to create their own needle holder. Of course, there will be no shortage of lace and crochet – you know you like it! The first meeting will take place on the 8th of September!

It's alive!

Something new! A series of meetings about animals in the city, hosted by biologist Łukasz Iwaniuk. We will spend Thursday evenings together surrounded by animals, which can be encountered in the city. All kinds of unusual bugs, exceptional toads, various mammals and rare birds live right next to us – in squares, parks, ponds, rivers or even puddles. How do you deal with them? Where and how can you watch them in a safe way? The first meeting showcasing the life of aquatic invertebrates will take place on the 21st of September.

City Gardener's Academy

In season 09 of the City Gardener's Academy, the tireless students of Filip Marek will take a closer look at plant life in the big city. Vegetables – like the four famous singles from New York – will gossip about their adventures in gardens and their incidents with... gardeners. The host, also known as Mr. Florist, will also talk about which plants can be dried and how to do that in order to enjoy their

beauty for as long as possible. He will introduce the audience to plants in religion and culture and will prepare Christmas workshops in the atmosphere of extravaganza.

City Academy

Cities are dynamic organisms, subject to numerous changes, which are sometimes difficult to keep up with. The meetings of the City Academy showcase various phenomena associated with architecture, urban planning and housing, as well as other aspects. The new semester will open with a meeting on recycling architecture, or giving a second life to buildings. The subsequent debates about the city will focus on the heritage of modernist architecture and the system of council and social housing. At the end of the semester, participants will learn about the process of reviving Polish villages and the transformations that can currently be observed in the Kłodzko Valley.

A dispatch from...

Another novelty – a film and debate series will take Barbara's regulars to places far away from home, starting in October. The programme includes films from all over the world, which will become a starting point for debates with guests – journalists, scientists, travellers – about the situation of a given country and region. Later this year we will receive a dispatch from... South America (Colombia), the Middle East (Syria) and South East Asia (Myanmar). The series is hosted by Adam Kruk and Lech Moliński.

Shuffle

Or a few words about music with Polish artists and producers. Prominent artists, who have been a significant part of the Polish music scene for many years will visit Barbara and share the memories of their first compositions, original pieces and inspirations – including those from beyond the world of music – with their fans. The starting point for the conversations are playlists created by the invited guests, that the participants listen to together. The conversations are hosted by radio journalist Maciek Przystalski.

Collected by: Anna Pazdej

kino | nowe horyzonty

na jesieni w knh

film | kultura | miejsce

25.08 | Najlepsze z Najgorszych: THE ROOM z polskim dubbingiem

28.08 | Filmowe Poranki z muzyką na żywo

29.08 | Rzymskie wakacje

31.08 | 9*9*9 | 9 filmów po 9 zł na 9.

Urodziny Kina Nowe Horyzonty

17-23.09 | LGBT Film Festival

24.09 | Kultowe NoHo: Fargo

25.09-3.10 | 8. MFF Kino Dzieci

29.09-3.10 | MIASTOmovie 9: Przesilenie

24-28.11 | Splat!FilmFest - International Fantastic Film Festival

26-29.11 | Kup Pan Książkę

nasze cykle: Między słowami | Najlepsze z Najgorszych | Adapter. Kino bez barier | Akademia Kina Światowego | Wózkownia | Nowe Horyzonty dla Seniora | Poranki filmowe | Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej

premiery: Annette | O nieskończoności | Zupa nic | Złe baśnie | Jeźdźcy sprawiedliwości | Niefortunny numer lub szalone porno | Notturmo | DAU. Natasza | Diuna | Kurier Francuski z Liberty | Kansas Evening Sun | Nie czas umierać | Aida

 EUROPA CINEMAS
CREATIVE EUROPE - MEDIA SUE PROGRAMME

Wrocław
miasto spotkań

**stowarzyszenie
nowe horyzonty**

KOŁŁĄTAJA

żąda odkrycia
It yearns to
be discovered

Przemierzając trasę z wrocławskiego rynku na Dworzec Główny, biegnąc w pośpiechu na pociąg czy przedzierając się przez zakorkowane centrum, często jesteśmy zbyt zajęci, by przyjrzeć się skarbowi zlokalizowanym przy ulicy Kołłątaja. Ta niemal całkowicie zniszczona w trakcie wojny część miasta zyskała drugie życie dzięki unikatowym projektom i ideom, które dziś mamy okazję odkryć na nowo.

Wandering from the Wrocław Market Square to the Main Railway Station, rushing to catch a train or making our way through the congested city centre, we are often too busy to take a look at the treasures strewn about along the Kołłątaja Street. This part of the city, nearly completely destroyed during the war, has received a second lease on life thanks to unique designs and ideas that we can now rediscover.

Maria Prusakowska

W odbudowie powojennego Wrocławia, w którym struktura społeczna – podobnie do architektonicznej – legła w gruzach, bardzo istotną rolę odgrywało projektowanie zorientowane na budowanie relacji międzyludzkich. Nie była to jedynie potrzeba lokalna – podobne idee pojawiały się w tym czasie na całym świecie, owocując stworzeniem pojęcia psychologii środowiskowej. Właśnie w duchu tej koncepcji powstawały modernistyczne projekty osiedli i wspólnot mieszkaniowych, które sprzyjały nawiązywaniu relacji i wspólnego podejmowania codziennych aktywności.

Przykładem takiego projektu jest powstałe w tym okresie osiedle znajdujące się właśnie przy ulicy Kołłątaja, którego najbardziej rozpoznawalnym elementem stała się szkoła tysiąclatka (więcej o obiekcie na str. 22 – przyp. red.) i mezonetowiec, który swą nazwę wzięł od angielskiego słowa *maisonette* określającego mieszkanie dwupoziomowe. Budynek ten zaprojektowany został przez zespół Jadwigi Grabowskiej-Hawrylak (więcej o architekcie i jej projektach na str. 17 – przyp. red.) – architekci stworzyli na Kołłątaja koncept uwzględniający potrzeby zarówno funkcjonalne, jak i społeczne. Na skutek ich pracy powstał obiekt z mieszkaniami, w których dolny poziom przeznaczono na strefę dzienną z salonem i kuchnią, a poziom górny – na strefę nocną z sypialnią i łazienką. Ideą architektki było stworzenie na najwyższej kondygnacji przestrzeni wspólnej, sprzyjającej integracji mieszkańców. Na parterze zaś znalazły się przeszklone lokale usługowe, które w tamtym okresie rzadko występowały w zabudowie mieszkalnej.

Mezonetowiec to zatem symbol sąsiedzkości, w której jest miejsce dla wspólnoty, a także prywatności. Podczas pandemii przypomnieliśmy sobie, jak ważne są sąsiedzkie więzi; jak wiele zależy od życzliwości, empatii i jak dużo dobrego możemy otrzymać od naszej osiedlowej społeczności. Skoro na nowo odkryliśmy własne podwórka i przekonaaliśmy się, że znajome nam przestrzenie urbanistyczne mogą być środowiskiem budowania i wspierania wartościowych relacji, warto pielęgnować to doświadczenie po to, by pozostało z nami na dłużej.

As the Wrocław was rising from ruins left by the war, its social structure – like the architectural one, was in shambles. Thus, design oriented towards building interpersonal relations played a very important role at the time. This was not just a local need – similar ideas were emerging around the world at the time, resulting in the creation of the concept of environmental psychology. This concept gave rise to modernist designs of housing estates and communities, which encouraged relationships and joint everyday activities.

One of the examples of such a design is the housing estate on Kołłątaja Street, which was built at that time and whose most recognisable element was one of the Millennium School (for more information about the building, see page 22 – editor's note) and the famous Mezonetowiec, which takes its name from the English word "maisonette", which stands for a two-storey flat. This building was designed by the team of Jadwiga Grabowska-Hawrylak, whose modernist concepts contributed to the reconstruction of post-war Wrocław (you can read more about the architect and her designs on page 17 – editor's note). Under her lead, the architects created a project on Kołłątaja Street, which took into account both functional and social needs. The result of their work was an apartment building, where the lower level was dedicated to living quarters with a living room and kitchen, and the upper level was a dedicated sleeping zone, with a bedroom and a bathroom. The architect's idea was to create a common space on the top floor, which would help the residents get closer together. The ground floor had commercial outlets with large windows, which at that time were rarely found in residential buildings.

The building is thus a symbol of neighbourhood, which enables participating in a community, as well as offers privacy. The pandemic reminded us of the importance of the ties with our neighbours, we learned how much depends on kindness, empathy and how much good we can receive from our local communities. Since we have rediscovered our own backyards and found out that the familiar urban spaces can be conducive to building and supporting valuable relationships, perhaps it is worth our while to nurture it so that it can stay with us for longer.

**EUREKA! KOŁŁĄTAJA ŻĄDA ODKRYCIA!
- WARSZTATY TYPOGRAFICZNE
Z MACIEJEM KODZISEM**

**EUREKA! KOŁŁĄTAJA STREETS YEARNS
TO BE DISCOVERED! - TYPOGRAPHIC
WORKSHOPS WITH MACIEJ KODZIS**

Szkoła Podstawowa nr 71 / Elementary School n° 71
10-11.09, 17-18.09

www.dobrywidok.com/Eureka

[dobry.widok.wro](https://www.facebook.com/dobry.widok.wro)

→ s. 65

Brzydki UGLY WROCŁAW Wrocław

W dzisiejszym odcinku Brzydkiego Wrocławia zajmiemy się jednym z najbardziej kontrowersyjnych budynków w mieście. Tak, zgadliście: chodzi o Solpol. Jaki jest, każdy widzi. Napatrzmy się na niego, bo niebawem budynek prawdopodobnie zostanie rozebrany.

Czy to dobrze? Cóż, osobiście uważam, że Solpol jest paradoksem naszej architektonicznej historii: tak jak nigdy w takiej formie nie powinien powstać, tak również nigdy nie powinien być rozebrany. Należę do pokolenia, dla którego – przynajmniej na początku – Solpol był powiewem nowoczesności. Cofnijmy się dziś do początku grudnia 1993 i zobaczymy, co o świeżo otwartym obiekcie pisały wrocławskie dzienniki.

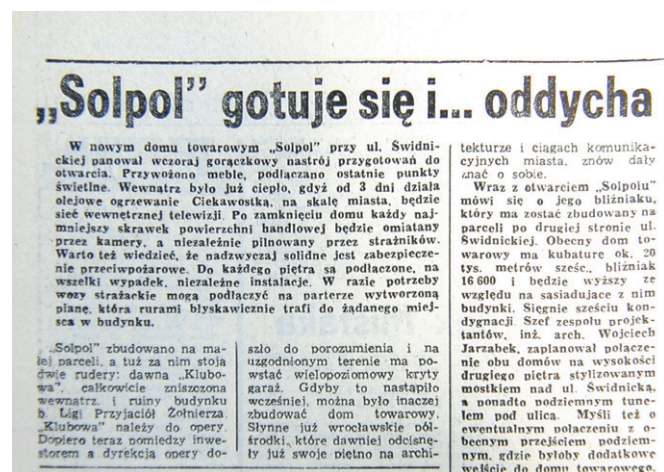
In today's episode of Ugly Wrocław we will take a look at one of the most controversial buildings in the city. Yes, you guessed it. I am talking about Solpol. Let's take a closer look at it – soon the building will probably be demolished.

Is it a good thing? Well, I personally believe that Solpol is a paradox of our architectural history – just as it should never have been built in this form, it should also never have been demolished. I am a member of the generation for whom – at least in the beginning – Solpol was a breath of modernity. Let us go back to the beginning of December 1993 and see what the Wrocław dailies wrote about the newly opened building.

„Europa na Świdnickiej” – to tytuł artykułu w „Wieczorze Wrocławia”. Najnowocześniejsza placówka handlowa w naszym mieście. Pełna klimatyzacja, ruchome schody, windy i wysokiej jakości materiały wykończeniowe – wliczono, dodając, że całość kosztowała aż 5 milionów dolarów.

Europe on Świdnicka Street was what “Wieczór Wrocławia” decided to put in the title of their news bit. “A state-of-the-art retail facility in our city. Full air-conditioning, escalators, elevators and high quality finishing materials” – the list went on, and the journalist added that the whole thing cost as much as \$5 million.

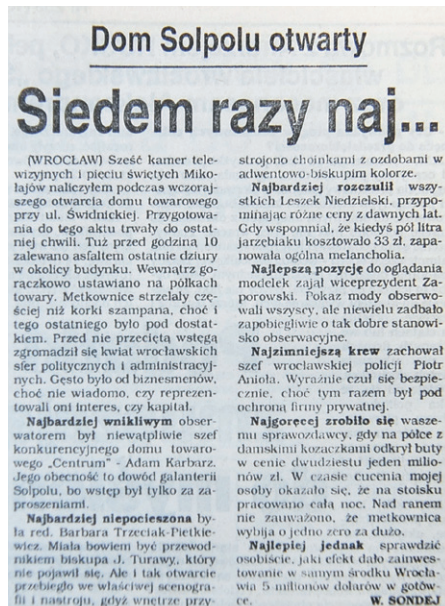

28

Dziennik donosił również, iż w przyszłości Solpol otrzyma brata bliźniaka po drugiej stronie ulicy (tak się faktycznie stało). Ale uwaga! Według gazety architekt Wojciech Jarzabek zaplanował połączenie obu domów na wysokości drugiego piętra stylizowanym mostkiem nad ul. Świdnicką. Wyobrażacie to sobie?

They also reported that Solpol would have a twin building across the street in the future – and this actually happened. But there is one more thing. According to the newspaper, the architect Wojciech Jarzabek “planned to connect both buildings at the second floor level with a stylised bridge over the Świdnicka Street”. Can you imagine that?

Relacjonując ceremonię otwarcia (6 grudnia 1993), Wacław Sondej pisał: *Najgoręcej zrobiło się waszemu sprawozdawcy, gdy na półce z damskimi kozaczkami odkrył buty w cenie dwudziestu jeden milionów zł. W czasie ucenia mojej osoby okazało się, że na stoisku pracowano całą noc. Nad ranem nie zauważono, że metkownica wybija o jedno zero za dużo.*

Reporting on the opening ceremony (6th of December 1993), Wacław Sondej wrote: “And I nearly fainted, when I discovered women’s boots on the shelf priced at 21 000 000 zlotys. When I came back to my senses, I learned that the staff have been working there all night long. In the morning, nobody noticed that the label maker printed one zero too many.”

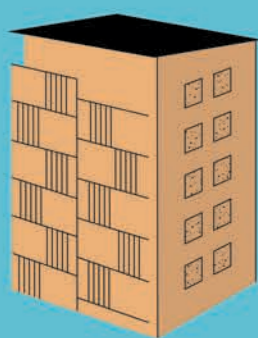
„Gazeta Robotnicza” słusznie przewidywała, że pewnie jeszcze długo będą trwały dyskusje na temat architektury obiektu. Tylko czy ktokolwiek przypuszczał, że aż 27 lat?

“Gazeta Robotnicza” had the right prediction that “debates about the architecture of the building will probably continue for a long time.” But did anyone expect that for 27 years?

Krzysiek Stęplowski

BrzydkiWrocław

**WEŹ
MIASTO
W SWOJE
RĘCE!**

**MASZ POMYSŁ
NA DZIAŁANIE
NA SWOIM
OSIEDLU?**

**ZGŁOŚ SIĘ
DO NAS!**

**osoby fizyczne
i grupy nieformalne**

www.wroclaw.pl/mikrogranty
strefakultury.pl/Mikrogranty
fb.com/mikrogranty
instagram.com/mikro.granty

1–15.09.2021

Mikrogranty
EDYCJA 27.

Strefa
Kultury
Wrocław

Mikrogranty

Wrocław
miasto spółka

SKLEP Z ROŚLINAMI / CERAMIKA, RĘKODZIEŁO I AKCESORIA
/ ARANŻACJA WNĘTRZ BIUROWYCH, KAWIARNI I PRZESTRZENI
KOMERCYJNYCH / INSTALACJE ROŚLINNE / WARSZTATY

pierwsze tak roślinne miejsce we Wrocławiu!

make life greener

rośliny

ŚWIĘTOKRZYSKA 40B WROCŁAW
PROJEKTROSLINY.PL | @PROJEKTROSLINY

WYKREŚLANKA DO HERBATY

P	U	H	N	E	R	B
A	E	T	O	L	K	A
R	R	A	U	Y	E	H
O	H	K	A	P	C	C
O	I	E	L	M	A	T
U	B	S	A	S	E	Z
S	O	N	S	I	N	C
K	M	A	S	A	A	H

Niby tylko napój, a w każdej części świata wiąże się z nim inna kultura picia. Ba, w wielu krajach ceremonial jego parzenia ma wręcz wymiar duchowy. Z okazji Festiwalu Herbaty Czaisz? (18.09 w Centrum Kultury Zamek) to właśnie jej poświęcona jest wrześniowa szarada – by ją rozwiązać nie musisz czekać do *five o'clock!*

Z diagramu należy wykreślić **6 gatunków herbat**. Nazwy te nie przecinają się, a kratki z kolejnymi literami sąsiadują ze sobą bokami (nie na ukos). Niewykreślone litery czytane rzędami utworzą rozwiązanie. Z poprawnym hasłem oraz informacją, z jaką książką jest związane, zapraszamy do Infopunktu w Barbarze (ul. Świdnicka 8b). Na 14 osób będą czekać nagrody:

- bilety do kina na pokazy w ramach 18. Millennium Docs Against Gravity Film Festival
- książki „Miejski grunt” Rafała Matyi (→ więcej na str. 12)
- bilety na koncert Włodiego w Recepcji oraz na III dzień Dolnośląskiego Festiwalu Teatrów Improwizacji
- plakaty „Manhattan” Joanny Plizgi (→ więcej na str. 16)
- zaproszenia dla 2 osób na plenerowe spektakle teatralne: „Kosmiczne podróże Guliwera” w ramach Międzynarodowego Festiwalu Teatrów dla Dzieci „Dziecinada” oraz na 101. Antykabaret „Dobry wieczór we Wrocławiu”
- skarpetki od programu Mikrogranty.

Regulamin konkursu znajduje się na stronie:
www.strefakultury.pl/niezbednik-wrzesien2021-konkurs.

HASŁO:

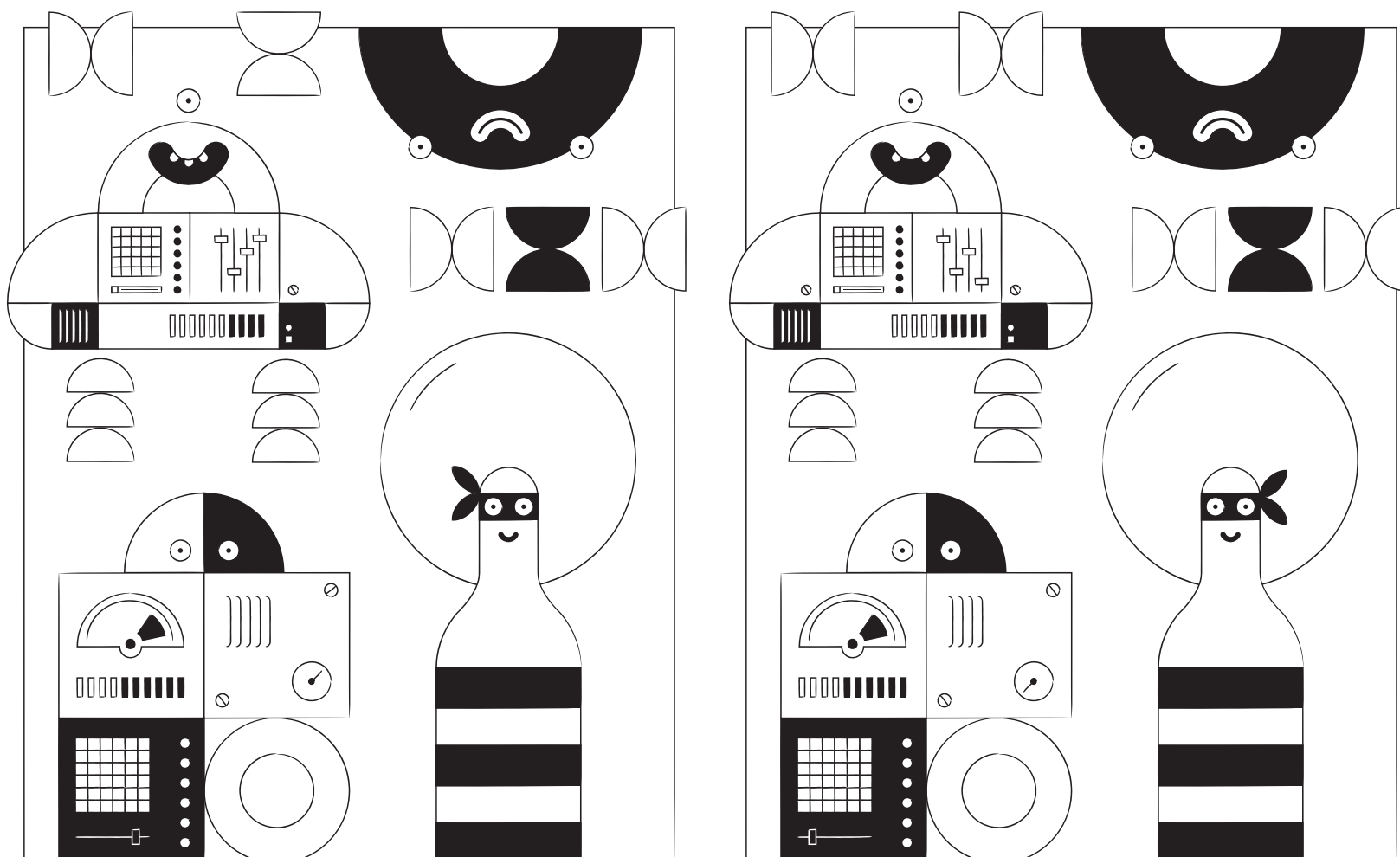
_____

_____

ZNAJDŹ RÓŻNICE

Oderwij się od ziemi, wsiądź do statku kosmicznego i znajdź 10 szczegółów, którymi różnią się poniższe ilustracje.

Jeśli łamigłówka nie sprawiła ci trudności, to znak, że powinieneś wybrać się na „Kosmiczne podróże Guliwera” – familijny spektakl z tegorocznego programu Międzynarodowego Festiwalu Teatrów dla Dzieci „Dziecinada” (24.09 | 19:00).

OKSS

OGÓLNOPOLSKI KONKURS SZTUKI

S A K R A L N E J 2021

TEMAT:
MACIERZYŃSTWO MARYI

TERMIN NADSYŁANIA PRAC:
21 PAŹDZIERNIKA 2021 R.

ŁĄCZNA PULA NAGRÓD:
31 TYS. ZŁ

WIĘCEJ INFORMACJI NA:
WWW.OKSSA.PL

ORGANIZATOR:

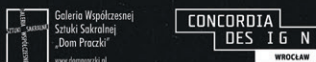

PARTNERZY KONKURSU:

wroclaw.dominikanie.pl

MIEJSCA PARTNERSKIE:

PATRONAT HONOROWY:

PATRONAT MEDIALNY:

Aleteia.pl STACJA7.PL artinfo.pl Liturgia.pl

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

sztuki wizualne

visual arts

4.05–30.11

„Zajezdnia strajkuje” – wystawa *The Depot is on strike – an exhibition*

Centrum Historii Zajezdnia / Depot History Center,
ul. Grabiszyńska 184

wt.–śr. / Tue.–Wed. 9:00–17:00
czw. / Thu. 10:00–17:00
pt.–niedz. / Wed.–Sun. 10:00–18:00

Zobacz historię, która zmieniła Wrocław. Pocznij klimat ogarniętej strajkiem zajezdni. Twoim przewodnikiem w podróży do burzliwego Sierpnia '80 będzie Kazimierz Kaczor. W role bohaterów tamtych dni wcielają się gwiazdy polskiego kina, m.in. Krzysztof Czeczot czy Rafał Zawierucha. To poruszająca opowieść, w którą zanurzysz się wieloma zmysłami. Dochód z biletów zostanie przeznaczony na rozwój społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Centrum Historii Zajezdnia

 www.zajezdnia.org

 Bilety: 10 PLN (normalny), 5 PLN (ulgowy)

See a piece of history that changed Wrocław. Experience the atmosphere of a bus depot in the middle of a strike. Kazimierz Kaczor will be your guide through the turbulent events of August of 1980. The leading roles will be performed by Polish film stars – including Krzysztof Czeczot and Rafał Zawierucha. The presentation of this moving story is a real treat to the senses. Proceeds from tickets will be used to improve the lives of citizens of Belarus.

Additional language: English
/ Organiser: Depot History Centre
/ Tickets: 10 PLN (regular), 5 PLN (reduced)

27.06–3.10

4.09 | 16:00 wykład online / an online lecture

11.09 | 14:30 spotkanie / a meeting

„Białe fałdy czasu” – wystawa prac Ewy Kuryluk

*White Folds of Time – an exhibition
of works by Ewa Kuryluk*

Pawilon Czterech Kopuł / Four Domes Pavilion,
ul. Wystawowa 1

wt.–czw. / Tue.–Thu. 10:00–16:00
pt. / Fri. 12:00–18:00
sob.–niedz. / Sat.–Sun. 10:00–18:00

W Pawilonie Czterech Kopuł pokazywana będzie największa jak dotąd na świecie retrospektywa białych instalacji Ewy Kuryluk – artystki, historyczki sztuki, pisarki. Powstały one w większości w USA, gdzie artystka mieszkała przez ostatnie dwie dekady XX wieku, ale również w Kolumbii, Argentynie i Kanadzie. Rekonstruowane w amfiladowych wnętrzach Pawilonu Czterech Kopuł amerykańskie instalacje Kuryluk to poetka, intymna podróż, która wiedzie przez świat czułych gestów, niejednoznacznych póż, wyrafinowanej erudycyjnej metafory.

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE:

4.09 | 16:00 – „Relacje fotografii i malarstwa w twórczości Ewy Kuryluk” – wykład online via Facebook

11.09 | 14:30 – Kurs Historii Sztuki Work in Progress: „Intymność w polskiej sztuce współczesnej” – spotkanie

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Bilety: 20 PLN (normalny), 15 PLN (ulgowy), 10 PLN (grupowy)

The Museum of Contemporary Art in the Four Domes Pavilion is proud to present the most comprehensive exhibition of white installations by Ewa Kuryluk so far. Presented works were created mostly in the USA, where the artist lived for the last two decades of the 20th century, but also in Columbia, Argentina, and Canada. The American installations by Ewa Kuryluk, reconstructed in

the enfilade interiors of the Four Domes Pavilion, are a poetic, intimate journey that leads us through the world of tender gestures, ambiguous poses, and sophisticated erudite metaphors.

Additional language: English
/ Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Tickets: 20 PLN (regular), 15 PLN (reduced), 10 PLN (group)

3.07–26.09

„Formuła czasu” – wystawa prac Angeliki Markul

*Time formula – an exhibition
of works by Angelika Markul*

OP ENHEIM, pl. Solny 4

śr. / Wed. 14:00–18:00
czw.–pt. / Thu.–Fri. 14:00–19:00
sob.–niedz. / Sat.–Sun. 13:00–19:00

Obok tropów dinozaurów sprzed 147 milionów lat, pojawiają się szczątki zwierzęcia wymarłego około 11 tysięcy lat temu czy powidoki niemal stuletniej fotografii. Za ich pomocą Angelika Markul tworzy konstelacje, która ma kompozycję snu. Mitologia spleta się z archeologią, etnografią z paleontologią, historia z fantazją, kreując szczególne doświadczenie czasu.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: OP ENHEIM

 www.openheim.org

 Bilety: 8 PLN (normalny), 5 PLN (ulgowy)

Alongside footprints of dinosaurs living 147 million years ago there are the remains of an animal that went extinct about 11,000 years ago or afterimages of photographs from almost a hundred years ago. Artist add all of them up to form a dreamlike constellation. Mythology intertwines with archaeology, ethnography with palaeontology, and history with fantasy, creating a very special experience of time.

Additional language: English
/ Organiser: OP ENHEIM / Tickets: 8 PLN (regular), 5 PLN (reduced)

14.08–4.09**„Góra grosza” – instalacja****Penny mountain – an installation**

Vivid Gallery, pl. Kościuszki 4
wt.–pt. / Tue.–Fri. 11:00–18:00
sob. / Sat. 11:00–16:00

Inspiracją do szklanej instalacji „Góra grosza” Marty Wojciechowskiej jest historia skarbu monet z Biecza. Instalacja składa się z wież szklanych pieniędzy różnej wysokości. Wieże są zbudowane na kształt miękkich, powyginanych linii. Kompozycja ułożona w karkołomne kaskady ma stwarzać wrażenie, że może lada moment runąć na posadzkę. Ta dynamika ma być trochę niepokojąca i wzbudzić respekt w odbiorcach, uczulić na należyte obchodzenie się ze szkłem w sensie dosłownym, a ze skarbami w domyśle.

Organizator: Vivid Gallery

 www.vividgallery.pl

 Wstęp wolny

The inspiration for the glass installation *Penny mountain* by Marta Wojciechowska is the story of the treasure of coins from Biecz. The installation consists of towers of glass pennies of different heights. The towers are built in the shape of soft, bent lines. The composition, arranged in break-neck cascades, is supposed to give the impression that it may collapse on the floor at any moment. This dynamic is to be a little disturbing and arouse respect in the viewers, to alert them to the proper handling of glass in the literal sense, and treasures in the implicit sense.

Organiser: Vivid Gallery / Free entrance

State of Exception is an attempt to show what artists observe and feel as the main causes of contemporary tensions. It grows out of conversations about what is so close that it becomes transparent, imperceptible, but in the end can always become oppressive. So-called “normality” is impossible, yet constantly assumed. Many aspects of our culture are nurtured by images constituting guidelines for an ideal life. Curators: Agnieszka Olszewska, Łukasz Rusznica. Artists: Maisie Cousins, Agata Grzybowska & Aleksandra Szymczyk, Weronika Gęsicka, Rafał Milach, Agata Kalinowska, Caroline Tompkins, Lara Verheijden, Zolita.

Additional language: English

/ Organiser: TIFF Collective Foundation
/ Free entrance

3.09–2.10**3.09 | 14:00–19:00****4.09 | 12:00–20:00****5.09 | 12:00–18:00****TIFF Festival: „Wilgotna farba” – wystawa****TIFF Festival: *Wet Paint* – an exhibition**

galeria SiC! BWA Wrocław / SiC! Gallery,
pl. Kościuszki 9–10

śr.–czw. / Wed.–Thu. 14:00–18:00
pt. / Fri. 12:00–18:00
sob. / Sat. 11:00–15:00

Na wystawie Studia Prokopiou, prezentowanej w ramach TIFF Festival, zobaczycie cykl fotografii pod tytułem „Wilgotna farba”. Pokaz jest próbą rozliczenia się z greckim dziedzictwem duetu – w typowy dla ich twórczości, dwuznaczny sposób. Patrząc na zdjęcia, nie wiemy, czy portrety bóstw są żartem z antycznego świata, czy też złożonym mu hołdem. Intensywność inscenizacji i „wulgarna” kolorystyka farb użytych do malowania ciał modeli są jednocześnie adekwatne historycznie, jak i obrazoburcze. Fotografie Studia Prokopiou są hiperrealistyczne i hiperprzerysowane – realność spiętrza się i zwielokrotnia tak bardzo, że staje się bajką.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Fundacja TIFF Collective

 www.tiff.wroc.pl

 Wstęp wolny

At Prokopiou Studio's exhibition, presented as part of the TIFF Festival, you will see a series of photographs titled *Wet Paint*. The exhibition is an attempt to settle accounts with the duo's Greek heritage – in an ambiguous way, typical of their work. While looking at the photographs, we do not know whether the portraits of the deities are a joke of the ancient world or a tribute paid to it. The intensity of the staging and the “vulgar” colours of the paints used to decorate the models' bodies are both historically appropriate and iconoclastic. Prokopiou Studio's photographs are hyper-realistic and hyper-drawn – reality piles up and multiplies to the point of becoming a fairy tale.

Additional language: English

/ Organiser: TIFF Collective Foundation
/ Free entrance

3.09–2.10**3.09 | 15:00–21:00****4.09 | 12:00–20:00****5.09 | 12:00–18:00****TIFF Festival: „Stan wyjątkowy” – wystawa****TIFF Festival: *State of Exception* – an exhibition**

galeria Studio BWA Wrocław, podwórko Ruska 46
/ Studio Gallery, Ruska 46 backyard

śr.–czw. / Wed.–Thu. 14:00–18:00
pt. / Fri. 12:00–18:00
sob. / Sat. 12:00–16:00

„Stan wyjątkowy” to wystawa programu Głównego 11. edycji TIFF Festivalu. Prezentacja jest próbą ukazania tego, co obserwujemy i odczuwamy jako główne powody współczesnych napięć. Wyrosła z rozmów o tym, co jest tak blisko, że aż zaczyna być przezroczyste, nieodczuwalne, ale ostatecznie może zawsze stać się opresyjne. Tak zwana „normalność” jest niemożliwa, a jednocześnie nieustająco postulowana. Wiele aspektów naszej kultury jest pielęgnowanych przez obrazy będące wskazówkami idealnego życia. Kuratorzy: Agnieszka Olszewska, Łukasz Rusznica. Artyści: Maisie Cousins, Agata Grzybowska & Aleksandra Szymczyk, Weronika Gęsicka, Rafał Milach, Agata Kalinowska, Caroline Tompkins, Lara Verheijden, Zolita.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Fundacja TIFF Collective

 www.tiff.wroc.pl

 Wstęp wolny

3.09–3.10**11. Międzynarodowy Festiwal Fotografii TIFF Festival****11th International Festival of Photography TIFF Festival**

różne lokalizacje / many locations

TIFF Festival 2021 to 3 dni wydarzeń otwarcia oraz trwające do 3 października wystawy, na które złożą się 3 kuratorskie wystawy Programu Głównego, wystawa konkursowej sekcji TIFF Open, rozproszony projekt-wystawa w przestrzeni miejskiej, a także (po raz pierwszy w historii festiwalu) premiera wydanej z tej okazji fotoksiążki. Trwający cały miesiąc program TIFF Festival 2021 uzupełnią spotkania autorskie, oprowadzania, dyskusje oraz wieczorne, muzyczne wydarzenia i performansy.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Fundacja TIFF Collective

 www.tiff.wroc.pl

 Wstęp wolny

TIFF Festival 2021 will feature 3 days of opening events and exhibitions running until the 3rd of October, including 3 curated Main Programme exhibitions, an exhibition of the TIFF Open competition section, a dispersed project-exhibition in an urban space, and (for the first time in the festival's history) the premiere of a photo book published on this occasion. The month-long programme of TIFF Festival 2021 will be complemented by meetings with authors, guided tours, discussions and evening musical events and performances.

Additional language: English

/ Organiser: TIFF Collective Foundation
/ Free entrance

3-24.09

3.09 | 16:00 wernisaż / opening

3.09 | 16:00-20:00

4.09 | 12:00-20:00

5.09 | 12:00-18:00

**Zakład fotograficzny
„Zaraz wracam” – wystawa**

**Photography studio I'll be right
back – an exhibition**

Galeria Entropia / Entropia Gallery, ul. Rzeźnicza 4
pon.–pt. / Mon.–Fri. 12:00–18:00

Tytuł wystawy nawiązuje do zbioru artefaktów, który jednocześnie stanowi tworzywo projektu. W poszukiwaniu światłoczułych obrazów natknięto się na niecodzienne znalezisko – kolekcję niewielkich rozmiarów ścinków, próbek (?), fragmentów zdjęć wykonywanych standardowo w typowym zakładzie fotograficznym w latach 70., które jego właściciel wykorzystywał (zapewne w ramach recyklingu) jako podkład pisanych ręcznie i umieszczanych na drzwiach wejściowych informacji dla klientów: „Zaraz przyjdę”, „Od 15 robuję zdjęcia zamówione w terenie”, „Jestem u lekarza”, „Dziś zakład nieczynny wyjechałem po materiał fotograficzny” etc. To właśnie fragmenty, części większych wizualnych całości, ich relacja z tekstem oraz tajemniczy obserwator i performer w tle tworzą tkankę tej wystawy. Wystawa towarzyszy programowi TIFF Festivalu.

Organizator: Galeria Entropia

 www.entropia.art.pl

 Wstęp wolny

The title of the exhibition refers to the collection of artefacts which also form the basis of the project. The search for light-sensitive images led to an unusual find – a collection of small scraps, samples (?), fragments of photographs taken as standard in a typical photographic workshop in the 1970s, which the owner used (probably as a form of recycling) as a base for handwritten information for clients, posted on the front door: “I’ll be right back”, “I’ve been taking pictures ordered from the field since 3pm”, “I’m at the doctor’s”, “The studio is closed today, I’ve left to pick up photographic material” etc.

Organiser: Entropia Gallery / Free entrance

3.09-3.10

3.09 | 14:00-20:00

4.09 | 12:00-20:00

5.09 | 12:00-18:00

**TIFF Festival: „Widoki z okna”
– wystawa**

**TIFF Festival: Windows views
– an exhibition**

Krupa Gallery, pl. Jana Pawła II 17
śr.-sob / Wed.–Mon. 15:00–18:00

Fotografie Jacka Foty prezentowane na TIFF Festivalu przedstawiają widoki z okna tramwaju: medytacyjne obrazy pól na pograniczu miasta, ludzi stojących przy kiosku ruchu, młodych mężczyzn rozmawiających na zatłoczonym parkingu. Zwyczajność tych widoków jest pocieszająca – są dowodem na trwające życie, na płynący czas. Zmieniają się pory roku, cykl życia zamyka się i ponownie otwiera. Prezentowana na wystawie selekcja zdjęć podyktowana jest myślą o spokoju i medytacji, o oswojeniu rzeczywistości, o skupieniu się na patrzeniu na obraz, swobodnym błędzeniu po szczegółach fotografii, jej kolorach i zawartej w obrazie strukturze.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Fundacja TIFF Collective

 www.tiff.wroc.pl

 Wstęp wolny

Jacek Fota's photographs present views from the tram window, such as: meditative images of the fields on the city border, people standing by a kiosk, young men chatting in a muddy parking lot. The ordinariness of these sights is comforting – they are evidence of an ongoing life and of a flowing time. The seasons change, the life cycle closes and reopens. The selection of the photographs presented at the exhibition is determined by the concept of peace and meditation, of taming reality, of focusing on looking at the image, wandering freely through the details of photographs and its colours, and the structure contained in the image.

Additional language: English
/ Organiser: TIFF Collective Foundation
/ Free entrance

7-25.09

9.09 | 17:00 wernisaż / opening

**„Ani słowa więcej” – wystawa
prac Magdaleny Stachowiak**
**Not a word more – an exhibition
of works by Magdalena Stachowiak**

Domek Miedziorytnika / Engraver's House,
ul. św. Mikołaja 1

wt.–czw. / Tue.–Thu. 13:00–17:00
sob.–niedz. / Sat.–Sun. 12:00–18:00

Prezentowana w Domku Miedziorytnika seria rysunkowych kolaży miała swój początek w małym szkicowniku, który pierwotnie był książką. Panoramiczne formaty to zaludnione drobiazgami pejzaże, w przestrzeni których dużo się dzieje: łąki wypełnione są pustką zapomnienia, głowy bywają otwarte, a słoiki zamieszkałe przez słowa. Perspektywa rządzi się zupełnie nowymi prawami i właściwie najbardziej zależy od patrzącego. Skojarzenia budują osobliwe opowieści o miejscach i wydarzeniach, o poszukiwaniach, tęsknotach i radościach. Tutaj w jedność zlewa się to, co wczoraj i to, od czego mija rok. Jest wszystko i trochę nic... i ani słowa więcej.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

 DomekMiedziorytnikaWroclaw

 Wstęp wolny

The series of drawn collages presented in the Engraver's House had its beginnings in a small sketchbook, which was originally a book. The panoramic formats are landscapes populated with small details, in the space of which a lot is happening: meadows are filled with the emptiness of oblivion, heads are sometimes open and jars are inhabited by words. Perspective is governed by completely new laws and actually depends most on the viewer. Associations build peculiar stories about places and events, about searches, longings and joys. Here, yesterday and the year that has passed by blend into one. There is everything and a little nothing... and not a word more.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Free entrance

10.09–4.10

„Realizm optymistyczny, czyli jak przełynęłam morze wyobraźni na bananie” – wystawa

Optimistic realism, or how I sailed the sea of imagination on a banana – an exhibition

Centrum Kultury Agora, ul. Serbska 5a
pon.–pt. / Mon.–Fri. 9:00–17:00

Obrazy Pani Tomaszewskiej to bogactwo i różnorodność intensywnych barw oraz czysty optymizm tryskający z płócien, na których dominują ekspresyjne postacie. Wszystkie są w akcji, gdzieś pędzą i coś robią. Artystka używa koloru bez opamiętania, inspirowana sztuką ludową i malarstwem naiwnym, interesuje ją pozytywny i zabawny przekaz sztuki. Do tego wysublimowanego kompletu dorzuca jeszcze trochę street artu pomieszanego z bajkowymi muchomorami. Efekt tej wybuchowej mieszanki w postaci wystawy to niezapomniana podróż na bananie, po morzu wyobraźni samej autorki.

Organizator: Centrum Kultury Agora

 www.ckagora.pl

 Wstęp wolny

Ms. Tomaszewska's paintings are rich and diverse in intense colors as well as pure optimism gushing from the canvas, dominated by expressive characters. They are all in action, rushing somewhere and doing something. The artist is inspired by folk art and naive painting, and is interested in the positive and funny message of art. To this sublime set she adds some street art mixed with fairy toadstools. The effect of this explosive mixture in the form of an exhibition is an unforgettable journey, across the sea of the author's imagination.

Organiser: Agora Cultural Centre / Free entrance

11.09 | 18:00

„Artyści Obecni” – spotkanie z artystami wystawy „Nagi Nerw”

Artists Present – a meeting with the artists of the Naked nerve exhibition

galeria BWA Wrocław Główny,
ul. Piłsudskiego 105
+ online via Facebook (bwa.wroclaw)

„Artysta Obecny” to cykl spotkań z artystami w galerii BWA Wrocław Główny, towarzyszący prezentowanemu w niej wystawom. Ostatnie spotkanie odbędzie się podczas weekendu zamknięcia wystawy „Nagi Nerw. Studio Mistrzyni Rajkowska”, w którym wezmą udział: Daniel Kotowski i Paulina Pankiewicz.

Dodatkowy język: Polski Język Migowy

Organizator: BWA Wrocław

 www.naginerw.bwa.wroc.pl

 Wstęp wolny

“The Artist Present” is a series of meetings with artists at the BWA Wrocław Główny gallery accompanying the exhibitions presented there. The last meeting will take place during the closing weekend of the *Naked Nerve* exhibition carried out as part of the Master's Studio conducted in 2020 by Joanna Rajkowska. Guests: Daniel Kotowski and Paulina Pankiewicz.

Additional language: Polish Sign Language
/ Organiser: BWA Wrocław / Free entrance

18.09 | 19:30

oprowadzanie kuratorskie / curatorial guided tour

19.09 | 19:30 finisaż / closing

„Fotografia teatralna” – wystawa

Theatrical photography
– an exhibition

Centrum Sztuk Performatywnych Piekarnia
/ Centre of Performing Arts “Bakery”,
ul. Księcia Witolda 62-67

Na wystawie można obejrzeć prace wykonane w ramach 1. edycji warsztatów „Fotografii teatralnej” prowadzonych przez Tobiasza Papuczysa w Instytucie Grotowskiego. Warsztaty okazały się spotkaniem różnorodnych osobowości, spojrzenia na teatr i wizualnej wrażliwości, bowiem wśród uczestników znaleźli się nie tylko fotografowie teatralni, ale też między innymi: performerka, reżyserka teatralna, filmowiec-dokumentalista, fotografka koncertowa czy krytyczka teatru. To bogactwo wspólnych doświadczeń i perspektyw sprawiło, że fotografia teatralna stała się dla nich narzędziem poznania i spojrzenia na rzeczywistość.

Organizator: Instytut im. Jerzego Grotowskiego

 www.grotowski-institute.art.pl

 Wstęp wolny

The exhibition presents works made during the 1st edition of the *Theatrical Photography* workshop hosted by Tobiasz Papuczys at the Grotowski Institute. The workshop resulted in a meeting of various personalities, views on theatre and visual sensitivities, as the participants included not only theatre photographers, but also a performer, a theatre director, a documentary film maker, a concert photographer and a theatre critic.

Organiser: The Grotowski Institute
/ Free entrance

23.09–4.11

„A serce – to sztuka!” – wystawa prac Agnieszki Kołodziejczyk

And the heart – is art!
– an exhibition of works
by Agnieszka Kołodziejczyk

Galeria ArtBrut, podwórko Ruska 46
/ ArtBrut Gallery, Ruska 46 backyard
wt., czw. / Tue., Thu. 15:00–18:00
śr. / Wed. 13:00–16:00
pt. / Fri. 14:00–17:00

Autorka wystawy podąża w swojej twórczości często pod prąd, ale zawsze w zgodzie ze sobą. W swoich rysunkach, kolażach przebija się przez warstwy smutku i szczęścia, wnika w szczeliny rzeczywistości. Prace autorki, pełne zagadek, wypełnione są dopiskami, numerami telefonów, imionami. Jej sztuka jest barwna, czasem monumentalna, czyniona z rozmachem, ale jednocześnie kameralna i osobista. Pojawiające się zniekształcone graficznie słowa to informacja która się rwie, umyka realności. „A serce – to sztuka!” będzie pierwszą indywidualną wystawą artystki prezentującą jej twórczość w sposób całościowy. Tytuł odnosi się do fragmentu wypowiedzi autorki z nagrania wideo towarzyszącego jej pracy „Sklep z sercami”.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Stowarzyszenie Świat Nadziei

www.artbrut.com.pl
www.swiatnadziei.org

 Wstęp wolny

Agnieszka Kołodziejczyk – an artist from Wrocław associated with the ArtBrut Gallery and Studio since its inception in 2009. In her works most often she refers to intense feelings and interpersonal relationships. She draws, paints, writes, creates art books, collages, assemblages, objects as well as photographic and video works. Agnieszka became famous for her installations of the *Shop with Hearts* installation, where she completely filled selected rooms with hundreds of drawings of hearts she made. *And the heart – is art!* will be the artist's first individual exhibition presenting her work in a comprehensive manner.

Additional language: English

/ Organiser: The World of Hope Association
/ Free entrance

24.09–28.11

„Hybrid-in” – wystawa

Hybrid-in – an exhibition

galeria BWA Wrocław Główny, ul. Piłsudskiego 105
śr. / Wed. 12:00–20:00
czw.–niedz. / Thu.–Sun. 12:00–18:00

„Hybrid-in” to projekt wystawienniczy, pomyślany jako wizualna platforma spotkania sztuki współczesnej z trzech krajów: Czech, Polski i Słowacji. Swoją premierę miał w czerwcu 2021 w Ostrawie, a od 24 września będzie można go zobaczyć w galerii BWA Wrocław Główny. Wystawa skupia się na zagadnieniach związanych z współczesną transformacją społeczeństw i gospodarek na terenach niegdyś silnie uprzemysłowionych, a dziś określanych jako postindustrialne. Prezentacji towarzyszyć będzie katalog oraz program wydarzeń towarzyszących.

Dodatkowy język: angielski

Organizatorzy: BWA Wrocław, GVUO Ostrava, Galeria J. Koniarka w Trnavě, Wydział Sztuki Uniwersytetu w Ostrawie

 www.bwa.wroc.pl

 Bilety: 8 PLN (normalny),
4 PLN (ulgowy), środy – wstęp wolny

Hybrid-in is an exhibition project conceived as a visual platform for the meeting of contemporary art from three countries: Czech Republic, Poland and Slovakia. It premiered in June 2021 in Ostrava, and will be on view at BWA Wrocław Główny Gallery (galeria BWA Wrocław Główny) from the 24th of September. The exhibition focuses on issues related to the contemporary transformation of societies and economies in areas that were once heavily industrialised and are now described as post-industrial. The presentation will be accompanied by a catalogue and a programme of accompanying events.

Additional language: English

/ Organisers: BWA Wrocław, GVUO Ostrava, Ján Koniarek Gallery in Trnava, Faculty of Arts at the University of Ostrava / Tickets: 8 PLN (regular), 4 PLN (reduced), free entrance on Wednesdays

30.09 | 20:00

**Biennale WRO 2021:
„Plug in” – pokaz wideo**

**Biennale WRO 2021:
Plug in – video show**

online via YouTube (WRO Art Center)

„Plug in” to kolejny pokaz wideo realizowany w ramach 19. Biennale Sztuki Mediów WRO 2021 „Reverso”. Tym razem przyjrzymy się cyfrowym rozszerzeniem tradycyjnie pojmowanych tożsamości, wprowadzając nowe zagadnienie programowe Biennale, czyli tematykę śladu cyfrowego. W programie prace krytycznie analizujące zjawiska deep fake, ale i naturę obecności naszych wizerunków w sieci w towarzystwie zdublikowanych jednorożców czy Iana Curtisa, legendarnego wokalisty grupy Joy Division.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Centrum Sztuki WRO

 www.wro2021.wrocenter.pl

 Udział bezpłatny

Plug in is another video show realized as part of the 19th Media Art Biennale WRO 2021 “Reverso”. This time you will take a look at digital extensions of traditionally understood identities, introducing a new programmatic issue of the Biennale, the subject of digital trace. The programme will include works critically analysing the phenomena of deep fake, but also the nature of the presence of our images on the web in the company of duplicated unicorns or Ian Curtis, the legendary singer of Joy Division.

Additional language: English

/ Organiser: WRO Art Center
/ Free participation

REKLAMA

ZAMAWIAJ

WICAR

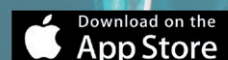
RADIO TAXI

**WSPIERAJ
KULTURĘ!**

(71)7 000 000

GET IT ON
 Google Play

Download on the
 App Store

facebook.com/WicarTaxi
www.wicartaxi.pl

Zakład fotograficzny
ZARAZ WRACAM

rekonstrukcja "entropologiczna" / projekt wystawy: A.M. Jodko
atelier / działania fotograficzne: A.Grzych, K.Krukowski
3-24.09.2021

Wystawa towarzyszy TIFF Festival

*Dziś ze studia nieograniczonego
wyjechałem po
cudzoziemca fotograficznego*

Galeria ENTROPIA Wrocław ul. Rzeźnicza 4 | www.entropia.art.pl

Wrocław miasto spotkań

RECEPCJA

Bilety:
strefakultury.pl
eventim.pl

**RECEPCJA
DŹWIĘKU**

Włodi / 1988

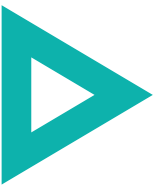
26.09
20:00

Strefa
Kultury
Wrocław

Wrocław
miasto spotkań

music

muzyka

1, 3.09 | 19:00
5.09 | 18:00

„Tosca” – opera Giacomo Pucciniego

Tosca – an opera by Giacomo Puccini

Opera Wrocławska / Wrocław Opera,
ul. Świdnicka 35

Niezwykle zwarta akcja (muzycznie i teatralnie) przeniesie was do Rzymu 1800 roku. To właśnie tam – na dziedzińcu Zamku Świętego Anioła – będziecie świadkami intrygi, która z miłości przeradza się w tragedię. Emocje i uczucia, które są obecne w partii Florii Toski oraz malarza Mario Cavaradossiego, udzielają się publiczności. Oprócz libretta obecna jest również emocjonalna partytura, która maluje w głowie obraz rzymskiego kościoła Sant’Andrea della Valle z obrazem markizy Attavanti, pałac Scarpia czy dziedziniec Zamku Świętego Anioła.

Dodatkowy język: włoski, angielski

Organizator: Opera Wrocławska

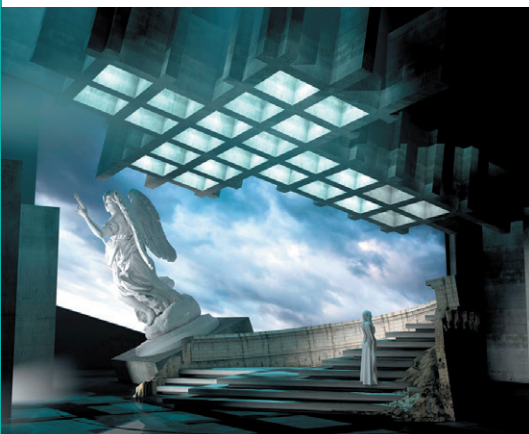
www.opera.wroclaw.pl

Bilety: 50–200 PLN

When kicking off the 20th century with Tosca, Puccini brought opera closer to the people with his unique musical language. In addition to the libretto, the audience will hear an emotional score that paints a picture of a Roman church, Scarpia’s palace and the courtyard of Castel Sant’Angelo. The emotions and feelings that exude from Floria’s part, and the songs of painter Mario Cavaradossi are almost palpable. The plot takes the audience to 1800’s Rome, where they witness an intrigue that takes a turn from love to tragedy.

Additional language: Italian, English

/ Organiser: Wrocław Opera / Tickets: 50–200 PLN

3–12.09

56. Międzynarodowy Festiwal Wratistavia Cantans

56th International Festival Wratistavia Cantans

różne lokalizacje / many locations

Muzyka przekracza granice, co w pewnym sensie stanowi jej istotę. Z tego też względu jest wielkim skarbem ludzkości; czymś, o co musimy dbać. Dlatego też w czasie festiwalu Wratistavia Cantans zjawisko przekraczania granic będzie rozpatrywane z różnych perspektyw. Podczas koncertu inauguracyjnego – z udziałem znakomitej mezzosopranistki Magdaleny Kożeny i NFM Filharmonii Wrocławskiej pod batutą Duncana Warda – przyjrzymy się związkowi pomiędzy muzyką określaną mianem „klasycznej” a muzyką ludową. Inny aspekt przekraczania granic podjęty zostanie w ramach dwóch kolejnych koncertów, podczas których zabrzmie „Werther” Gaetana Pugnaniego oraz „Pierrot lunaire” Arnolda Schönberga. Myślą przewodnią obu utworów jest relacja pomiędzy słowem mówionym a muzyką.

Organizator: Narodowe Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego

www.wratistaviacantans.pl

Bilety: 10–180 PLN

Music crosses borders, in a way that is its essence. For this reason, it is a great treasure of humanity, something we must care for. The concept of border crossing in the context of Wratistavia Cantans will be examined from various perspectives. During the opening concert featuring the outstanding mezzo-soprano Magdalena Kożena and NFM Wrocław Philharmonic conducted by Duncan Ward, we will look at the relationship between music described as “classical” and folk music. Another aspect of crossing borders will be taken up during the following two concerts, featuring Gaetano Pugnani’s *Werther* and Arnold Schoenberg’s *Pierrot lunaire*. The keynote of both works is the relationship between the spoken word and music.

Organiser: The Witold Lutosławski National Forum of Music / Tickets: 10–180 PLN

3.09 | 19:00

Jazzowa Czasoprzeźren: Piotr Rachoń Quartet – koncert

Jazz Timespace: Piotr Rachoń Quartet – a concert

Czasoprzeźren (Klub Łącznik), ul. Tramwajowa 1/4

W ramach cyklu „Jazzowa Czasoprzeźren” w dawnej zajezdni Dąbie odbywają się koncerty z muzyką improwizowaną. Piotr Rachoń Quartet to współczesny jazz, pełen dynamiki i zaskakujących zwrotów. W twórczości PRQ słychać inspiracje ethno i naturą, a koncerty zespołu pozostają na długo w pamięci. Muzycy dzielą się swoim postrzeganiem świata i muzyki, robią to szczerze i kunsztownie. Sięgają przy tym po ciekawy zestaw brzmień, gdzie obok typowego instrumentarium dla kwartetu jazzowego pojawiają się instrumenty etniczne oraz niecodzienne instrumenty i efekty gitarzysty Wojto Monteura. Wystąpią: Piotr Rachoń (fortepian), Wojto Monteur (gitara, live electronics), Jakub Olejnik (kontrabas) i Paweł Nienadowski (perkusja).

Organizatorzy: Polskie Stowarzyszenie Jazzowe Wrocław, Czasoprzeźren

PSJWroc

Wstęp wolny

The “Jazz Timespace” series features improvised music concerts organised at the former Dąbie Tram Depot. The Piotr Rachoń Quartet plays contemporary jazz, full of dynamics and surprising turns. Their music is filled with ethno and nature inspirations, and the band’s concerts are truly remarkable and memorable. The musicians share their perceptions of the world and music, and they do it in an honest and artistic way, all while taking advantage of a diverse set of sounds – in addition to instruments characteristic of a jazz quartet, they also use ethnic instruments, as well as unusual instruments and effects used by their guitarist, Wojto Monteur.

Organisers: Polskie Stowarzyszenie Jazzowe Wrocław, Czasoprzeźren / Free entrance

4.09 | 13:00–15:00

Dolnośląska Giełda Fonograficzna**The Lower Silesian Phonographic Fair**

Ośrodek Działań Artystycznych Firlej,
ul. Grabiszyńska 56

Dolnośląska Giełda Fonograficzna to cykliczne wydarzenie kulturalne. W pierwsze soboty miesiąca, ODA Firlej otwiera swoje drzwi dla wszystkich miłośników muzyki: wydawców, sklepów płytowych, kolekcjonerów, wielbicieli płyt winylowych, kaset magnetofonowych, kompaktów i innych nośników dźwięków. Sobotnie spotkania to doskonała okazja, aby uzupełnić swoją kolekcję płyt czy nabyć trochę nowych nagrań, powymieniać się krążkami lub po prostu spotkać się i porozmawiać w przyjaznej atmosferze.

Organizator: ODA Firlej

 www.firlej.wroc.pl

 Wstęp wolny

The Lower Silesian Phonographic Fair is a cyclic cultural event through which ODA Firlej opens its doors to all music lovers. Publishers, record stores, collectors, fans of vinyl records, cassettes, compact discs and other sound media are welcome. Saturday meetings are a great opportunity to complete your CD collection, purchase some new recordings, swap discs or just meet and talk in a friendly atmosphere.

Organiser: ODA Firlej / Free entrance

5.09 | 20:30

Europejskie Dni Kultury Żydowskiej: „Znaleźliśmy miasto” – koncert**European Days of Jewish Culture: We found our city – a concert**

Synagoga Pod Białym Bocianem
/ White Stork Synagogue, ul. Włodkowska 7

Ludzie, rodziny i całe narody wciąż są w ruchu. Szukają dobrego miejsca do życia. Uciekają z miejsc, gdzie ich nie chcą, zostają tam, gdzie im dobrze. Zdarza się, że ludzie wielu narodów znajdują miasto, które chce ich wszystkich. Bo miasto to oni, a ludzie siebie chcą. Podczas koncertu piosenek o dialogu kultur we Wrocławiu w ramach Europejskich Dni Kultury Żydowskiej wystąpią: Bente Kahan, Konrad Imiela, Ewa Szlemko, Emose Katarzyna Uhumwangho, Klaudia Waszak, Zofia Imiela, Artur Caturian, Tomasz Leszczyński.

Organizator: Fundacja Bente Kahan

 [fundacjabentekahan](https://www.facebook.com/fundacjabentekahan)

 Bilety: 35 PLN (normalny), 25 PLN (ulgowy)

People, families and entire nations are constantly in motion. They are looking for a good place to live. They flee from places where they are unwanted and stay where they feel good. It happens that people from many nations find a city that wants them all. Because the city are they themselves, and people want each other. Starring: Bente Kahan, Konrad Imiela, Ewa Szlemko, Emose Katarzyna Uhumwangho, Klaudia Waszak, Zofia Imiela, Artur Caturian, Tomasz Leszczyński.

Organiser: Bente Kahan Foundation
/ Tickets: 35 PLN (regular), 25 PLN (reduced)

10, 11, 18.09 | 19:00
12.09 | 18:00**„Nabucco” – opera Giuseppe Verdiego****Nabucco – an opera by Giuseppe Verdi**

Opera Wroclawska / Wrocław Opera, ul. Świdnicka 35

Giuseppe Verdi pod maską historycznego libretta, opowiedział historię zniewolonego narodu, która może wydarzyć się zawsze. Tytułowy Nabucco to autorytarny władca, dla którego żądza władzy jest najważniejszym celem. Król Babilonu postanawia najechać i podbić Jerozolimę. W tle toczy się osobista historia, w której prym wiedzie Abigail, pierworodna córka króla Nabuchodonozora, pochodząca z nielegalnego związku. Podobnie jak ojciec, pragnie władzy. To historia pozabawiona szczęśliwego finału, naznaczona cierpieniem, łzami i śmiercią.

Dodatkowy język: włoski

Organizator: Opera Wroclawska

 www.opera.wroclaw.pl

 Bilety: 40–140 PLN

Under the guise of a historical libretto, Giuseppe Verdi told the story of an enslaved nation that is truly universal. The eponymous Nabucco is an authoritarian ruler, for whom the lust for power is the most important goal in itself. The king of Babylon decides to invade and conquer Jerusalem. All takes place against the backdrop of a personal story of Abigail, the firstborn daughter of King Nebuchadnezzar from an illicit relationship. Like her father, she craves power. It is a story without a happy ending, marked by suffering, tears and death.

Additional language: Italian
/ Organiser: Wrocław Opera / Tickets: 40–140 PLN

15–19.09

57. Jazz nad Odrą**57th Jazz on the Odra Festival**

Teatr Polski / Polish Theatre, ul. Gabrieli Zapolskiej 3
podwórko Impartu, plac przed Impartem
/ Impart's backyard, the square in front of Impart,
ul. Mazowiecka 17

Tegoroczna edycja festiwalu to pięć dni koncertów na trzech scenach, gwiazdy polskiego i światowego jazzu oraz tradycyjne jam session do rana. Artyści wystąpią w nowych lokalizacjach: Teatrze Polskim na scenie im. J. Grzegorzewskiego oraz podwórku Impartu. Zagrają m.in.: Rymden, wrocławski kwartet Błoto, saksofonistka Nubya Garcia, pianista Gerald Clayton oraz Joe Lovano, gigant saksofonu. Ośmiu finalistów powalczy o Grand Prix konkursu na Indywidualność Jazzową 2021. Powróci także plenerowa scena na placu przed Impartem (wstęp wolny).

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

 www.jazznadodra.pl

 Bilety: 20–500 PLN

Jazz on the Odra Festival is back in full swing – five days of concerts on three stages, stars of Polish and world jazz, and traditional jam sessions until the sunrise. The main stage was moved to the Polish Theatre, with the stage in Impart's backyard being selected as the second location. Who are you going to see during the festival? Rymden, the Wrocław Błoto quartet, Nubya Garcia, award-winning saxophonist and composer, Joe Lovano, the tenor saxophone legend and many more. Eight finalists will compete to win the Jazz Individuality 2021 competition.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Tickets: 20–500 PLN

17, 22, 24.09 | 19:00
19.09 | 18:00

„Poławiaczki perel” – opera Georges Bizeta

Les Pêcheurs de perles
– an opera by Georges Bizet

Opera Wroclawska / Wrocław Opera, ul. Świdnicka 35

Historia osadzona w malowniczej scenarii wioski rybackiej na Cejlonie opowiada o miłosnym trójkącie: wódz wioski Zurga oraz myśliwy Nadir zakochują się w pięknej kapłance Leili. W imię swej przyjaźni wyrzekają się tej miłości. Jednak los jest przewrotny. Po długiej nieobecności Leila przybywa do wioski i wbrew złożonej obietnicy czystości między nią a Nadirem wybuchają gwałtowna namiętność. Gdy romans wychodzi na jaw, wódz wioski zmuszony jest wydać na kochanków wyrok śmierci. Czy Zurga poświęci swą miłość w imię przyjaźni i dobra kochanych osób?

Dodatkowy język: francuski, angielski

Organizator: Opera Wroclawska

 www.opera.wroclaw.pl

 Bilety: 40–140 PLN

The story set in the picturesque scenery of a fishing village in Ceylon tells of a love triangle – the village chief Zurga and the hunter Nadir fall in love with the beautiful priestess Leila. In the name of their friendship, they renounce their love; however, fate is perverse. After being gone for a long time, Leila arrives in the village and breaks her vow of chastity to pursue passion with Nadir. When the affair comes to light, the village chief is forced to sentence the lovers to death. Will Zurga sacrifice his love for the sake of friendship and the good of the people he loves?

Additional language: French, English

/ Organiser: Wrocław Opera / Tickets: 40–140 PLN

17, 18, 19.09 | 19:00

„Gdziekolwiek... wibracje na temat Grechuty” – recital

*Wherever... vibrations about
Grechuta* – recital

Teatr Polski we Wrocławiu (Scena Kameralna)
/ Polski Theatre in Wrocław (Chamber Stage),
ul. Świdnicka 28

Recital popularnego aktora Teatru Polskiego we Wrocławiu, Mariusza Kiljana złożony z nowych interpretacji, piosenek Marka Grechuty. Dorota Olearczyk w swojej recenzji pisze: Wrocławski aktor zaśpiewał w sposób kongenialny, nadając utworom nowy sens, współczesne brzmienia i nową kreatywną prawdę. (...) Łagodnej poetyce towarzyszyły mocne, elektroniczno-rockowe wykrzykiwane manifesty, mantryczne zapętlenia, jazzowe saksofonowo-gitarowe improwizacje. Premierowo spektakl pokazany został podczas Koncertu Galowego wrocławskiego festiwalu „Grechuta. Inspiracje-Interpretacje”.

Organizator: Teatr Polski we Wrocławiu

 www.teatrpolski.wroc.pl

 Bilety: 40–50 PLN (normalny),
30–40 PLN (ulgowy)

A recital by Mariusz Kiljan – popular actor of the Polish Theatre in Wrocław – composed of new interpretations of songs by Marek Grechuta. Dorota

Olearczyk said in her review: The performance of the Wrocław actor was ingenious, giving the works new meaning, a modern sound, and new creative truth. (...) The gentle poetry was accompanied by powerful electronic-rock manifestos, mantric loops, and jazzy saxophone-guitar improvisations.

Organiser: Polski Theatre in Wrocław
/ Tickets: 40–50 PLN (regular),
30–40 PLN (reduced)

20–25.09

Avant Art Festival 2021 Wrocław

różne lokalizacje / many locations

Avant Art Festival powraca do idei festiwalu „o muzyce”, czyli przeglądu najciekawszych i najbardziej oryginalnych – zdaniem kuratorów – zjawisk artystycznych opartych na muzyce. Podobnie jak w ubiegłym roku organizatorzy zdecydowali się wesprzeć przede wszystkim polskich artystów, choć nie zabraknie zagranicznych gwiazd muzyki eksperymentalnej. W programie festiwalu m.in. premierowy spektakl Siksy oraz wystawa kolektywu Kościół Nihilistów. Dodatkowo znane polskie projekty muzyki eksperymentalnej i awangardowej elektroniki, w tym trio: Jacaszek/Podpora/Kohyt, T'ien Lai oraz bardzo utalentowane polskie kompozytorki – Aleksandra Słyż i Teoniki Rożynek. Do tego koncerty headlinerów: Pana Daijinga oraz duetu DUMA. Fani muzyki hip-hopowej docenią koncerty Prison Religion z USA, Bartusia 419 oraz Ambro Fiszoski. Koncert zamknięcia zagra jedna z największych gwiazd światowego post-jazzu, czyli kwartet The End Matsa Gustafssona.

Organizator: Fundacja Avant Art

 www.avantart.pl

 Bilety: 20–45 PLN (na wybrane
wydarzenia wstęp wolny)

14th edition of Avant Art Festival returns to the idea of a festival “about music”, a review of the most interesting and original, in the opinion of the curators, artistic phenomena based on music. As last year, the organisers decided to support mainly Polish artists, although there will also be stars from abroad. The festival programme includes well-known Polish experimental music and avant-garde electronica projects, including the trio Jacaszek/Podpora/Kohyt, T'ien Lai, and very talented Polish composers – Aleksandra Słyż and Teoniki Rożynek. Therewith concerts by this year's Avant headliners: Pan Daijing and the duo DUMA. Fans of hip-hop music will appreciate the concerts by Prison Religion from the USA, Bartus 419 and Ambro Fiszoski. This year's edition will end with a concert of one of the biggest stars of world post-jazz, that is The End quartet of Mats Gustafsson.

Organiser: Avant Art Foundation / Tickets:
20–45 PLN (free entrance for chosen events)

25.09 | 19:00
26.09 | 18:00

„Anna Karenina” – opera Rodiona Shchedrina

Anna Karenina – an opera
by Rodion Shchedrin

Opera Wroclawska / Wrocław Opera, ul. Świdnicka 35

Anna Karenina wieździe u boku męża spokojne, dostatnie życie jako przedstawicielka rosyjskiej elity. Przypadkowe spotkanie w czasie zamieci śnieżnej zmienia jej życie. Od tej chwili jest rozdarta pomiędzy poczuciem obowiązku wobec męża i oczekiwaniami społeczeństwa a wielką, gwałtowną miłością do Wronskiego. Kierując się sercem, łamie wszystkie normy społeczne i moralne. Wybierając kochanka, skazuje samą siebie na wykluczenie, potępienie arystokratycznego środowiska, z którego wyrosła, na wyrzuty sumienia i tęsknotę za rodziną.

Organizator: Opera Wroclawska

 www.opera.wroclaw.pl

 Bilety: 40–140 PLN

Anna Karenina leads a peaceful, prosperous life at her husband's side as a representative of the Russian elite. A random encounter during a blizzard changes her life. From this moment on she is torn between her sense of duty to her husband and the expectations of society, and her great, turbulent love for Wronsky. Driven by the voice of her heart, she breaks all social and moral norms. By choosing her lover, she condemns herself to exclusion from the aristocratic milieu, in which she has grown up, to remorse and longing for her family.

Organiser: Wrocław Opera / Tickets: 40–140 PLN

26.09 | 20:00

Recepcja Dźwięku: Włodi – koncert Sound Reception: Włodi – a concert

Recepcja, podwórko Ruska 46
/ Reception, Ruska 46 backyard

Wakacyjny cykl koncertów „Recepcja Dźwięku” na Ruskiej 46 zamknie koncert rapera Włodiego. To jeden z najbardziej rozpoznawalnych i uznanych twórców na polskiej scenie. Raper odwiedził Wrocław wraz z producentem 1988, z którym w ubiegłym roku nagrał płytę „W/88”. To właśnie ten materiał Włodi zaprezentuje pod zabójczymi neonami w podwórku Ruska 46. Poszukujące, nieoczywiste numery, mieszające wpływy klasycznego hip-hopu, dubu i surowej elektroniki wybrzmiały przed Recepcją już 26 września!

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

 www.strefakultury.pl/Recepcja

 Bilety: 35 PLN

“Sound Reception”, a series of concerts in Ruska 46 neon backyard, closes on the 26th of September with a performance by one of the most prominent Polish rappers – Włodi. The artist will be joined by 1988 – a producer known for his dubby, seeking approach to hip-hop.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Tickets: 35 PLN

B

Biuro Wspólnych Aspiracji

Wieloelementowy program działań dla publiczności
realizowany przez BWA Wrocław Galerie Sztuki
Współczesnej do końca 2021 roku.

**Spacery,
wykłady,
warsztaty,
prace grup
badawczych,
działania**

Gdzie?

Galerie BWA
Wrocław:
Wrocław Główny,
Dizajn, Studio i SIC!
przestrzeń miejska
Wrocławia oraz
przestrzeń wirtualna

Kiedy?

Dowiedz się więcej na
→ bwa.wroc.pl/biuro-wspolnych-aspiracji/

**wydawnicze,
podcasty,
filmy,**

**raporty,
publikacje
drukowane
i sieciowe.**

Dołączysz?

www.bwa.wroc.pl

 [bwa.wroclaw](https://www.facebook.com/bwa.wroclaw)

 [bwawroclaw](https://www.instagram.com/bwawroclaw)

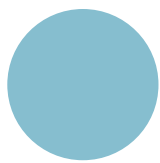
A

Wrocław
miasto spotkań

 Ministerstwo
Kultury,
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu

Dofinansowano ze środków Ministra
Kultury, Dziedzictwa Narodowego
i Sportu pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury.

film

film

2.09 | 19:00

Magiel filmowy: „Zupa nic” – pokaz filmu i spotkanie z Adamem Woronowiczem

Film Mangle: *Back then*
– a film screening and meeting
with Adam Woronowicz

Dolnośląskie Centrum Filmowe
/ Lower Silesian Film Centre, ul. Piłsudskiego 64a

W pierwszym powakacyjnym „Maglu filmowym” gościem Łukasza Maciejewskiego będzie Adam Woronowicz. Ten znakomity aktor filmowy i teatralny znany z wielu wspaniałych produkcji, choćby Wojciecha Smarzowskiego, Andrzeja Wajdy czy Marka Koterskiego, będzie miał tej jesieni prawdziwy festiwal nowych ról na ekranach kin. Zobaczycie go m.in. w zabawnych „Teściach” Kuby Michalczyka, „Moim wspaniałym życiu” Łukasza Grzegorzka i „Zupie nic” Kingi Dębskiej. To właśnie ten ostatni film – rodzinna komedia – będzie bezpośrednim pretekstem do spotkania i rozmowy w ulubionym cyklu widzów kina DCF.

Organizator: Dolnośląskie Centrum Filmowe

 www.dcf.wroclaw.pl

 Bilety: 25 PLN

In the first “Film Mangle” after summer break, Łukasz Maciejewski will be joined by Adam Woronowicz. This excellent film and theatre actor, known from many great productions by Wojciech Smarzowski, Andrzej Wajda and Marek Koterski, will be featured in so many roles this autumn, including in *In-laws* by Kuba Michalczyk, Łukasz Grzegorzek’s *My Wonderful Life* and Kinga Dębska’s *Back Then*. The latter – a family comedy – will be the direct pretext for a meeting and conversation in the viewers’ favourite series.

Organiser: Lower Silesian Film Centre
/ Tickets: 25 PLN

3-12.09 w kinie / in the cinema
16.09-3.10 online

18. Millennium Docs Against Gravity Film Festival

Dolnośląskie Centrum Filmowe
/ Lower Silesian Film Centre, ul. Piłsudskiego 64a
+ online via vod.mdag.pl

Największy festiwal filmów dokumentalnych w Polsce i trzeci co do popularności festiwal filmów dokumentalnych w Europie. „Pełnoletnia” edycja wydarzenia ponownie zabierze wrocławską publiczność w filmową podróż dookoła świata. Obejrzeć będzie można produkcje odnoszące się do najbardziej aktualnych problemów współczesności – w programie znanego z różnorodności tematów festiwalu nie zabraknie filmów poświęconych polityce i społeczeństwu, prawom człowieka i sytuacji kobiet; ekologii, psychologii, nauce czy filozofii; zaangażowanemu dziennikarstwu czy sztuce, popkulturze i architekturze.

Dodatkowy język: angielski

Organizatorzy: Against Gravity, Dolnośląskie Centrum Filmowe

 www.mdag.pl

 Bilety: 10-18 PLN

The biggest documentary film festival in Poland and the third most popular documentary film festival in Europe. The first “adult” edition of the event will once again take the viewers on a cinematic journey around the world. The programme of the festival, known for its diversity of themes, will include films on politics and society, human rights and the situation of women; ecology, psychology, science or philosophy; engaged journalism or art, pop culture and architecture – the most current issue faced by people around the world.

Additional language: English
/ Organisers: Against Gravity, Lower Silesian Film Centre / Tickets: 10-18 PLN

3-24.09 | 18:00

każdy piątek / each Friday

Kino Popiół i Diament: „Filmowa podróż po miastach” – cykl filmowy

Ashes and Diamonds Cinema:
A film journey through the cities
– a film series

Muzeum Pana Tadeusza
/ Pan Tadeusz Museum, Rynek 6

W każdy piątek w kameralnej atmosferze odbędzie się podróż po ważnych miastach europejskich, amerykańskich i azjatyckich. Cotygodniowe seanse będą okazją do przejazdu ulicami Rzymu i Barcelony, spotkania w malowniczym Palermo, wypicia kawy w paryskiej kawiarni, zakochania się w Wiedniu, zgubienia wśród nowojorskich wieżowców, spojrzenia na Berlin z perspektywy anioła i pójścia na dobry koncert w Seattle.

Organizator: Zakład Narodowy im. Ossolińskich

 www.muzeumpanatadeusza.ossolineum.pl

 Wstęp wolny (liczba miejsc ograniczona, wejściówki do odbioru w kasach muzeum)

Every Friday at the Ashes and Diamonds Cinema, we will go on a journey through important European, American and Asian cities. During the weekly sessions viewers can walk through the streets of Rome and Barcelona, meet in picturesque Palermo, drink coffee in a Parisian café, fall in love in Vienna, get lost among New York skyscrapers, look at Berlin from the perspective of an angel and go to a good concert in Seattle.

Organiser: Ossoliński National Institute
/ Free entrance (the number of places is limited, tickets are available at the museum box office)

15.09 | 19:00**„Jutro czeka nas długi dzień”
– pokaz filmu i spotkanie z twórcami****Long Day Tomorrow – a film
screening and meeting with
movie’s authors**Kino Nowe Horyzonty / New Horizons Cinema,
ul. Kazimierza Wielkiego 19a-21

„Jutro czeka nas długi dzień” to film o wyjątkowej bohaterce i jej niesamowitym życiu. Helena to kobieta, która dla własnego zdrowia już dawno powinna przejść na emeryturę, ale nie potrafi. Jest Polką, która przyjechała do Indii trzydzieści lat temu i została na resztę życia. Po pokazie w Kinie Nowe Horyzonty odbędzie się spotkanie z reżyserem Pawłem Wysoczańskim oraz bohaterką filmu: Heleną Pyz.

Organizator: Kino Nowe Horyzonty

www.kinonh.pl

Bilety: 16 PLN (klubowy), 18 PLN (normalny)

Long Day Tomorrow is a unique movie about Helena and her incredible life as a doctor and missionary. She is a Polish woman who came to India years ago and decided to stay there for the rest of her life. Even though sometimes she feels her weakness, she refuses to retire. The screening will be followed by a meeting with the director Paweł Wysoczański and the protagonist of the film, Helena Pyz.

Organiser: New Horizons Cinema
/ Tickets: 16 PLN (club members), 18 PLN (regular)**24.09 | 18:00****„Kino Wędrujące” – cykl pokazów
filmowych****Wandering Cinema – a series of film
screenings**

Centrum Kultury Agora, ul. Serbska 5a

Kino wędrujące, to takie kino, którego nie ma nigdzie, ale może być wszędzie. Nikogo nie dziwi, że obecna technologia pozwala oglądać filmy właściwie bez najmniejszych ograniczeń lokalizacyjnych: na telefonie czy tablecie w poście, w poczekalni u lekarza czy na własnym balkonie pod niebem pełnym gwiazd. Idea, która przyświeca pomysłodawczyni wydarzenia, to ambitna kinematografia dostępna w sąsiedzkich kręgach. To właśnie mieszkańcy osiedla będą partycypować w budowaniu programu, na który złoży się cykl 4 ambitnych filmów dla dzieci i dla dorosłych. Narzędziem wyboru stanie się ankieta online.

Organizator: Centrum Kultury Agora

www.kinowedrujace.pl

Wstęp wolny

Wandering Cinema, is the kind of cinema that cannot be found anywhere, but can be everywhere. It is no surprise to anybody, that modern technology enables us to watch films with virtually no problems when it comes to location – you can use your phone or tablet on the train, in the doctor’s office or on your balcony under a sky full of stars. The idea behind the event is to make ambitious cinema accessible in neighbourhood circles. The residents of the estate will participate in building a programme comprising a series of 4 ambitious films for children and adults, selected via an online survey.

Organiser: Centrum Kultury Agora
/ Free entrance

w karierze. Pokaz w Kinie Nowe Horyzonty to wyjątkowa okazja, by przypomnieć sobie kultowe dzieło braci Coen z okazji 25. rocznicy jego powstania, a zarazem wspaniała podróż w czasie do aktorskich początków McDormand – tegorocznej laureatki Nagrody Akademii Filmowej dla Najlepszej Aktorki Pierwszoplanowej.

Organizator: Kino Nowe Horyzonty

www.kinonh.pl

Bilety: 22 PLN (klubowy), 25 PLN (normalny)

One of the most important films of the 90s, the great Coen brothers’ triumph and marvellous show of Frances McDormand’s acting skills who received the first Oscar in her career for that role. The screening at the New Horizons Cinema is a unique opportunity to recall the Coen brothers’ cult work on the 25th anniversary of its creation. At the same time it will be a wonderful back-in-time journey to the acting beginnings of McDormand, this year’s winner of the Academy Award for Best Actress.

Organiser: New Horizons Cinema
/ Tickets: 22 PLN (club members), 25 PLN (regular)**25.09–3.10****8. Międzynarodowy Festiwal
Filmowy Kino Dzieci****8th Kids Kino International
Film Festival**Kino Nowe Horyzonty / New Horizons Cinema,
ul. Kazimierza Wielkiego 19a-21

Kino Nowe Horyzonty zaprasza na największe święto kina dla młodego widza. Program tegorocznej edycji został podzielony na sekcje: wśród nich Konkurs Główny oraz Konkurs Filmowych Odkryć, w którym zaprezentowane zostaną produkcje o wyjątkowej różnorodności gatunkowej i stylistycznej. Będzie więc ciekawie, barwnie i z przymrużeniem oka, bo filmy dla młodej publiczności to całe spektrum emocji i doświadczeń. Organizatorzy zapraszają widzów w wieku 4–12 lat (i zapewniają, że dorośli również nie będą się nudzić).

Organizator: Stowarzyszenie Nowe Horyzonty

www.kinonh.pl

Bilety: 15 PLN (normalny), 13 PLN (ulgowy)

New Horizons Cinema invites young viewers to the Kids Kino IFF. The programme has been divided into sections – among them the Main

17–23.09**12. LGBT Film Festival**Kino Nowe Horyzonty / New Horizons Cinema,
ul. Kazimierza Wielkiego 19a-21

Największe w Europie Środkowo-Wschodniej wydarzenie kulturalne prezentujące kinematografię z pojemnego, kolorowego parasola LGBT+. Festiwal co roku pokazuje pełnometrażowe filmy fabularne, dokumentalne czy krótkie metraże. Wrocławska edycja odbędzie się w Kinie Nowe Horyzonty, gdzie widzowie będą mogli zobaczyć produkcje przybliżające kwestie związane z kształtowaniem czy odkrywaniem swojej tożsamości, a przede wszystkim ukazujące, jak silna jest miłość, która nie pyta o płeć.

Organizatorzy: LGBT Film Festival,
Kino Nowe Horyzonty

www.kinonh.pl

Bilety: 16–20 PLN

In the last 11 years LGBT Film Festival became the biggest celebration of LGBT+ cinema in Central and Eastern Europe, presenting all kinds of cinematic affirmations of diverse life and human relations. During the festival viewers will have the opportunity to see movies about shaping or discovering one’s identity and, above all, stories where love doesn’t ask about gender.

Organisers: LGBT Film Festival, New Horizons
Cinema / Tickets: 16–20 PLN**24.09 | 20:00****Kultowe NoHo:
„Fargo” – pokaz filmu****Fargo – a film screening**Kino Nowe Horyzonty / New Horizons Cinema,
ul. Kazimierza Wielkiego 19a-21

Jeden z najważniejszych filmów lat 90., wielki triumf braci Coen i aktorski popis Frances McDormand, która za rolę ciężarnej policjantki Marge Gunderson otrzymała pierwszego Oscara

Competition and the Discovery section with plenty of films displaying a variety of genres and styles. For sure, it is going to be an interesting, colorful and touching time because movies for young audiences bring a whole spectrum of emotions and experiences. The organisers invite children aged 4–12 and ensure that adults will not be bored either.

Organiser: New Horizons Association
/ Tickets: 15 PLN (regular), 13 PLN (reduced)

25.09 | 19:30–22:00

Kinomural 2021

Nadodrże (ul. Paulińska, Rydygiera)

Na kamienicach wrocławskiego Nadodrza ponownie będzie można podziwiać ruchome murale. Organizatorzy zapowiadają futurystyczną podróż do krainy wyobraźni. Trzecia edycja Kinomuralu to m.in. wielkoformatowe dzieła artystów z kraju i zagranicy, prace dedykowane Tadeuszowi Różewiczowi, a także premierowa odsłona projektu „Threshold” Agaty Bartos i Tomka Tryzny – autora legendarnej „Panny Nikt”. Nie zabraknie „Dobranocki” na największym ekranie świata. Pomysłodawcami wydarzenia są Bartek, Agata i Piotr Bartosowie.

Organizator: Fundacja okoLoko

www.kinomural.com

Wstęp wolny

Nadodrże will be home to moving murals once again, and the organisers promise a futuristic journey to the land of imagination. The third edition of Kinomural will feature large-format works by artists from Poland and abroad, works dedicated to Tadeusz Różewicz, as well as the premiere presentation of the *Threshold* project by Agata Bartos and Tomek Tryzna – the author of the legendary *Panna Nikt*. You will also be able to enjoy *Dobranocka* on the world's largest screen. The event is organised by Bartek, Agata and Piotr Bartos.

Organiser: okoLoko Foundation
/ Free entrance

29.09–3.10

9. MIASTOmovie – festiwal filmów o mieście i architekturze

MIASTOmovie – 9th edition of the city and architecture film festival

Kino Nowe Horyzonty, ul. Kazimierza Wielkiego 19a/21
i inne lokalizacje / and other locations

Jedyny w Polsce przegląd kina o architekturze, urbanistyce i problematyce miejskiej. 9. edycja odbędzie się pod hasłem „Przesilenie” – pozwoli spojrzeć na stojące przed miastami wyzwania, które uwytkliły kryzys pandemiczny. Festiwalowe filmy pokażą osiedla idealne na czas lockdownu; taktyki przeobrażania starzejącej się architektury; budownictwo wchodzące w symbiozę z naturą, ale i wykorzystujące nowe technologie. W programie nie zabraknie też spotkań z ekspertami, dyskusji, spacerów czy warsztatów (wydarzenia pozakinowe są bezpłatne).

Organizator: Wrocławska Fundacja Filmowa

www.miaстомovie.pl

Bilety: 16–20 PLN

MIASTOmovie is the only film review focusing on architecture, urban design and the broadly understood city issues in Poland. The festival will look at the challenges faced by cities, which have been highlighted by the pandemic. Apart from architectural films from all over the world, the programme will also feature meetings with experts, debates, walks and workshops.

Organiser: Wrocławska Fundacja Filmowa
/ Tickets: 16–20 PLN

REKLAMA

49

Prof. Gunther von Hagens'

BODY WORLDS VITAL

WROCŁAW HALA IASE

ul. Wystawowa 1

03.09 - 15.12.2021

NAJLICZNIEJ
ODWIEDZANA
WYSTAWA
ŚWIATA

Więcej informacji oraz bilety:
www.BODYWORLDS.pl

theatre
+ performance

teatr
+ performance

15.07–15.10

**„Historia Sztuki w pomidorach”
– instalacja**

Art History in Tomatoes – installation

Galeria Entropia / Entropia Gallery, ul. Rzeźnicza 4
pon.–pt. / Mon.–Fri. 12:00–18:00

Na podwórku Galerii Entropia rozrasta się instalacja ogrodowa Tomasza Opani, który do projektu zaprosił ponad 30 osób zajmujących się sztuką oraz hobbystycznie uprawą roślin. Powstają przetwory, teksty i docelowo publikacja książkowa. Ogród będzie pielęgnowany do czasu zebrania wszystkich plonów. Staną się one bazą do przygotowania potrawy i uczty połączonej z promocją wydawnictwa „Historia Sztuki w pomidorach”.

Organizator: Galeria Entropia

 www.entropia.art.pl

 Wstęp wolny

The garden installation by Tomasz Opania, who invited over 30 people involved in art and plant cultivation as a hobby, is growing in the backyard of Entropia Gallery. Preserves, texts and eventually a book publication are being created. The garden will be tended until all the crops have been harvested. They will become the basis for the preparation of a dish and a feast combined with the promotion of the publication *Art History in Tomatoes*.

Organiser: Entropia Gallery / Free entrance

3.09 | 18:30

4.09 | 18:00

5.09 | 15:30

„Błaszany bębenek” – spektakl

The Tin Drum – a play

Teatr Muzyczny Capitol / The Capitol Musical Theatre, ul. Piłsudskiego 67

Muzyczny spektakl Wojciecha Kościelniaka według powieści Güntera Grassa. W rolę głównego bohatera, Oskara, który nie chciał rosnąć, wciela się aktorka animująca lalkę tintamareską. Historia dzieje się w najszczęśliwszym dla chłopca miejscu: sklepie z zabawkami Sigismunda Markusa. Wspólnie z zabawkami – popsutymi, uszkodzonymi, zakurzonymi – główny bohater odegra historię swojego dzieciństwa. W tym na pozór bezpiecznym świecie rozegra się opowieść o czasach rodzącego się nazizmu.

Organizator: Teatr Muzyczny Capitol

 www.teatr-capitol.pl

 Bilety: 60–100 PLN (normalny),
40–80 PLN (ulgowy)

The musical show by Wojciech Kościelniak inspired by the novel by Günter Grass. The role of Oscar, the boy who did not want to grow, is performed by an actress animating a puppet – tintamaresca. The story is happening in the happiest place for Oscar: the toy store of Sigismund Markus. Together with other toys – broken, damaged, dusty – the protagonist replays the story of his childhood. In this (seemingly) safe world the story about the times of nascent Nazism unravels.

Organiser: The Capitol Musical Theatre
/ Tickets: 60–100 PLN (regular),
40–80 PLN (reduced)

3, 4.09 | 19:00

„Arbeiterinnen / Pracujące kobiety” – spektakl

Arbeiterinnen / The Working Women – a play

Centrum Sztuk Performatywnych Piekarnia / Centre of Performing Arts “Bakery”,
ul. Księcia Witolda 62-67

„Arbeiterinnen / Pracujące kobiety” to teatralno-filmowy portret i zarazem opowieść o doświadczeniu społecznego upadku związanego z utratą pracy na przykładzie trzech pokoleń pracownic z terenu Zagłębia Ruhry i Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego. Czasami likwidowano cały sektor przemysłowy, czasami firma bankrutowała lub nie było opieki nad dziećmi. Aby znaleźć odpowiedź na pytanie, czym jest praca zawodowa dla tożsamości jednostki, artyści przez ponad rok przeprowadzali wywiady z kobietami z rodzin robotniczych. Efektem jest wzruszający i intymny portret wykluczonych społecznie kobiet w Niemczech i w Polsce.

Dodatkowy język: niemiecki

Organizatorzy: werkgruppe2, Schauspiel Essen,
Teatr Polski w Podziemiu

 www.teatrpolskiwpodziemiu.pl

 Bilety: 10–15 PLN

Arbeiterinnen / The Working Women is a theatrical and cinematic portrait and at the same time a story about the experience of social decline associated with job loss, based on the example of three generations of female workers from the Ruhr and Lower Silesian Coal Basins. Sometimes an entire industrial sector was closed down, sometimes a company went bankrupt or there was no childcare. To find an answer to the question of what professional work means for an individual's identity, the artists interviewed women from working-class families for over a year. The result is a moving and intimate portrait of socially excluded women in Germany and Poland.

Additional language: German
/ Organisers: werkgruppe2, Schauspiel Essen,
Polski Theatre in the underground
/ Tickets: 10–15 PLN

3.09 | 20:00

„Leningrad” – spektakl muzyczny
Leningrad – a musical play

Impart – scena w podwórku, ul. Mazowiecka 17

Znakomicie zrealizowany muzyczny spektakl, zbudowany jest na bazie twórczości zespołu Leningrad z Sankt Petersburga. Przedstawienie od początku wciąga widzów niezwykle wiarygodnie i sugestywnie tworzonym nastrojem permanentnej balangi, doskonałą grą aktorów Mariusza Kiljana i Tomasza Marsa, porządną dawką czarnego humoru oraz niesamowitą energią granej na żywo, ostrej muzyki, w wykonaniu instrumentalistów, którzy również uczestniczą w działaniach scenicznych. Spektakl od ponad dekady cieszy się niesłabnącą popularnością wśród publiczności, która po każdym przedstawieniu domaga się bisów.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/Impart

Bilety: 45 PLN (normalny), 35 PLN (ulgowy)

Mariusz Kiljan, Tomasz Mars, and their friends invite you all for a real rock party. The masterfully prepared music spectacle is based on the songs by the Leningrad band from Petersburg. From the get-go the audience is enthralled by realistic and suggestive atmosphere of a permanent party, the excellent performances by Mariusz Kiljan and Tomasz Mars, a healthy dose of dark humour, and the incredible energy of live, intense music performed by musicians, who are also included in the choreography.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Tickets: 45 PLN (regular), 35 PLN (reduced)4.09 | 15:00
5.09 | 13:00
11.09 | 13:00, 15:00**„Ile żab waży księżyc” – spektakl dla dzieci w wieku 5+***How many frogs does the Moon weight – a play for children aged 5+*

Wrocławski Teatr Lalek / Wrocław Puppet Theater, pl. Teatralny 4

Życie Króla jest poukładane i pełne obowiązków – wypełniają je audiencje, konferencje i przemówienia. Pewnego dnia ten porządek zostaje zakłócony przez pojawienie się tajemniczego, wyjątkowo dociekliwego Chłopca. Dziecko zasypuje dorosłego gradem pytań, na które nie zna on odpowiedzi – między innymi o to, ile żab waży księżyc. Wytrącony z równowagi Król postanawia szybko pozbyć się natręta i wrócić do pracy. Nie będzie to jednak takie proste...

Organizator: Wrocławski Teatr Lalek

www.teatrlalek.wroclaw.pl

Bilety: 25 PLN (normalny), 22 PLN (ulgowy)

The life of the King is orderly and filled to the brim with duties – official meetings, conferences and speeches. One day, this order is turned on its head, when a mysterious and very curious Boy appears out of nowhere in his world. Clearly annoyed, the King decides to get rid of the pestering boy as quickly as possible and get back to work, but it won't be that easy...

Organiser: Wrocław Puppet Theater
/ Tickets: 25 PLN (regular), 22 PLN (reduced)

5.09 | 15:00

Wielki Finał Brave Kids – spektakl
Brave Kids the Grand Final – a play

Radio Wrocław, ul. Karkonoska 10

Niepowtarzalne, energetyczne i pełne artystycznego przekazu spektakle młodych artystów Brave Kids już na stałe wpisały się we wrocławski kalendarz wydarzeń kulturalnych. Interdyscyplinarne pokazy finałowe powstają na wspólnych warsztatach w ramach międzynarodowej edycji Brave Kids, gdzie młodzież ma okazję wyrazić swoją wrażliwość i umiejętności artystyczne w atmosferze empatii i otwartości. Czego widzowie mogą się spodziewać w tym roku? Eklektycznej mieszanki występów cyrkowych, wokalnych, tanecznych i teatralnych. Wystąpią m.in. Kids News Circus, Cirkusárna z Czech, Los Talleres de Teatro y Cine para Niños y Niñas de Lombó z Hiszpanii oraz wielokulturowe grupy młodych mieszkańców Wrocławia i Warszawy.

Organizator: Stowarzyszenie Kultury Teatralnej Pieśni Kozła

www.bravekids.eu

Bilety: 35 PLN (obowiązują zapisy)

Unique, energetic and full of artistic message performances by young Brave Kids artists have already become a permanent feature in Wrocław's calendar of cultural events. The interdisciplinary final shows are created during joint workshops as part of the international Brave Kids edition, where young people have the opportunity to express their sensitivity and artistic skills in an atmosphere of empathy and openness. What can the audience expect this year? An eclectic mix of circus, vocal, dance and theatre performances.

Organiser: Song of the Goat Theatre Association
/ Tickets: 35 PLN (registration is required)

7, 8.09 | 19:00

„Rzywot. Część pierwsza: rozpadająca się biografia” – spektakl*Rzywot. Part One: a Disintegrating Biography – a play*

Centrum Sztuk Performatywnych Piekarnia / Centre of Performing Arts "Bakery", ul. Księcia Witolda 62-67

Teatr jest sztuką, która najszybciej się starzeje – to zdanie każdy może łatwo zweryfikować. Wystarczy, że obejrzy się jeszcze raz jakiegokolwiek spektakl sprzed 5 lat. Ale nie polecamy tego. Aktorzy teatralni zapominani są szybciej niż spektakle, w których grali. A gdzie jest wybitna aktorka Iga Mayr? Spektakl „Rzywot. Część pierwsza: rozpadająca się biografia” jest dopełnieniem przedstawienia „Postać dnia” zrealizowanego w Teatrze Polskim w Podziemiu we Wrocławiu w 2018 roku opowiadającego o największym przyjacielu Igi Mayr – Igorze Przegrodzkiem.

Organizatorzy: Teatr Dramatyczny im. J. Szaniawskiego w Wałbrzychu, Fundacja Teatr Polski – TP dla Sztuki, Instytut im. J. Grotowskiego

www.teatrpolskiwpodziemiu.pl

Bilety: 35 PLN (normalny), 25 PLN (ulgowy)

Theatre is the art that ages the fastest – this statement can be easily verified by anyone. All you have to do is watch again any show from 5

years ago. But we do not recommend it. Theatre actors are forgotten faster than the performances in which they played. And where is the outstanding actress Iga Mayr? The play *Rzywot. Part One: a Disintegrating Biography* is a complement to the performance *The Character of the Day* produced at the Polski Theatre – underground in Wrocław in 2018 telling the story of Iga Mayr's greatest friend Igor Przegrodzki.

Organisers: Szaniawski Dramatic Theater in Wałbrzych, The Grotowski Institute, Polski Theater Foundation – TP for Art
/ Tickets: 35 PLN (regular), 25 PLN (reduced)

10, 11, 12.09 | 19:00

„Lot nad kukulczym gniazdem” – spektakl*One flew over the cuckoo's nest – a play*

Teatr Polski we Wrocławiu / Polski Theatre in Wrocław, ul. Zapolskiej 3

Adaptacja sztuki Dale'a Wassermana, która powstała w oparciu o bestsellerową powieść Kena Keseya. Akcja rozgrywa się w zamkniętym świecie szpitala psychiatrycznego, gdzie trafia Randle Patrick McMurphy – oszust i złodziej, ale pełen wdzięku i pewności siebie, nade wszystko ceniący swoją niezależność i wolność. Jego pojawienie się wprowadza ogromne zamieszanie w beznadziejne, podporządkowane wymogom żelaznej dyscypliny życie pacjentów oraz personelu i staje się zwiastunem nadchodzących zmian. Ta opowieść o buncie niepokornego lekkoducha, uwikłanego w konflikt z perfidną, sadystyczną, manipulującą ludźmi siostrą oddziałową, urasta do rozmiarów metafory totalitaryzmu. Główną rolę w spektaklu w reżyserii Cezarego Ibero zagra gościnnie Piotr Łukaszczyk.

Organizator: Teatr Polski we Wrocławiu

www.teatrpolski.wroc.pl

Bilety: 50–70 PLN (normalny), 40–60 PLN (ulgowy)

An adaptation of Dale Wasserman's play based on Ken Kesey's best-selling novel. The action takes place in the closed world of a psychiatric hospital, where Randle Patrick McMurphy arrives – a crook and a thief, but full of charm and self-confidence, valuing above all his independence and freedom. His arrival causes great confusion in the hopeless, iron-clad lives of patients and staff, and heralds the coming changes. This tale of rebellion of the rebellious light-hearted man, entangled in a conflict with the perfidious, sadistic and manipulative ward sister, grows into a metaphor of totalitarianism. The main role in the play, directed by Cezary Iber, will be played by guest actor Piotr Łukaszczyk.

Organiser: Polski Theatre in Wrocław / Tickets: 50–70 PLN (regular), 40–60 PLN (reduced)

10, 11, 12.09 | 19:00**„Poskromienie” – spektakl***The Taming* – a play

Centrum Sztuk Performatywnych Piekarnia / Centre of Performing Arts "Bakery",
ul. Księcia Witolda 62-67

„Poskromienie złośnicy” Williama Shakespeare’a było tylko inspiracją dla spektaklu. Przedstawienie to powrót Moniki Pęcikiewicz do teatru oraz aktorów – tak dobrze znanych we Wrocławiu – do wspólnej pracy. Spektakl to odpowiedź na doświadczenie kryzysów wynikających z różnorodnych poskromień wymuszanych na nas przez kulturę i społeczeństwo. Przedstawienie o kondycji indywidualnej i zbiorowej tego artystycznego kolektywu, ale także o każdym z nas. O naszym tu i teraz. O wolności. O nieprzekraczalnych granicach.

Organizatorzy: Instytut im. Jerzego Grotowskiego, OKiS Wrocław, Teatr Śląski im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach, Teatr Polski – w podziemiu

 www.teatrpolskiwpodziemiu.pl

 Bilety: 50 PLN (normalny), 40 PLN (ulgowy)

William Shakespeare's *Taming of the Shrew* was only an inspiration for the play, which at the same time is also Monika Pęcikiewicz's return to the theatre, actresses and actors – so well known in Wrocław – and to joint work. The play is a response to the experienced crises, resulting from various ways of taming ourselves, forced upon us by culture and the community.

Organisers: The Grotowski Institute, OKiS Wrocław, The Stanisław Wyspiański Teatr Śląski in Katowice, Polski Theatre in the underground / Tickets: 50 PLN (regular), 40 PLN (reduced)

10.09 | 19:00**11.09 | 18:00****12.09 | 17:00****„Frankenstein” – spektakl***Frankenstein* – a play

Teatr Muzyczny Capitol / The Capitol Musical Theatre, ul. Piłsudskiego 67

Musicalowa wersja historii Doktora Frankenstein i Monstrum według scenariusza i w reżyserii Wojciecha Kościelniaka. Znakomita rozrywka ze świetną muzyką Piotra Dziubka, zabawa konwencjami teatru grozy, komedii i horroru w jednym, zrealizowana z dystansem i poczuciem humoru. W rolach głównych występują: Mariusz Kiljan jako Doktor Frankenstein i Cezary Studniak jako Monstrum.

Organizator: Teatr Muzyczny Capitol

 www.teatr-capitol.pl

 Bilety: 50–90 PLN (normalny), 30–70 PLN (ulgowy)

A musical version of the story of Doctor Frankenstein and the Monster, written and directed by Wojciech Kościelniak. Excellent entertainment with great music by Piotr Dziubek, playing with the conventions of horror theatre, comedy and horror in one, realised with a distance and a sense of humour. Starring: Mariusz Kiljan as Doctor Frankenstein and Cezary Studniak as the Monster.

Organiser: The Capitol Musical Theatre / Tickets: 50–90 PLN (regular), 30–70 PLN (reduced)

10–12.09**Dolnośląski Festiwal Improwizacji Teatralnej DOLi****Lower Silesia Theatre Improvisation Festival DOLi**

Vertigo Jazz Club, ul. Oławska 13

Impart – scena w podwórku, ul. Mazowiecka 17

Dolnośląski Festiwal Improwizacji Teatralnej DOLi powstał w 2018 roku. Pierwsza edycja festiwalu odbyła się w klubie Firlej, druga w klubie Vertigo Jazz Club oraz we wrocławskiej filii Akademii Sztuk Teatralnych. Trzecia była zaplanowana na jesień 2020 roku, jednak z powodu pandemii koronawirusa została odwołana. Misja festiwalu pozostaje niezmienna od pierwszej edycji – to rozpowszechnianie teatru improwizacji w świadomości dolnośląskich widzów oraz promowanie Wrocławia jako ważnego ośrodka improwizacji w kraju. Aspektem odróżniającym DOLi od pozostałych tego typu wydarzeń w Polsce jest łączenie przedstawicieli różnych dziedzin kultury w oryginalnych projektach i integrowanie ludzi sceny we wspólnym dziele tu i teraz.

Organizatorzy: Improkacja, Strefa Kultury Wrocław

 www.improkacja.pl

 Bilety: 35 PLN (1 dzień), 85 PLN (3-dniowy karnet)

The festival was established in 2018. The first edition of the festival took place in the Firlej Club, the second in the Vertigo Jazz Club and in the Wrocław branch of the Academy of Theatre Arts. The third was scheduled for autumn 2020, but due to the coronavirus pandemic it was cancelled. The mission of the festival has remained unchanged since its first edition – to spread improvisation theatre in the consciousness of the Lower Silesian audience and to promote Wrocław as an important improvisation centre in the country.

Organisers: Improkacja, Culture Zone Wrocław / Tickets: 35 PLN (1 day), 85 PLN (3 day pass)

12.09 | 12:00, 15:00**13.09 | 11:00****„Ojeja! albo o dziewczynce, która nie знаła własnego imienia” – spektakl***Ojeja! The girl who didn't know her name* – a play

Wrocławski Teatr Lalek / Wrocław Puppet Theater, pl. Teatralny 4

Spektakl opowiada historię uczonego wierzącego w to, że każdą rzecz na tym świecie da się ulepszyć oraz jego córki Ojei, która jest tego żywym zaprzeczeniem. Ojeja – rozumiejąc, że jest przyczyną trosk ojca – postanawia opuścić dom, jednak on dołącza do niej i wspólnie wyruszają na wyprawę. Czy szalona rodzinna eskapada doprowadzi bohaterów do celu? I czy wpłynie na ich wzajemną relację? To spektakl dla całej rodziny, dotykający spraw bliskich wszystkim rodzicom i dzieciom.

Organizator: Wrocławski Teatr Lalek

 www.teatrlalek.wroclaw.pl

 Bilety: 25 PLN (normalny), 22 PLN (ulgowy)

The play tells the story of a scientist who believes that every thing in this world can be made better, and his daughter Ojeja, who is a living contradiction to this belief. Understanding that she is the cause of her father's concern, Ojeja decides to leave home, but he joins her and together they embark on an expedition. Will a crazy family escapade lead the heroes to their destination? Will it affect their relationship with each other? It is a play for the whole family, touching on issues that are important to all parents and children.

Organiser: Wrocław Puppet Theater / Tickets: 25 PLN (regular), 22 PLN (reduced)

16, 17.09 | 19:00**„IV RP Snów” – spektakl***Fourth Polish Republic of Dreams* – a play

Instytut Grotowskiego (Studio Na Grobli) / The Grotowski Institute (Na Grobli Studio), ul. Na Grobli 30/32

Matryca, główna bohaterka projektu „IV RP Snów”, jest analogicznym tworem do sztucznej inteligencji, do której ludzkość próbuje się przybliżyć, stosując klasyczne narzędzia programowania wrażliwości i emotywności. Mówi do nas szyfrem, wewnętrznym krajobrazem i transformacją. Modeluje, dekomponuje, manipuluje i przepływa przez ciało, a wszystkie jej transformacje zapisuje w kodzie ruchowym choreograf Wojciech Grudziński, starając się uchwycić jej zmienną i nieustannie transformującą naturę. Zdołała przeniknąć do naszej świadomości i się z nią skomunikować. Jako organiczny twór, do którego nadal nie ma dostępu technologiczne oko, pozostaje najbardziej intymnym doświadczeniem w kulturze algorytmów. Odrzuca wszelkie logiczne treści. Wymyka się. Dawid Żakowski, reżyser spektaklu, w oparciu o zebrany materiał w trakcie matrycy snienia społecznego, nadał spektaklowi nowy wymiar, któremu wtóruje sferyczna partytura skomponowana przez Katarzynę Piszek aka Kasai.

Organizator: Instytut im. Jerzego Grotowskiego

 www.grotowski-institute.art.pl

 Bilety: 30 PLN (normalny), 20 PLN (ulgowy)

rok 2021
**Róże-
wicz**
TADEUSZA

ARCHIPELAG RÓŻEWICZA

Przegląd spektakli
inspirowanych tekstami
Tadeusza Różewicza

wrzesień–październik
2021

jesień

w Instytucie Grotowskiego

InlanDimensions International Arts Festival

24/09 – 19/10/2021
ONLINE

Program teatralny realizowany we współpracy
z Instytutem Grotowskiego

INLAN DIMENSIONS

TU ZASZŁA ZMIANA W SCENACH

Polska scenografia teatralna
XX wieku

Kurs wiodący Otwartego
Uniwersytetu Poszukiwań
Rok akademicki
2021/2022

OTWARTY
UNIwersYTET
POSZUKIWAŃ

SZCZELINY

Cykl wydarzeń artystycznych
poświęconych Kobietom

KURATORKA: Monika Wachowicz

listopad 2021 – kwiecień 2022

Warsztaty

FOTOGRAFIA TEATRALNA

PROWADZĄCY: Tobiasz Papuczys
październik–grudzień 2021

VOICE IN PROGRESS

PROWADZĄCA: Joanna Kurzyńska
październik–grudzień 2021

Więcej na grotowski-institute.pl

INSTYTUT
THE GROTOŃSKI
INSTITUTE
IM. JERZEGO
GROTOŃSKIEGO

Wrocław miasto spotkań

WROCLAWSKI
TEATR PANTOMIMY
IM. HENRYKA TOMASZEWSKIEGO

PREMIERA: 17 września 2021
CENTRUM SZTUK PERFORMATYWNYCH PIEKARNIA

MÓW O SOBIE, TYLKO O SOBIE

Z INSPIRACJI OPOWIADANIEM GRZECH
TADEUSZA RÓŻEWICZA

REŻYSERIA: **DARIA KOPIEC**

DRAMATURGIA: **MARTYNA WAWRZYNIAK**

CHOREOGRAFIA: **ANNA GODOWSKA**

SCENOGRAFIA: **MATYLDA KOTLIŃSKA**

KOSTIUMY: **PATRYCJA FITZET**

MUZYKA: **PATRYCJA BETLEY,
ALEKSANDRA GRONOWSKA,
KATARZYNA TIMINGERIU**

OBSADA:

**ARTUR BORKOWSKI, AGNIESZKA DZIEWA, SANDRA KROMER-GORZELEWSKA,
ANNA NABIAŁKOWSKA, MONIKA ROSTECKA**

WWW.PANTOMIMA.WROC.PL
bilety.pantomima.wroc.pl

koproducent: **INSTYTUT
M. JEZEGO
GAOTOWSKIEGO**

 **DOLNY
ŚLĄSK** INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO

The protagonist of *The Fourth Polish Republic of Dreams*, the matrix, is akin to a form of artificial intelligence that humanity is working to develop using tried-and-tested tools for programming emotiveness and sensitivity. It speaks to us in cipher, through an inner landscape and through transformation. It models, de-composes, manipulates and flows through the body, all its transformations recorded in movement code by choreographer Wojciech Grudziński, who seeks to capture its shifting, constantly evolving nature. The matrix has penetrated and entered our consciousness.

Organiser: The Grotowski Institute
/ Tickets: 30 PLN (regular), 20 PLN (reduced)

16.09 | 19:00

Biennale WRO 2021: Reverso Redux: „Wrocław – Londyn” – pokazy

WRO 2021 Biennale: Reverso Redux: Wrocław – London – performances

Centrum Sztuki WRO / WRO Art Center, ul. Widok 7

Kolejna odsłona programu performatywnego w formule „Reverso Redux” – symetrycznych pokazów dostępnych w planie żywym i w sieci. Prosto z WRO wystąpią: Mök_pang_ z performansem audiowizualnym „Future dust”, zaproszeniem do alternatywnej rzeczywistości wirtualnej oraz Nicolás Melmann z projektem „Sound Window”, propozycją do tworzenia własnej muzyki tła. Centrum Sztuki WRO połączy się z Watermans Arts Centre, gdzie Anna Nazo zaprezentuje performans „Swerve”, łączący poezję ze sztuczną inteligencją, danymi z EEG i dronami.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Centrum Sztuki WRO

www.wro2021.wrocenter.pl

Wstęp wolny

Another edition of the “Reverso Redux” programme of symmetrical live and online performances. Straight from WRO you will see Mök_pang_ with the audiovisual performance *Future dust*, an invitation to an alternative virtual reality, and Nicolás Melmann with the *Sound Window* project, a proposal to create your own furniture music. WRO Art Center will connect with Watermans Arts Centre, where Anna Nazo will present the performance *Swerve*, combining poetry with artificial intelligence, EEG data and drones.

Additional language: English
/ Organiser: WRO Art Center / Free entrance

16, 17.09 | 19:00
18.09 | 18:00
19.09 | 15:30

„Lazarus” – spektakl muzyczny *Lazarus* – a musical play

Teatr Muzyczny Capitol / The Capitol Musical Theatre, ul. Piłsudskiego 67

„Lazarus” to ostatnie dzieło Davida Bowiego, wystawione w 2015 roku. Realizacja Jana Klaty w Capitolu jest polską prapremierą musicalu. Scenariusz Endy’ego Walsha jest sequelem powieści science fiction „Człowiek, który spadł na Ziemię” i filmu z 1976 roku, w którym David Bowie zagrał główną rolę. Film i książka opowiadają o przedstawicielach obcej cywilizacji, którzy szukają na Ziemi nowego miejsca do życia z powodu suszy, pustoszącej ich macierzystą planetę. Jeden z nich, Thomas Newton, dzięki swoim nadludzkim zdolnościom zdobywa fortunę, ale nabywa też ziemskich przywar: chciwości, egoizmu, popada w alkoholizm. W samotności tęskni za utraconą miłością i marzy o powrocie na swoją planetę. W roli głównej – gościnnie Marcin Czarnik

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Teatr Muzyczny Capitol

www.teatr-capitol.pl

Bilety: 60–110 PLN (normalny),
40–90 PLN (ulgowy)

The show features Bowie’s greatest hits in their original English version. The story is the sequel to the sci-fi novel *The Man Who Fell to Earth* and the 1976 eponymous film in which Bowie starred. Thomas Newton – an extraterrestrial who has taken a human form, longs for his lost earthly love and wants to return to his planet. Starring: Marcin Czarnik.

Additional language: English
/ Organiser: The Capitol Musical Theatre
/ Tickets: 60–110 PLN (regular),
40–90 PLN (reduced)

18.09 | 20:00

OPEN AIR Theatre Festival: Younak Circus – spektakl OPEN AIR Theatre Festival: Younak Circus – a play

Centru Kultury Agora
/ Agora Cultural Centre, ul. Serbska 5a

Familijne widowisko przepełnione zwrotami akcji, wspaniałymi akrobacjami, perfekcyjnymi popisami kuglarzy i żonglerów, z muzyką na żywo, tańcem nowoczesnym i postawioną na głowie słowacką ludowością. Artyści z zespołu Younak Circus łamią stereotypy, bawią się formą, eksperymentują, serwując widzom unikalną familijną komedię teatralną. Kultowa 300-letnia opowieść o słowackim Juraju Janosiku – rabusiu, który grabił bogatych i rozdawał biednym – opowiedziana w totalnie nowatorski sposób. To produkcja wielokrotnie nagradzana na międzynarodowych konkursach i festiwalach.

Organizator: Centrum Kultury Agora

www.openairtheatrefestival.com

Wstęp wolny

A family spectacle awaits you, full of twists and turns, great acrobatics, perfect performances of jugglers, with live music, modern dance and Slovak folk. The artists in the Younak Circus group break stereotypes, play with the form, experiment by serving the viewers unique family theater comedies. The cult, 300-year-old story about the Slovak Juraj Janosik – a robber who robbed the rich and gave it to the poor, told in a totally innovative way. This production has been awarded many times at international competitions and festivals.

Organiser: Agora Cultural Centre / Free entrance

18, 19.09 | 15:00

„Tesla vs Edison, czyli z prądem lub pod prąd” – spektakl dla dzieci 6+ *Tesla vs. Edison* – a play for children aged 6+

Wrocławski Teatr Lalek / Wrocław Puppet Theater, pl. Teatralny 4

To trzymająca w napięciu opowieść osadzona w industrialnych realiach początków XX wieku – oparta na faktach historia zaciętej rywalizacji dwóch wielkich wynalazców o prymat w dziedzinie elektryczności. Prąd stały czy prąd zmienny? – spór, który sto lat temu elektryzował cały świat, rozstrzygnął ostatecznie wizjoner Nikola Tesla, wynalazca m.in. dynamy rowerowego, silnika elektrycznego i baterii słonecznej. Ale przez lata to właśnie Thomas Edison był na ustach wszystkich... Czy aby na pewno grał fair?

Organizator: Wrocławski Teatr Lalek

www.teatrlalek.wroclaw.pl

Bilety: 25 PLN (normalny), 22 PLN (ulgowy)

A gripping story based on real events, set in the industrial reality of the early 20th century, presenting the fierce competition for primacy in electricity between two great inventors. Direct or alternating current? This dispute, which electrified the whole world a hundred years ago, was finally settled by the visionary Nikola Tesla, the inventor of the bicycle dynamo, electric motor and a solar battery, among others. However, for years, the whole world talked about Thomas Edison... Are we sure he played fair?

Organiser: Wrocław Puppet Theater
/ Tickets: 25 PLN (regular), 22 PLN (reduced)

24.09 | 17:00

**Otwarty Uniwersytet Poszukiwań:
„Po «Zmianie ustawienia»”
– spotkanie**

**Open University of Research:
After the “Change of Setting”
– a meeting**

Instytut Grotowskiego (Czytelnia im. Ludwika Flaszena) / The Grotowski Institute (Ludwik Flaszen Reading Room), Przejście Żelaznicze

Spotkanie stanowić będzie swoiste odsłonięcie punktu wyjścia, tegorocznego kursu wiodącego Otwartego Uniwersytetu Poszukiwań. Jego zasadniczym tematem będzie prezentacja projektu i książki „Zmiana ustawienia. Polska scenografia teatralna i społeczna XX i XXI wieku” (Warszawa 2020) oraz wynikających z trzyletniego projektu konkluzji i inspiracji, które rozwijane będą w ramach spotkań. Zaprezentowane zostaną także koncepcja i metody tworzenia Wirtualnego Muzeum Inscenizacji oraz już zrealizowane w jego ramach rekonstrukcje. Tegoroczny program OUP jest zaproszeniem do dyskusji nad jego najważniejszymi filarami: scenografią oraz pracą nad przywróceniem możliwości kontaktu z przedstawieniami historycznymi.

Organizator: Instytut im. Jerzego Grotowskiego

www.grotowski-institute.art.pl

Wstęp wolny

The meeting will be a kind of unveiling of the starting point of this year's leading course of the Open University of Explorations. Its main topic will be the presentation of the project and the book *Change of Setting. Polish Theatrical and Social Scenography of the 20th and 21st Century* (Warsaw 2020), and the conclusions and inspirations resulting from the three-year project, which will be developed during the meetings. The concept and methods of creating the Virtual Museum of Staging will also be presented, as well as the reconstructions already carried out as part of it. This year's programme of the Open University of Research is an invitation to discuss its most important pillars: scenography and work on restoring the possibility of contact with historical performances.

Organiser: The Grotowski Institute
/ Free entrance

24, 25, 26.09 | 19:00

„Kasta la vista” – spektakl

Kasta la vista – a play

Teatr Polski we Wrocławiu (Scena Kameralna) / Polski Theatre in Wrocław (Chamber Stage), ul. Świdnicka 28

Błyskotliwa, inteligentna i zaskakująca komedia absurdu francuskiego autora Sébastiena Thièry'ego. Pełen czarnego humoru traktat o współczesnym świecie: pozornej sprawiedliwości, równości i wolności w dobie powszechnej globalizacji. Groteska opowiadająca o tym, jak przeciętny obywatel wpada w sieć korporacyjnego świata finansów. Spektakl reżyseruje Jacek Bończyk, który osadził tekst w polskich, a nawet wrocławskich realiach, a w roli głównej występuje Mariusz Kiljan.

Organizator: Teatr Polski we Wrocławiu

www.teatrpolski.wroc.pl

Bilety: 60–70 PLN (normalny),
50–60 PLN (ulgowy)

A witty, intelligent and surprising absurd comedy by French author Sébastien Thièry. A modern treatise on the contemporary world of apparent justice, equality and freedom in the age of universal globalisation – filled to the brim with dark humour. A grotesque tale of how the average citizen falls into the web of the corporate financial world. The play is directed by Jacek Bończyk, who decided to put the text in the reality of Poland and Wrocław, and Mariusz Kiljan plays the main role.

Organiser: Polski Theatre in Wrocław
/ Tickets: 60–70 PLN (regular),
50–60 PLN (reduced)

24, 26.09 | 19:00

„Leśni. Apokryf” – spektakl

Leśni. Apokryf – a play

Teatr Polski we Wrocławiu (Scena na Świebodzkim) / Polski Theatre in Wrocław (Świebodzki Train Station Stage), pl. Orłąt Lwowskich 20c

Tekst na podstawie opowiadań partyzanckich Tadeusza Różewicza przygotowała Agnieszka Wolny-Hamkało, a wyreżyserowała Marta Streker. Spektakl ma strukturę, która przez kolejne „obrazy” tworzy pejzaż intelektualny, jaki znamy z partyzanckich tekstów Różewicza. Poeta uparcie odrzucał metaforę, był przeciwny estetyzacji i budowaniu mitów, także tych związanych z obrazem polskiego żołnierza. Bo bohaterowie byli prawdziwi. W „Leśnych” ukazane są ich zmagania z trudną codziennością. Różewicz podczas II wojny światowej sam był partyzantem, w związku z czym przedstawiony przez niego świat możemy traktować jako relację świadka.

Organizator: Teatr Polski we Wrocławiu

www.teatrpolski.wroc.pl

Bilety: 40 PLN (normalny), 30 PLN (ulgowy)

The text, based on Tadeusz Różewicz's partisan short stories, was prepared by Agnieszka Wolny-Hamkało and directed by Marta Streker. The performance has a structure which, through successive images, creates the intellectual landscape we know from Różewicz's partisan texts. The poet stubbornly rejected metaphor, he was against aestheticization and the creation of myths, including those connected with the image of the Polish soldier. Because the heroes were real.

Organiser: Polski Theatre in Wrocław
/ Tickets: 40 PLN (regular), 30 PLN (reduced)

24.09–19.10

**InlandDimensions International
Arts Festival**

online via Facebook (Inlanddimensions)

InlandDimensions International Arts Festival to największy w Europie Środkowej festiwal poświęcony wymianie kulturowej między Europą a Azją. W ramach programu teatralnego na platformie online zostanie pokazanych 14 spektakli najciekawszych artystów z Japonii i Hong Kongu.

Dodatkowy język: angielski, japoński, chiński

Organizatorzy: Wydział Nauk Humanistycznych Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, Instytut im. Jerzego Grotowskiego, The Bridges Foundation

www.grotowski-institute.art.pl

Udział bezpłatny

InlandDimensions International Arts Festival is Central Europe's largest festival dedicated to cultural exchange between Europe and Asia. In theatre programme will be shown, on online platform, 14 performances by leading artists from Japan and Hong Kong.

Additional language: English, Japanese, Chinese
/ Organisers: Faculty of Humanities at the Nicolaus Copernicus University, The Grotowski Institute, The Bridges Foundation / Free participation

24.09 | 19:00

25.09 | 18:00

26.09 | 17:00

„Mock. Czarna burleska” – spektakl

Mock. The Burlesque Noir – a play

Teatr Muzyczny Capitol / The Capitol Musical Theatre, ul. Piłsudskiego 67

„Mock. Czarna burleska” to spektakl na motywach powieści Marka Krajewskiego o komisarzy Eberhardzie Mocku. Bohaterowi słynnej serii kryminałów towarzyszą policjanci, bandyci, szaleńcy i prostytutki – to one poprowadzą burleskowy show o władzy, zbrodni i namiętnościach. Autorem scenariusza i reżyserem spektaklu jest Konrad Imiela, teksty piosenek napisali Roman Kołakowski i Konrad Imiela, muzykę skomponował Grzegorz Rdzak. W roli komisarza Mocka występuje Artur Caturian.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Teatr Muzyczny Capitol

www.teatr-capitol.pl

Bilety: 60–100 PLN (normalny),
40–80 PLN (ulgowy)

The play based on novels by Marek Krajewski about Inspector Eberhard Mock. The hero of the popular crime series will be accompanied on stage by policemen, bandits, madmen, and prostitutes – they will conduct a burlesque show about power, crime, and passion. The script-writer and director is Konrad Imiela, the lyrics were written by Roman Kołakowski and Konrad Imiela, the music was composed by Grzegorz Rdzak. In the role of Inspector Mock we will see Artur Caturian.

Additional language: English / Organiser: The Capitol Musical Theatre / Tickets: 60–100 PLN (regular), 40–80 PLN (reduced)

25.09 | 17:00
26.09 | 15:00

„Lalka Kafki” – spektakl dla dzieci w wieku 6+

Kafka's doll – a play for children aged 6+

Wrocławski Teatr Lalek / Wrocław Puppet Theater, pl. Teatralny 4

„Lalka Kafki” to spektakl powstały specjalnie na jubileusz Wrocławskiego Teatru Lalek, wyreżyserowany przez jednego z najwybitniejszych czeskich reżyserów i scenografów Marka Zakostelecky'ego. Przedstawienie oparte jest na sztuce Elżbiety Chowaniec, inspirowanej mało znanym epizodem z życia Franza Kafki. W spektaklu przygody lalki zostaną ukazane w różnych konwencjach: opery, filmu niemego, cyrku czy też opowieści fantastyczno-naukowych w stylu Julesa Verne'a.

Organizator: Wrocławski Teatr Lalek

www.teatrlalek.wroclaw.pl

Bilety: 25 PLN (normalny), 22 PLN (ulgowy)

Kafka's doll is a performance created especially for the jubilee of the Wrocław Puppet Theatre, directed by one of the most outstanding Czech directors and stage designers Marek Zakostelecky. The performance is based on a play, inspired by a little-known episode from Franz Kafka's life. The adventures of the doll will be presented in various conventions: opera, silent film, circus or science-fiction stories in the style of Jules Verne.

Organiser: Wrocław Puppet Theater / Tickets: 25 PLN (regular), 22 PLN (reduced)

24–26.09

8. Międzynarodowy Festiwal Teatrów dla Dzieci „Dziecinada”

8th International Festival of Children's Theatre “Dziecinada”

Impart – scena w podwórku, ul. Mazowiecka 17

„Dziecinada” to jedyny międzynarodowy festiwal teatralny skierowany do dzieci, opiekunów i całych rodzin na Dolnym Śląsku. Tegoroczna edycja odbędzie się wyłącznie w plenerze. W programie znalazły się spektakle rodzinne, komedie uliczne, adaptacje bajek, baśnie i widowiska podwórkowe. Będzie to wyjątkowa okazja do zetknięcia się z międzynarodowym teatrem na najwyższym poziomie i artystami z różnych krajów – wśród zagranicznych gości znaleźli się m.in. Szwedzi z grupy Awake Projects.

Organizatorzy: Fundacja na Rzecz Wspierania Kultur Alternatywnych i Ekologicznych, Strefa Kultury Wrocław

www.dziecinada.wroclaw.pl

Bilety: 15–40 PLN

“Dziecinada” is the only international theatre festival for children, their guardians and whole families in Lower Silesia. The programme features family plays, street comedies, fairy tale adaptations, fairy tales and backyard shows. It will be a unique opportunity to experience international theatre at the highest level and meet artists from all over the world – our international guests include Swedes from Awake Projects group.

Organisers: Fundacja na Rzecz Wspierania Kultur Alternatywnych i Ekologicznych, Culture Zone Wrocław / Tickets: 15–40 PLN

REKLAMA

Prof. Gunther von Hagens'

BODY WORLDS

VITAL

WROCŁAW HALA IASE

ul. Wystawowa 1

03.09 - 15.12.2021

NAJLICZNIEJ
ODWIEDZANA
WYSTAWA
ŚWIATA

Więcej informacji oraz bilety:
www.BODYWORLDS.pl

literature

literatura

2.09 | 19:00

Trzy czwarte. Rozmowy o literaturze: Sara Antczak – spotkanie

Three Quarters. Conversations on Literature: Sara Antczak – a meeting

Klub Proza, Przejście Garncarskie 2
+ online via Facebook (Wrocławski Dom Literatury)

Spotkanie z Sarą Antczak – pisarką literatury obyczajowej – w ramach autorskiego cyklu spotkań Irka Grina. Rozmowa toczyć się będzie wokół najnowszej książki autorki pt. „Lina”, ale można liczyć także na rozmaite konteksty, które szerzej dotyczą współczesnej literatury.

Organizator: Wrocławski Dom Literatury

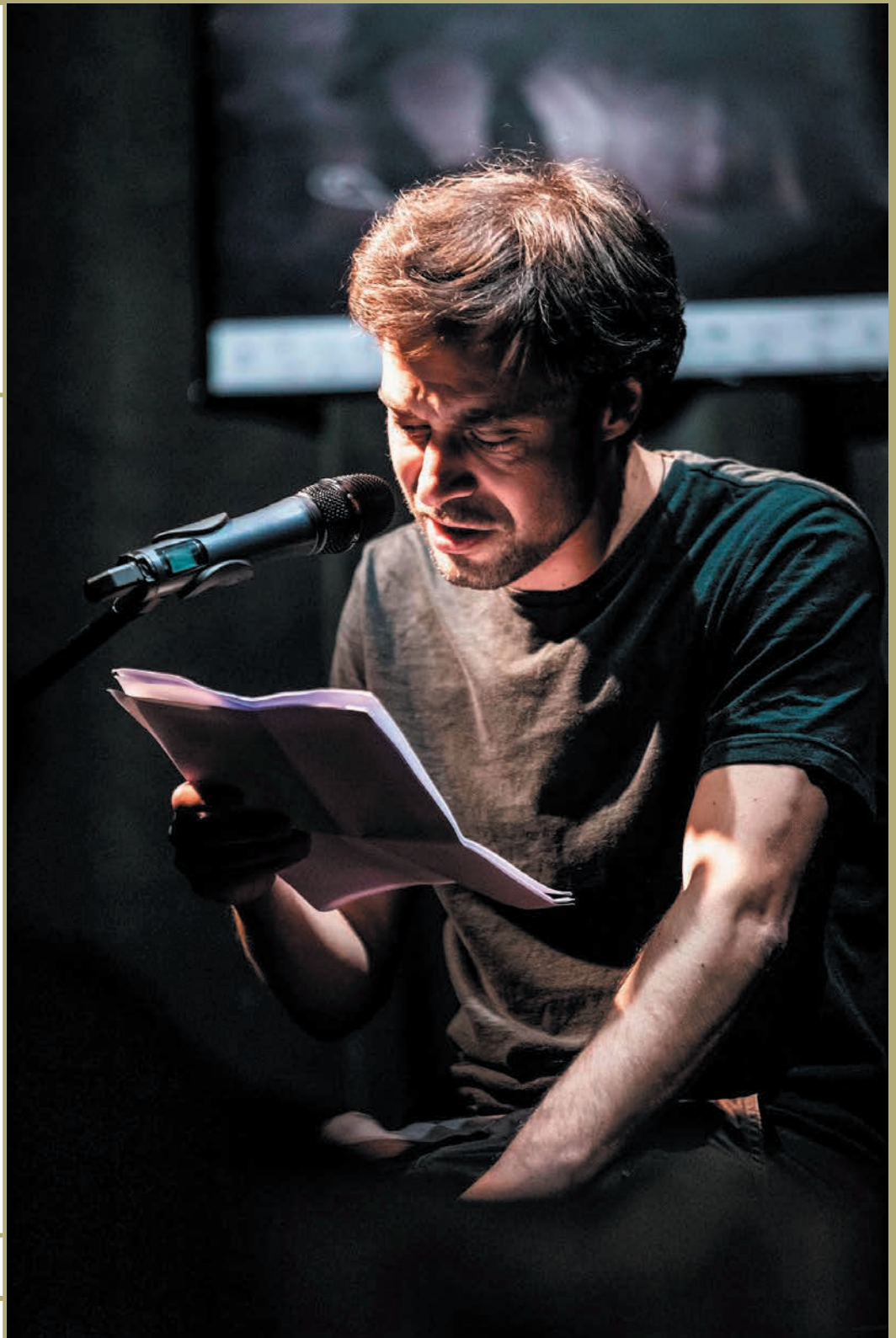
 www.literatura.wroclaw.pl

 Wstęp wolny

A meeting with fiction writer Sara Antczak, taking place as part of Irek Grin's original meeting series. The conversation will revolve around the author's latest book – *Lina*, but we can also count on various contexts, touching upon contemporary literature in a broader manner.

Organiser: Wrocław Literature House
/ Free entrance

58

3-5.09

17. Międzynarodowy Festiwal Opowiadań

17th International Short Story Festival

plac Kościuszki (różne lokalizacje / many locations)
+ online

17. edycja festiwalu to wielowymiarowe święto krótkiej prozy mające na celu promocję ambitnych książek. Koncentruje się na nietypowym przedstawieniu form narracyjnych, bada wpływ literatury na inne sztuki, prowokuje interakcje między twórcami a odbiorcami, pozwalając jednocześnie na wymianę doświadczeń artystów polskich z zagranicznymi.

PROGRAM:

3.09 | 18:00 – czytają Natalia Malek, Robert Prosser, Darek Foks | Nalanda

3.09 | 19:00 – „Zatrute źródło (o szkodliwości literatury)” | galeria SiC!

3.09 | 21:00 – czytają Petra Hůlová, Marta Dzido, Agnieszka Jelonek | Nalanda

4.09 | 12:00 – literacko-artystyczne warsztaty dla dorosłych | Puro

4.09 | 16:00 – „Trzecia wielka wrażliwość” | galeria SiC!

4.09 | 8:00 – czytają Dominika Horodecka, Uxue Apaloaza, Andrea Lundgren, Jana Benova, Mira Marcinów | Nalanda

5.09 | 12:00 – literacko-artystyczne warsztaty dla rodzin | Puro

5.09 | 14:00 – czytanie aktorskie opowiadań nominowanych w konkursie pod hasłem „Wy, naród” | online

5.09 | 16:00 – spotkanie z Laurą Van den Berg z okazji premiery „Trzymam wilka za uszy” | online

5.09 | 17:30 – spotkanie o antologii opowiadań irlandzkich „Niepoprawna mnogość” – rozmawiają Lucy Caldwell, Jan Carson i Yan Ge | online

5.09 | 19:00 – spotkanie z Andrijem Bondarem – prowadzi Marcin Hamkało | online

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Towarzystwo Aktywnej Komunikacji

 www.opowiadania.org

 Wstęp wolny (obowiązują zapisy)

Festival is a multidimensional celebration of short prose, aiming at the promotion of ambitious books. It concentrates on the unusual presentation of narrative forms, researches the influence of literature on other arts, provokes interactions between authors and audience, at the same time allowing the experience exchange between Polish and foreign artists.

Additional language: English

Organiser: Towarzystwo Aktywnej Komunikacji
/ Free entrance (registration is required)

5.09 | 12:00–13:30**OPowieści: „Pra-obrazy, pra-ruchy, pra-dźwięki” – warsztaty dla dzieci w wieku 0–10 lat***Pre-images, pre-movements, pre-sounds* – workshops for children aged 0–10

OP ENHEIM, pl. Solny 4

Podczas spotkania z Agnieszką Kulińską – aktorką Wrocławskiego Teatru Pantomimy – dzieci wraz z rodzicami poznają książki Joanny Merkurii-Czerwińskiej z serii „Pierwsze obrazy”: „Praptaki i inne zwierzaki”, „Rogacze i przeżuwacze”, „Pasterze i tancerze”. Dzięki nim odkryją przestrzeń wystawy Angeliki Markul, ale też sferę natury pierwotnej i jej związków z ludźmi w kontekście dziecięcych zabaw.

Organizator: OP ENHEIM

www.openheim.org

Wstęp wolny
Zapisy: visit@openheim.org

During the meeting with Agnieszka Kulińska, an actress of the Wrocław Panthomime Theater, participants will learn about Joanna Merkuria-Czerwińska's books from the "First Pictures" series: *Great Birds and Other Animals, Cuckolds and Ruminants, Shepherds and Dancers*. Thanks to them, they will discover the space of Angelika Markul's exhibition and the sphere of primitive nature and its relations with people in the context of children's games.

Organiser: OP ENHEIM / Free entrance
/ Registration: visit@openheim.org**20.09 | 18:00****Wieczór poezji – spotkanie z Izabelą Moniką Bil**

Evening of poetry – a meeting with Izabela Monika Bil

Salonik Trzech Muz, ul. Zawalna 7

Podczas spotkania odbędzie się premiera IX tomu Izabeli Moniki Bil pt. „Czytane do księżycy” – z wykształcenia nauczycielki języka polskiego; poetki promotorki, animatorki kultury, która lubi fotografię i góry oraz uwielbia motoryzację i opuszczone miejsca w Polsce. Autorka tomu zdobyła główną nagrodę „Złote Pióro” w walentynkowym konkursie poetyckim w Saloniku Trzech Muz.

Organizator: Salonik Trzech Muz

Salonik Trzech Muz

Wstęp wolny

During the meeting, we are going to see the premiere of the 9th volume of Izabela Monika Bil's poetry, entitled *Czytane do księżycy*. The poet is a Polish teacher, promoter and cultural animator, who likes photography and mountains, while loving cars and abandoned places in Poland. The author of the volume won the Golden Quill in the Valentine's Day poetry contest held at Salonik Trzech Muz.

Organiser: Salonik Trzech Muz
/ Free entrance**23.09 | 19:00****Trzy czwarte. Rozmowy o literaturze: Edward Pasewicz – spotkanie**

Three Quarters. Conversations on Literature: Edward Pasewicz – a meeting

Klub Proza, Przejście Garncarskie 2

+ online via Facebook (Wrocławski Dom Literatury)

Spotkanie z Edwardem Pasewiczem – poetą, prozaikiem i kompozytorem – w ramach autor- skiego cyklu spotkań Irka Grina. Rozmowa będzie dotyczyć najnowszej książki autora „Pulverkopf”. Jak zwykle można liczyć na dyskusję nie tylko o książce, ale i o istotnych zjawiskach społecz- nych, w których kontekst wpisuje się współczesna literatura.

Organizator: Wrocławski Dom Literatury

www.literatura.wroclaw.pl

Wstęp wolny

Meeting with Edward Pasewicz – poet, prose writer and composer, taking place as part of Irek Grin's original meeting series. The meeting will revolve around the author's latest book – *Pulverkopf*. As always, the participants can count on a discussion not only about books, but also about important social phenomena faced by contempo- rary literature.

Organiser: Wrocław Literature House
/ Free entrance

OGŁOSZENIE WYDAWCY

59

5. konferencja

miasto
i kultura

19–22.10.2021 → online

→ regeneracja

- spotkania
- prezentacje
- webinary
- wykłady

Szczegóły:

- ☐ strefakultury.pl/PraktycyKultury
- 📌 /PraktycyKultury

Strefa
Kultury
Wrocław

Praktycy Kultury

Wrocław
miasto spotkań

architecture
+design

architektura
+design

1.06–12.09

„Galeria mody” – wystawa

The Gallery of Fashion
– an exhibition

Muzeum Narodowe we Wrocławiu
/ The National Museum in Wrocław,
pl. Powstańców Warszawy 5
wt.–pt. / Tue–Fri. 10:30–16:00
sob.–niedz. / Sat.–Sun. 10:30–17:00

Ubiór pojawia się we wszystkich odmianach i tradycjach malarstwa figuralnego, zajmując niekiedy więcej niż połowę powierzchni obrazu. Rzadko jednak zastanawiamy się nad tym, co strój wnosi do malarstwa – a jest to udział dwojaki. Z jednej strony tkanina – jej kolor, wzór, faktura, sposób układania się, a także krój i zdobienia ubioru – stanowią element plastyczny kompozycji, wpływając na rozwiązania formalne i ekspresję artystyczną dzieła. Jednocześnie strój przedstawionych postaci komunikuje wielorakie przesłania: symboliczne, ceremonialne, społeczne, psychologiczne, religijne, erotyczne, technologiczne, polityczne, ekologiczne, międzykulturowe. Tym związkom mody i sztuki poświęcona jest wystawa „Galeria mody”.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Bilety: 10 PLN (normalny), 8 PLN (ulgowy), 5 PLN (grupowy)

Clothing appears in all kinds and traditions of figure painting, sometimes taking up more than half of the painting's surface; however, we rarely pay attention to the twofold impact clothing has on painting. On the one hand, the fabric – its colour, pattern, texture, flow, style and ornamentation – constitutes an important artistic element of the composition, influencing the formal solutions and artistic expression of the piece. At the same time, the clothes worn by characters in the paintings carry symbolic, ceremonial, social, psychological, religious, erotic, technological, political, ecological, and intercultural meanings. *The Gallery of Fashion* exhibition is dedicated to the links between fashion and art.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Tickets: 10 PLN (regular), 8 PLN (reduced), 5 PLN (group)

3.07–19.09

**„Podróż za marzeniami.
Kultura uzdrowiskowa w Europie”
– wystawa**

*Pursuing Dreams. Spa Culture
in Europe* – an exhibition

Muzeum Etnograficzne / Ethnographic Museum,
ul. R. Traugutta 111/113
wt.–sob. / Tue.–Sat. 10:30–16:00
niedz. / Sun. 10:00–18:00

Jak zmieniały się marzenia i oczekiwania związane z podróżami do uzdrowisk, po co – oprócz polepszenia zdrowia – jeżdżono kiedyś do wód i jak spędzano tam czas? Odpowiedzi na te i inne pytania można będzie znaleźć na wystawie poświęconej historii uzdrowisk w Europie. Ekspozycja koncentruje się na XVII, XVIII i XIX w., czyli okresie największego rozwoju kurortów. Wśród prezentowanych eksponatów znajdują się dawne fotografie, druki, pocztówki, pamiątkowe naczynia. Do aranżacji wykorzystane będą także części garderoby oddającej klimat czasów podróży do wód. Autorką tekstów o uzdrowiskach europejskich jest prof. dr hab. Bożena Płonka-Syroka.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Bilety: 10 PLN (normalny), 8 PLN (ulgowy), 5 PLN (grupowy)

How have dreams and expectations linked to trips to spas and resorts changed, and why did people go there aside from improving their health? What did they do there? Answers to these and other questions can be found at an exhibition on the history of spas in Europe. The exhibition focuses on the 17th, 18th and 19th centuries – the period of the greatest development of the resorts.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Tickets: 10 PLN (regular), 8 PLN (reduced), 5 PLN (group)

7.07–5.09

**„Ordery i odznaczenia państw
Unii Europejskiej” – wystawa**

*Orders and decorations of the
countries of the European Union*
– an exhibition

Muzeum Historyczne (Pałac Królewski)
/ Historical Museum (The Royal Palace),
ul. Kazimierza Wielkiego 35
śr.–niedz. / Wed.–Sun. 11:00–17:00

Ekspozycja obejmuje kilkaset odznaczeń pochodzących z 25 spośród 27 państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej. Obok orderów polskich, niemieckich i francuskich odwiedzający wystawę zapoznają się także z obiektami pochodzącymi z mniejszych państw, takich jak Chorwacja, Cypr, Luksemburg i Słowacja. Prywatne odznaczenia użyczyli na potrzeby wystawy prezydent Aleksander Kwaśniewski oraz senator Bogdan Zdrojewski, wzbogacając w ten sposób zbiory Muzeum Sztuki Medalierskiej, z którego kolekcji pochodzi większość prezentowanych przedmiotów.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Muzeum Miejskie Wrocławia

 www.muzeum.miejskie.wroclaw.pl

 Bilety: 15 PLN (normalny), 10 PLN (ulgowy)

The exhibition comprises several hundred medals from 25 of the 27 Member States of the European Community. In addition to Polish, German and French orders, the visitors will also be able to see objects from smaller countries such as Croatia, Cyprus, Luxembourg and Slovakia. President Aleksander Kwaśniewski and Senator Bogdan Zdrojewski have donated private medals for the exhibition, thus enriching the collection of the Museum of Medal Art, from which most of the presented objects come.

Additional language: English
/ Organiser: The City Museum of Wrocław
/ Tickets: 15 PLN (regular), 10 PLN (reduced)

1-26.09**Ściana dla ilustratora:
Rafał Mikołajczyk – wystawa****Illustrator's Wall: Rafał Mikołajczyk
– an exhibition**

Centrum Kultury Zamek, pl. Świętojański 1
pon.–pt. / Mon.–Fri. 12:00–20:00
sob.–niedz. / Sat.–Sun. 10:00–18:00

Na wystawie będzie można zobaczyć plansze z komiksu „Niezwycożony” na podstawie powieści Stanisława Lema. Rafał Mikołajczyk to grafik, malarz, sitodrukarz, ilustrator, rysownik i komiksarz. Jest oazą spokoju i studnią bez dna świetnych pomysłów w jednej osobie. Wykształcenie zdobył na Łódzkiej Akademii Sztuk Pięknych.

Organizator: Centrum Kultury Zamek

 www.zamek.wroclaw.pl

 Wstęp wolny

Rafał Mikołajczyk is a source of calmness and a bottomless pit of great ideas at the same time. He got his education at the Academy of Fine Arts in Łódź. He remembers the days of recording layouts on floppy disks and even first wheel designs. He honed his skills over the years to finally manage to get ahead of his time, and eventually decided to dabble in comic books.

Organiser: Centrum Kultury Zamek
/ Free entrance

23.09-16.10**„Opór i poddanie” – wystawa prac
Macieja Kasperskiego****Resistance and surrender
– an exhibition of works by Maciej
Kasperski**

Vivid Gallery, pl. Kościuszki 4
wt.–pt. / Tue.–Fri. 11:00–18:00
sob. / Sat. 11:00–16:00

„Opór i poddanie” to wystawa obiektów ceramicznych Macieja Kasperskiego, który odszedł niespodziewanie, przedwcześnie, tuż przed planowanym wernisażem w 2020 r. Pierwotna idea projektu odnosi się zarówno do walki wewnętrznej, jak i pracy nad tworzywem – w tym wypadku gliną. Proces powstawania prac z masy szamotowej i szkliwa o sensualnych, organicznych kształtach został poddany wnikliwej obserwacji przez autora. Przyzwolenie na poddanie, zaniechanie oporu może prowadzić do psychologicznego doświadczenia „twórczego przepływu”. Wtedy samo narzędzie jakby świadomie kieruje ręką artysty. Nieobecność autora nadaje tej wystawie inny, duchowy wymiar.

Organizator: Vivid Gallery

 www.vividgallery.pl

 Wstęp wolny

Resistance and surrender is an exhibition of ceramic objects by Maciej Kasperski, who passed away unexpectedly just before the planned opening in 2020. The original concept of the project refers both to an internal struggle and work on the material – clay. The process of creating sensually and organically shaped works of chamotte and glaze was subjected to careful observation by the author. The acquiescence to surrender, the abandonment of resistance – they can both lead to a psychological experience of “creative flow.” A state, where the tool itself as if consciously guides the artist’s hand. The absence of the author gives this exhibition a different, spiritual dimension.

Organiser: Vivid Gallery / Free entrance

25.09 | 10:00–19:00**26.09 | 11:00–18:00****Targi Dobry Design „Jesień”****Autumn Good Design Fair**

Concordia Design Wrocław, Wyspa Słodowa 7

Targi Dobry Design to okazja do zetknięcia się z polskimi markami w dziedzinie mody, plakatu, ilustracji, biżuterii, ceramiki, roślin, tekstyliów czy wszelkich innych dekoracji. Podczas jesiennej edycji wydarzenia gwarantowane: uczta dla oka, najnowsze trendy oraz same przyjemności.

Organizator: Dobry Design

 www.targidobrydesign.com.pl

 Wstęp wolny

Good Design Fair is an opportunity to check out Polish fashion, poster, illustration, jewellery, ceramics, plants, textiles or any decorations. During the autumn edition of the event, you will find beautiful things that please the eyes, the latest trends and sheer pleasure.

Organiser: Dobry Design / Free entrance

30.09 | 18:00–20:00**Akademia Miejska:
„Jak recyklingować architekturę?
O nadawaniu drugiego życia
budynkom” – spotkanie****City Academy: How to recycle
architecture? On giving a second
life to buildings – a meeting**

Barbara, ul. Świdnicka 8b
+ online via Facebook (barbarakultura)

Pustoszące biurowce, starzejące się budynki i obumierające centra handlowe – co robić, aby zapobiec tworzeniu się pustostanów? Jak na nowo wykorzystać tracące na popularności przestrzenie? Pierwsza tej jesieni Akademia Miejska, realizowana we współpracy z 9. festiwalem filmów o mieście i architekturze MIASTOMovie, dotyczyć będzie recyklingu architektury oraz nadawania życia budynkom. Wykład wygłosi Tomasz Bojęć z ThinkCo, a w dyskusji prowadzonej przez Joannę Panciuchin udział wezmą Dominika Zielińska i Igor Łysiuk z Workplace.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław,
Wrocławska Fundacja Filmowa

 www.strefakultury.pl/Barbara

 Wstęp wolny
Zapisy: strefakultury.pl/zapisy-barbara

Empty office buildings, older buildings and dying shopping centres – what can be done to prevent them from being abandoned? How to repurpose spaces that are losing popularity? The first Urban Academy this autumn, organised in cooperation with the 9th MIASTOMovie festival of films about the city and architecture, will be devoted to recycling architecture and giving second life to buildings. The lecture will be presented by Tomasz Bojęć from ThinkCo. The following debate will be led by Joanna Panciuchin, and the participants will include Dominika Zielińska and Igor Łysiuk from Workplace.

Organisers: Culture Zone Wrocław,
Wrocławska Fundacja Filmowa / Free entrance
/ Registration: strefakultury.pl/zapisy-barbara

20.09–6.12**„UPU Universal Postal Union”
– wystawa****UPU Universal Postal Union
– an exhibition**

Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu
/ Museum of Post and Telecommunications
in Wrocław, ul. Krasińskiego 1
wt.–sob. / Tue.–Sat. 10:00–15:30
niedz. / Sun. 10:00–14:30

Pierwsza wystawa z cyklu 150-lecia UPU Światowego Związku Pocztowego, na której zostaną zaprezentowane niezwykle i oryginalne znaczki z całego świata w kontekście działalności związku pocztowego zrzeszającego 192 państw.

Organizator: Muzeum Poczty i Telekomunikacji
we Wrocławiu

 www.muzeum.wroclaw.pl

 Bilety: 10 PLN (normalny), 8 PLN (ulgowy)

The first exhibition for the 150th anniversary of the UPU Universal Postal Union, which will showcase unusual and original stamps from around the world in the context of the activities of the postal union of 192 countries.

Organiser: Museum of Post and Telecommunication / Tickets: 10 PLN (regular), 8 PLN (reduced)

BARBARA nadaje:

sprawdź program na wrzesień!
Dołącz do naszych wydarzeń kulturalnych na żywo!

nee

8.09 **Haftujemy!:** Hafty ze świata: Rumunia
17:00 warsztaty • bilet 15 zł

11.09 **Tektura i papier:** Świat na wspak
11:00 artystyczne warsztaty rodzinne • bilet 20 zł
13:00

21.09 **To żyje!:** Pokochaj robala,
18:00 czyli o bezkręgowcach wodnych w mieście
+ online o życiu zwierząt w metropolii opowie Łukasz Iwaniuk
wstęp wolny • zapisy od 7.09

23.09 **Akademia Miejskiego Ogrodnika:**
17:00 Warzywa w wielkim mieście
+ online wykład o miejskiej uprawie warzyw
wstęp wolny • zapisy od 9.09

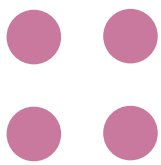
30.09 **Akademia Miejska:** Jak recyklingować architekturę?
18:00 O nadawaniu drugiego życia budynkom
+ online spotkanie w ramach 9. festiwalu filmów o mieście
i architekturze MIASTOmovie • wykład: Tomasz Bojęć,
goście: Dominika Zielińska, Igor Łysiuk
wstęp wolny • zapisy od 16.09

Program kulturalny wraca do przestrzeni Barbary i będzie realizowany hybrydowo: spotkaniom na żywo towarzyszyć będą transmisje online na profilu Facebook Barbary i Strefy Kultury Wrocław!

Rejestracja (www.strefakultury.pl/zapisy-barbara)
i zakup biletów (www.strefakultury.pl/kup-bilet)
rozpoczynają się na dwa tygodnie przed wydarzeniem.

#barbarakultura

education
+ animation

edukacja + animacja

31.07-3.10

„GlassGo!” – gra miejska

GlassGo! – city game

Kościuszkowska Dzielnica Mieszkaniowa
/ Kościuszko Housing District

„GlassGo!” to druga edycja badawczego projektu galerii SIC! BWA Wrocław skupiającego się na analizie kondycji i funkcji szkła oraz ceramiki w przestrzeni miejskiej. Podczas trwającej od sierpnia do października gry terenowej organizatorzy zachęcają do wyjścia poza ramę galerii sztuki i do wspólnego mapowania miejskiej przestrzeni. W grę może zagrać każdy, o dowolnej porze. Wystarczy mieć telefon z aplikacją do odczytywania kodów QR oraz mapkę, którą można pobrać w Barbarze, galerii SIC! BWA Wrocław, kinie DCF, Green Cafe Nero na placu Kościuszki oraz w innych miejscach w centrum miasta.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: BWA Wrocław

www.glassgo.bwa.wroc.pl

Wstęp wolny

GlassGo! is the second edition of the research project created by the SIC! BWA Wrocław gallery which focuses on the analysis of the condition and function of glass and ceramics in urban space. During the game, the organisers invite you to go beyond the framework of the art gallery and to map the city space together. Apparently, the domain of Wrocław is ceramics and glass – let's check it out in GlassGo! Anyone can play the game at any time. All you need is a mobile phone with an application for reading QR codes and a map that can be collect from SIC! BWA Wrocław, DCF cinema or Green Caffe Nero.

Additional language: English

/ Organiser: BWA Wrocław / Free entrance

2.09 | 17:30

Mikrogranty – warsztaty pisania projektów

Microgrants – project writing workshops

Barbara, ul. Świdnicka 8b

Od 1 do 15 września trwa ostatni w tym roku nabór do Mikrograntów, w którym zgłosić będzie można pomysły na plenerowe i lokalne działania edukacyjne, animacyjne, aktywizacyjne oraz wszystkie inne o charakterze kulturotwórczym. Warsztaty pisania projektów będą okazją do tego, by dowiedzieć się więcej o funkcjonowaniu ścieżki dla osób fizycznych i grup nieformalnych oraz o zasadach naboru. Przede wszystkim razem z prowadzącymi będzie można przejść krok po kroku przez formularz wniosku, dowiedzieć się, na co zwrócić uwagę przy tworzeniu projektu, a także jak odpowiednio przełożyć swoje pomysły na elektroniczny papier.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Wstęp wolny (obowiązują zapisy)

From the 1st to the 15th of September, the last call for proposals for Microgrants will be open this year. The call will provide an opportunity to submit ideas for outdoor and local educational, animation, activation and other culture-creating activities. The project writing workshop will be an opportunity to learn more about the functioning of the path for individuals and informal groups and the rules of the call for proposals. Above all, together with the tutors, you will be able to go step by step through the application, find out what to pay attention to when creating a project, as well as how to properly translate your ideas into electronic paper.

Organiser: Culture Zone Wrocław

/ Free entrance (registration is required)

3.09 | 16:00-24:00

4.09 | 12:00-24:00

5.09 | 12:00-20:00

11. Wrocławski Festiwal Dobrego Piwa

11th Wrocław Good Beer Festival

Stadion Wrocław, al. Śląska 1

Stoiska, kursy sensoryczne, spotkania i dyskusje, muzyka, smaczne jedzenie i gry miejskie dla każdego – to wszystko już od 3 do 5 września na Stadionie Wrocław podczas jednego z największych wydarzeń w Europie dedykowanego unikalnym smakom i stylom piw warzonych przez browary rzemieślnicze.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Centrum Kultury Zamek

www.zamek.wroclaw.pl

Wstęp wolny

The Wrocław Good Beer Festival is now the largest event of its kind in Poland and one of the largest in Europe. It promotes unique beer from small and medium-sized breweries from Poland and abroad. The very name of the festival guarantees that by attending you will get to drink some of the best beers, many of which will surprise you with their diversity.

Additional language: English

/ Organiser: Centrum Kultury Zamek

/ Free entrance

Dodatkowy język: Polski Język Migowy

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

 www.strefakultury.pl/Sasiadujemy

 Wstęp wolny (obowiązują zapisy)

Neighbourhood walks with guide Szymon Maraszewski will continue in autumn. In September, the participants will visit three Wrocław housing estates: Różanka, Huby and Gajowice. During the Saturday tours through the housing estates, they will discover the secrets of interesting and often forgotten corners of the backyards. You will be able to feel their unique atmosphere and learn many interesting and surprising local stories. It is important for as many people as possible to be able to enjoy the charms of the tours, therefore, thanks to the cooperation with the Katarynka Foundation, one of the three walks (4.09) will be interpreted into Polish Sign Language, and the last one (18.09) will be available with audio description.

SCHEDULE:

4.09 – Różanka | walk with the Katarynka Foundation translated into PSL (registration from 30.08)

11.09 – Huby (registration from 6.09)

18.09 – Gajowice | walk with the Katarynka Foundation available with audio description (registration from 13.09)

Additional language: Polish Sign Language / Organiser: Culture Zone Wrocław / Free entrance (registration is required)

4.09 | 11:00–14:00

Druki na Krzykach cz. 2: „Co ze starych tkanin?” – warsztaty wykonywania gumek do włosów

Prints in Krzyki vol. 2: *What from old fabrics? – workshops of making hair elastics*

Przed-Pokój H13, ul. Hercena 13

W ramach sierpniowych spotkań warsztatowych projektu Zuzy Tokarskiej „Druki na Krzykach 2” powstały fartuchy i wielorazowe woreczki wykonane z bawełnianych materiałów z odzysku. We wrześniu z materiałowych resztek będzie można przygotować gumki do włosów. Materiały zostaną ozdobione metoda sitodruku. Motywy będą nawiązywały do nazw osiedlowych ulic i specyfiki Krzyków. Za inspirację posłużą odnalezione i kolekcjonowane napisy z murów i litery szyldów osiedlowych sklepów czy punktów usługowych. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, Zuzanna Tokarska

 www.strefakultury.pl/Mikrogranty

 Wstęp wolny
Zapisy: drukinakrzykach@gmail.com

As part of the August workshop meetings of Zuza Tokarska's project *Prints in Krzyki 2*, aprons and reusable bags were made from recycled cotton materials. In September, hair elastics will be made from the leftover materials. The materials will be decorated using screen printing. The motifs will refer to the names of streets in the neighbourhood and the specific character of Krzyki. The idea is inspired by the found and collected inscriptions from the walls and signboards of the local shops and services. The project is carried out in cooperation with Microgrants.

Organisers: Culture Zone Wrocław, Zuzanna Tokarska / Free entrance / Registration: drukinakrzykach@gmail.com

4-18.09 | 11:00–13:00

każda sobota / each Saturday

**Sąsiedzkie spacery
Neighbourhood walks**

Różanka, Huby, Gajowice

Jesienią będą kontynuowane sąsiedzkie spacery z przewodnikiem Szymonem Maraszewskim. We wrześniu uczestnicy wybiorą się na zwiedzanie trzech wrocławskich osiedli: Różanki, Hub i Gajowic. Podczas sobotnich, osiedlowych wypraw odkryte zostaną sekrety ciekawych i często zapomnianych zakamarków podwórek. Będzie można poczuć ich niepowtarzalny klimat i poznać wiele interesujących i zaskakujących lokalnych historii. Ważnym jest, aby jak najwięcej osób mogło skorzystać z uroków osiedlowych wycieczek, dlatego dzięki współpracy z Fundacją Katarynka jeden z trzech spacerów (4.09) będzie tłumaczony na Polski Język Migowy, a ostatni z nich (18.09) odbędzie się z audiodeskrypcją.

HARMONOGRAM:

4.09 – Różanka | spacer z Fundacją Katarynka tłumaczony na PJM (zapisy od 30.08)

11.09 – Huby (zapisy od 6.09)

18.09 – Gajowice | spacer z Fundacją Katarynka dostępny z audiodeskrypcją (zapisy od 13.09)

5.09 | 15:00

**„Haftowana koszula” – warsztaty
Embroidered shift – workshops**

Muzeum Etnograficzne / Ethnographic Museum, ul. R. Traugutta 111/113

Podczas warsztatów prowadzonych przez Olge Budzan każdy z uczestników będzie mógł wyhaftować na własnej koszuli haft inspirowany tradycyjnym rzemiosłem. Na zajęcia należy się stawić z własną, najlepiej płócienną koszulą, zaś reszta materiałów będzie dostępna na miejscu. Zajęcia skierowane są zarówno do osób początkujących, jak i zaawansowanych.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Cena: 5 PLN

 Zapisy: edukacja.pawilon@mnwr.pl

During the workshop led by Olga Budzan, each participant will be able to embroider on his own shirt an embroidery inspired by traditional crafts. The participants should bring their own, preferably linen, shirt to the workshop, while other materials will be available on site. The class is intended for both beginners and advanced participants.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Price: 5 PLN / Registration:
edukacja.pawilon@mnwr.pl

poszukiwaniu środków wyrazu dla charakteru ulicy, komponowaniu zestawu liter „Eureka”, opracowywaniu hasła i koncepcji dla muralu typograficznego. Efektem warsztatów będzie projekt typograficznego muralu, który następnie zostanie zrealizowany w przestrzeni publicznej ulicy Kołłątaja.

Organizatorzy: Inne Centrum, Dobry Widok

www.dobrywidok.com/eureka

Wstęp wolny
Zapisy: kontakt@innecentrum.pl

You will discover letters, numbers and signs during the first part of the workshop: a typographic study of the landscape of Kołłątaja Street. Maciej Kodzis will guide the participants through the archives of the street and its colorful and diverse present. Together, you will digitize and discuss the letters present in the public space. In the second part, you will focus on drawing letters, searching for means of expression for the character of the street, composing a set of “Eureka” letters, and developing a slogan and concept for a typographic mural. The workshop will result in a typographic mural design, which will be then created in the public space of Kołłątaja Street.

Organisers: Inne Centrum, Dobry Widok
/ Free entrance / Registration:
kontakt@innecentrum.pl

6.09 | 17:00–19:00
13.09 | 15:00–17:00
20, 27.09 | 13:00–15:00

„Od wykluczenia i stagnacji do sportu i rekreacji” – spotkania

From exclusion and stagnation to sport and recreation – meetings

siłownia przy ROD „Westerplatte”
/ gym next to ROD “Westerplatte”, ul. Reja 73 (6.09)

siłownia plenerowa w Parku Staszica
/ outdoor gym in Staszica park (13.09)

zieleniec przy ul. Pomorskiej 18
/ square near Pomorska 18 Street (20, 27.09)

W ramach cyklu spotkań sportowo-rekreacyjnych we wrześniu odbędą się spotkania na skwerach, w parkach i otwartych siłowniach zlokalizowanych na terenie dawnego Śródmieścia. Pod czujnym okiem trenerów uczestnicy będą mogli poznać sposoby na zachowanie dobrej formy fizycznej. Forma spotkań będzie dopasowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław,
Marek Wilczyński

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Wstęp wolny
Zapisy: wroclaw71@o2.pl

As part of a series of sports and recreational meetings in September, meetings will be held in squares, parks and open gyms located in the former city centre. Under the watchful eye of trainers, participants will be able to learn about ways to stay in good physical shape. The form of the meetings will be adapted to the needs of the visually impaired. The project is carried out in cooperation with Microgrants.

Organisers: Culture Zone Wrocław,
Marek Wilczyński / Free entrance
/ Registration: wroclaw71@o2.pl

Będzie to także wspaniała okazja do posłuchania rumuńskiej muzyki oraz zapoznania się z rzeźmą pochodzącą z tego zakątku świata. Wstępem do spotkania będzie mini-wykład Olgi o temacie prawa autorskiego i ciekawostka o wielkim skandalu, który wstrząsnął światem mody.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/Barbara

Cena: 15 PLN

The embroidery workshops are back with the start of the new semester. Olga Budzan, the workshop leader, promises a lot of work. During the September meeting at Barbara, participants will make embroidery inspired by traditional motifs from the Bihor region of Romania. It will also be a great opportunity to listen to Romanian music and learn about crafts from this part of the world. The meeting will be preceded by Olga’s mini-lecture on the subject of copyright and an interesting fact about the great scandal that has shaken the fashion world.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Price: 15 PLN

11, 12, 18, 19, 25.09 | 10:00

„Nieśmiertelna Sztuka – kapsuła czasu na Karłowicach” – spotkania

Immortal art – a time capsule in Karłowice – a meeting

skwer Władysława Beży (Karłowice)

Grupa RoofTop Art Studio chce podzielić się pasją, wiedzą i doświadczeniem artystycznym ze swoimi karłowickimi sąsiadami. W ramach projektu odbędzie się seria spotkań ze sztuką na skwerze Beży. Uczestnicy spotkań poznają sekrety technik malarskich i rysunkowych, wezmą udział w praktycznych działaniach plastycznych, omówią najnowsze trendy we współczesnej sztuce polskiej oraz zagranicznej, a także zapoznają się z założeniami eko-art i sztuki ziemi. Inicjatorzy projektu zakończą serię spotkań wspólną pracą nad stworzeniem kapsuły czasu. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław,
RoofTop Art Studio

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Wstęp wolny
Zapisy: niesmiertelnasztuka@gmail.com

The RoofTop Art Studio group wants to share its passion, knowledge and artistic experience with its Karłowice neighbours. As part of the project, a series of meetings with art will be held in Władysław Beża square. The participants will learn the secrets of painting and drawing techniques, take part in practical art activities, discuss the latest trends in contemporary Polish and foreign art, and become acquainted with the principles of eco-art and earth art. The initiators of the project will conclude the series of meetings by working together to create a time capsule. The project is carried out in cooperation with Microgrants.

Organisers: Culture Zone Wrocław,
RoofTop Art Studio / Free entrance
/ Registration: niesmiertelnasztuka@gmail.com

10–11, 17–18.09

Eureka! Kołłątaja żąda odkrycia! – warsztaty typograficzne

Eureka! Kołłątaja yearns to be discovered! – typographic workshops

Szkoła Podstawowa nr 71 (budynek A)
/ Primary school 71 (A building), ul. Podwale 57

Litery, cyfry i znaki... To je będą odkrywać uczestnicy pierwszej części warsztatu: badania typograficznego krajobrazu ulicy Kołłątaja. Maciej Kodzis przeprowadzi chętnych przez archiwa dotyczące ulicy oraz jej kolorową i różnorodną teraźniejszość. Uczestnicy wspólnie zdigitalizują i omówią litery obecne w przestrzeni publicznej. W drugiej części skupią się na wykreślaniu liter,

8.09 | 17:00–20:00

Haftujemy!: „Hafty ze świata: Rumunia” – warsztaty

Let’s embroider!: Embroidery from the world: Romania – workshops

Barbara, ul. Świdnicka 8b

Warsztaty dla hafciarek wracają już z początkiem nowego semestru. Olga Budzan, prowadząca zajęcia, zapowiada mnóstwo pracy. Podczas wrześniowego spotkania w Barbarze uczestnicy wykonają haft inspirowany tradycyjnymi motywami pochodzącymi z Rumunii, z regionu Bihor.

11.09 | 10:30

„Kubuś Puchatek i małe «co nie co»” – warsztaty dla dzieci w wieku 6–12 lat

Winnie the Pooh and a little “something” – workshops for children aged 6–12

Muzeum Narodowe we Wrocławiu / The National Museum in Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 5

Co i gdzie schować, żeby przetrwać zimę – zastanawia się Kubuś Puchatek. Dla jego przyjaciół, podobnie jak dla ludzi, jesień też jest czasem gromadzenia zapasów. To ostatni dzwonek na zapełnianie słoików, suszenie grzybów i kiszenie kapusty. Czy chciałbyś poznać dawne metody przetwarzania i przechowywania żywności? Kubuś Puchatek przygotował dla uczestników małe co nieco – pachnące pieczone jabłka, którym nikt, a już z pewnością Miś, nie potrafi się oprzeć! Prowadzenie: Sławomir Ortyl. Wydarzenie odbywa się w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2021.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Cena: 3 PLN
Zapisy: edukacja.pawilon@mnwr.pl

Winnie the Pooh wonders what and where to put away to survive the winter. For his friends, just like for humans, autumn is also the time to gather supplies. It is the last call to fill jars, dry mushrooms and pickle cabbage. Would you like to learn about old methods of processing and storing food? Winnie the Pooh has prepared a little something for the participants – fragrant baked apples, which no one, and certainly Teddy Bear, can resist! Hosted by Sławomir Ortyl. The event takes place within the framework of the European Heritage Days 2021.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Price: 3 PLN / Registration: edukacja.pawilon@mnwr.pl

11.09 | 12:00

„Jak smakuje obraz?” – warsztaty dla dzieci w wieku 6–12 lat

What does a painting taste like? – workshops for children aged 6–12

Pawilon Czterech Kopuł / Four Domes Pavilion, ul. Wystawowa 1

Czy kolor czerwony jest gorzki? A może wręcz przeciwnie i ciepłe odcienie smakują letnimi owocami? W trakcie spotkania dzieci stworzą smaczną grę barw, odwołując się do najbardziej kolorowych prac znajdujących się w kolekcji Pawilonu Czterech Kopuł. Wydarzenie odbywa się w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2021.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Wstęp wolny
Zapisy: edukacja.pawilon@mnwr.pl

Is the colour red bitter? Or on the contrary, do the warm shades taste like summer fruits? During the meeting, children will create a tasty range of colours, referring to the most colourful works in the collection of the Four Domes Pavilion. The event takes place within the framework of the European Heritage Days 2021.

Organisers: The National Museum in Wrocław / Free entrance / Registration: edukacja.pawilon@mnwr.pl

11, 18, 25.09 | 13:00–15:00

„Zrób lalkę, stwórz bajkę” – międzykulturowe warsztaty rodzinne

Make a doll, create a fairy tale – intercultural family workshops

Przed-Pokój H13, ul. Hercena 13

W trakcie spotkań uczestnicy będą tworzyć lalki-motanki, czyli słowiańskie lalki mocy i spełniania życzeń. Te tradycyjne zabawki ludowe mogą przedstawiać różne postaci z bajek,

baśni i ludowych legend. Uczestnicy poznają metodę tworzenia lalki-motanki Syrenki, Baby Jagi i Bababajki. Spotkania poprowadzi Liudmyła Bezusko, która pasjonuje się różnymi formami zabawek i tworzy je od lat. Co ważne, wszystkie spotkania będą prowadzone nie tylko w języku polskim, ale w razie potrzeby także po angielsku i ukraińsku. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Dodatkowy język: angielski, ukraiński

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, Liudmyła Bezusko

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Wstęp wolny
Zapisy: ludabezusko@gmail.com

During the meetings, the participants will create reeled dolls, i.e. Slavic dolls of power and wish-fulfilment. These traditional folk toys can represent various characters from fairy tales, fables and folk legends. Participants will learn the method of making the Little Mermaid, Baba Yaga, and Bababajka dolls. The meetings will be led by Liudmyła Bezusko, who is passionate about various forms of toys and has been creating them for years. What is important, all meetings will be conducted not only in Polish, but also in English and Ukrainian, if necessary. The project is carried out in cooperation with Microgrants.

Additional language: English, Ukrainian / Organisers: Culture Zone Wrocław, Liudmyła Bezusko / Free entrance / Registration: ludabezusko@gmail.com

11.09 | 15:00

„Tematyka uzdrowiskowa w zbiorach Gabinetu Dokumentów Muzeum Narodowego we Wrocławiu” – wykład

Spa themes in the collection of the Cabinet of Documents of the National Museum in Wrocław – a lecture

Muzeum Etnograficzne / Ethnographic Museum, ul. Traugutta 111/113

W zbiorach Działu Dokumentów Muzeum Narodowego znajduje się kolekcja kart pocztowych przedstawiających architekturę uzdrowiskową kurortów województwa dolnośląskiego. Pawilony zdrojowe z okazałymi pijalniami wód, pensjonaty, restauracje, cukiernie – to miejsca w których zażywano rozkoszy stołu, a sfotografowane wnętrza są przyczynkiem do rozważań także o kulinarnych aspektach pobytu w uzdrowiskach. Wykład poprowadzi dr Robert Heś. Wydarzenie odbywa się w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2021.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Wstęp wolny
Zapisy: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

In the collection of the National Museum Documents Department there is a collection of postcards depicting spa architecture of Lower Silesian resorts. Spa pavilions with magnificent pump rooms, guest houses, restaurants, pastry shops – these are the places where people enjoyed the pleasures of the table, and the photographed interiors are a contribution to the consideration

of the culinary aspects of a stay in spas. The lecture will be hosted by Dr. Robert Heś. The event takes place within the framework of the European Heritage Days 2021.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free entrance / Registration: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

11.09 | 18:00–20:00

OPóźnej porze: „Opowieści ukryte w cieniach” – warsztaty dla dzieci w wieku 7–12 lat

Lateness: Tales hidden in the shadows – workshops for children aged 7–12

OP ENHEIM, pl. Solny 4

Wspólnie z projektantem i animatorem kultury Sebastianem Siepietowskim dzieci zbudują niewielką scenografię, która dzięki grze światła i cienia rozrośnie się do gigantycznych rozmiarów, zabierając je w odległe, wykreowane światy. Zobaczą, jak od niepamiętnych czasów opowiadano sobie historie, korzystając nie tylko ze słów, ale i światła ogniska. Przy użyciu kartonowych pudełek, latarek, papierowych wycinanek, a także dłoni dzieci postarają się wypełnić przestrzeń światłem i niezliczoną ilością opowieści, kryjących się w cieniach.

Organizator: OP ENHEIM

 www.openheim.org

 Wstęp wolny
Zapisy: visit@openheim.org

Together with Sebastian Siepietowski, a designer and cultural animator, kids will build a small set that will expand to gigantic proportions thanks to the play of light and shadow, taking participants into distant, created worlds.

Organiser: OP ENHEIM / Free entrance / Registration: visit@openheim.org

11.09 | 11:00, 13:00

Tektura i papier: „Świat na wspak” – warsztaty rodzinne

Cardboard and Paper: The world in reverse – family workshops

Barbara, ul. Świdnicka 8b

Semestr wielkoformatowych warsztatów rodzinnych w Barbarze rozpocznie się dość śmiało od postawienia wszystkiego na głowie. Sobotnie popołudnie będzie okazją do inspiracji sztuką, działań wielkoformatowych oraz konstruowania z tektury i papieru... Najmłodszy odważnie spojrzę na świat – na wspak! Katarzyna Bury, prowadząca warsztaty, zaprasza rodziny, które wspólnie z dziećmi lubią malować, budować oraz eksperymentować: błysk w oczach dzieci będzie proporcjonalny do ilości śmiałych pomysłów! Podczas spotkania powstaną osobliwe makiety przestrzenne na bardzo dużym formacie. Zajęcia adresowane są do dzieci w grupach wiekowych 4–6 (11:00–11:45) oraz 6–10 lat (13:00–14:15).

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

 www.strefakultury.pl/Barbara

 Cena: 20 PLN

REKLAMA

The semester of large-format family workshops at Barbara will begin quite boldly by putting everything on its head. The Saturday afternoon will be an opportunity for art inspiration, large-format activities and construction from cardboard and paper... The youngest ones will have a brave look at the world – backwards! Katarzyna Bury, the workshop leader, invites families who enjoy painting, building and experimenting together with their children: the sparkle in the children's eyes will be proportional to the number of daring ideas! During the meeting, peculiar spatial models will be created on a very large format. The activities are aimed at children in age groups 4–6 (11:00–11:45) and 6–10 (13:00–14:15).

Organiser: Culture Zone Wrocław / Price: 20 PLN

12.09 | 12:00–14:00

„Cyberiada” – piknik rodzinny The Cyberiad – family picnic

Centru Kultury Agora / Agora Cultural Centre, ul. Serbska 5a

Wszyscy gotowi na prawdziwie kosmiczną zabawę nie z tej ziemi? Kompletujcie międzyplanetarną ekipę, by wybrać się w odległą galaktykę. Polecicie w bezkres kosmosu, z daleka od Ziemi – razem ze Stanisławem Lemem! Plener przed CK Agora wypełnią stoiska warsztatowe i animacyjne, w których dzieci i ich rodzice we wspólnej twórczej zabawie zbudują kosmiczną scenografię, będą konstruować zegary i filcowe roboty, ale także będą tworzyć planety z papierowych lampionów oraz kolorowe gwiazdne konstelacje z deseczek, gwoździ i mulliny.

Organizator: Centrum Kultury Agora

 www.ckagora.pl

 Wstęp wolny

Rok Tadeusza Różewicza w MBP

Zabierz sobie wiersz

www.biblioteka.wroc.pl

**MIEJSKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA**
im. Tadeusza Różewicza
we Wrocławiu

Zabierz sobie wiersz

Zapraszamy do akcji „Zabierz sobie wiersz”. Od 9 września w kilkunastu wrocławskich bibliotekach czeka na Państwa wyjątkowa kolekcja zakładek do książek. Więcej informacji na:

www.biblioteka.wroc.pl

Kruche jest nasze życie

Kruche jest nasze życie
kruche miłości
słowa
wiersze
kruszeją góry

opoka
zamienia się
w piasek

tylko kruche ciasteczko
firmy nadzieja
nadaje sens
życiu pewnej
kobiety

Tadeusz Różewicz,
To i owo, 2012

MBP
**MIEJSKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA**
im. Tadeusza Różewicza
we Wrocławiu

Tadeusz Różewicz
1921—2021

REKLAMA

Everyone ready for a real cosmic fun out of this world? Assemble an interplanetary team to go to a distant galaxy. You will be flying into the vastness of space, far from Earth – together with Stanisław Lem. Open air space in front of Agora Cultural Centre will be filled with workshop and animation stands, in which children and their parents, in a joint creative play, will build a cosmic scenery, construct clocks and felt robots, but also will create planets from paper lanterns and colourful star constellations from boards, nails and mulina.

Organiser: Agora Cultural Centre / Free entrance

12.09 | 10:30–11:30

19.09 | 11:00–12:00

Poranki w Zajezdni

Mornings at the Depot

Centrum Historii Zajezdnia / Depot History Centre,
ul. Grabiszyńska 184

Centrum Historii Zajezdnia zaprasza maluchy w wieku przedszkolnym i dzieci w wieku wczesnoszkolnym na niepowtarzalne niedzielne przedpołudnia. W trakcie „Bajkowych Poranków” (12.09) uczestnicy będą oglądać piękne polskie animacje, by zaraz po nich przenieść się do świata kreatywnej zabawy na warsztatach plastycznych. Z kolei w ramach „Akademii młodego naukowca” (19.09) będą wspólnie odkrywać, że nauka nie jest odległą abstrakcją, a wykonanie fascynujących chemicznych eksperymentów może być pełną pasją i radością zabawą.

Organizator: Centrum Historii Zajezdnia

www.zajezdnia.org

Bilety: 10 PLN
 Zapisy: wystawa@zajezdnia.org

Depot History Centre invites preschool and early school children to a unique Sunday mornings. During *Fairy Tale Mornings* (12.09) they will watch beautiful Polish animations and then move on to the world of creative play at art workshops. During the *Young Scientist Academy* (19.09) they will discover together that science is not a distant abstraction, and that chemical experiments can be a passionate and joyful play.

Organiser: Depot History Centre / Tickets: 10 PLN /
Registration: wystawa@zajezdnia.org

15.09–17.10 | 10:00–13:00

„Drzwi Otwarte – Integracja” – cykl warsztatów

Open Doors – Integration – a series of workshops

Centrum Kultury Wrocław-Zachód,
ul. Chociebuska 4–6

„Drzwi Otwarte – Integracja” to projekt, którego misją jest edukacja i rozwijanie artystycznych pasji osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych. W programie warsztaty teatralne, plastyczno-cukiernicze, muzyczno-wokalne, literacko-fotograficzne, graffiti i street artu oraz eko-kraiewiectwa. Każdy z warsztatów składa się z pięciu trzygodzinnych spotkań (łącznie 15 godzin pracy) i odbywa się we wrześniu oraz październiku.

Organizator: Centrum Kultury Wrocław-Zachód

www.ckwz.pl

Wstęp wolny
 Zapisy: biuro@ckwz.pl (do 12.09)

Open Doors – Integration is a project which mission is to educate and develop the artistic passions of disabled and non-disabled people. The programme includes theatre, art and confectionery, music and vocal, literary and photographic, graffiti and street art, as well as eco-tailoring workshops. Each workshop consists of five three-hour meetings (15 hours of work in total).

Organiser: Centrum Kultury Wrocław-Zachód / Free entrance / Registration: biuro@ckwz.pl (do 12.09)

15.09 | 18:00–19:00

„Horoskop komiksowy” – spotkanie

Comic horoscope – a meeting

Ośrodek Działań Artystycznych Firlej,
ul. Grabiszyńska 56

Ogromne metropolie i małe miasteczka. Strzeliste biurowce, wielka płyta i ekologiczne domy przyszłości. Supernowoczesne centra postępu i dbałość o historię, pamięć, zabytki... Temat miast jest fascynujący, dlatego kolejny warsztat komiksowy zostanie poświęcony właśnie im. Jak zwykle przyjrzyście się dwunastu komiksom związanym z tematem przewodnim i spędzicie w ich towarzystwie dwie godziny warsztatowe wypełnione kreatywnymi ćwiczeniami. Chcesz poznać najlepsze komiksy, w których bohaterem jest miasto? Nie znajdziesz lepszej okazji!

Organizator: ODA Firlej

www.firlej.wroc.pl

Wstęp wolny

Huge metropolises and small towns. Soaring office buildings, large slabs and ecological houses of the future. Super-modern centres of progress and care for history, memory, monuments... The topic of cities is fascinating, so the next comics workshop will be devoted to them. As usual, you will have a look at twelve comics related to the main theme and will spend two workshop hours filled with creative exercises. Do you want to know the best comics with the city as the main character? You won't find a better opportunity!

Organiser: ODA Firlej / Free entrance

18.09 | 11:00

„Szczęśliwi czasu nie liczą” – spotkanie

Happy people do not count time – a meeting

Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu /
Museum of Post and Telecommunications in
Wrocław, ul. Krasińskiego 1

Z okazji Dni Seniora Muzeum Poczty i Telekomunikacji zaprasza na zwiedzanie, spotkanie oraz warsztaty. Prelekcja z kustoszem zakończy się warsztatami plastycznymi, na których uczestnicy skonstruują własne zegary z płyt winylowych. To sposobność dla seniorów, by miło spędzić czas wśród pięknych eksponatów muzeum.

Organizator: Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu

www.muzeum.wroclaw.pl

Bilety: 10 PLN

On the occasion of Senior Citizens' Days, the Museum of Post and Telecommunications invites you to a guided tour, a meeting and a workshop. The lecture with the curator will end with an art workshop, during which participants will construct their own clocks from vinyl records. This is an opportunity for seniors to spend time among the museum's beautiful exhibits.

Organiser: Museum of Post and Telecommunication / Tickets: 10 PLN

18-19, 25-26.09

„Connect Us” – warsztaty

Connect Us – workshops

Centru Kultury Agora / Agora Cultural Centre,
ul. Serbska 5a

„Connect Us” to integracyjne warsztaty rzemiosła artystycznego dedykowane osobom dorosłym z niepełnosprawnościami i tym pełnosprawnym. Od września CK Agora będzie zapraszać do współpracy przedstawicieli ginących zawodów rękodzieła: monidła, makramy, ceramiki czy fotografii analogowej. Ponadto odbędą się warsztaty renowacji mebli i wyplatania z wikliny. 18 września rozpoczną się warsztaty plecionkarstwa, następnie 25 września odbędą się warsztaty renowacji mebli. W trakcie zajęć obecny będzie tłumacz PJM oraz opiekun osób z niepełnosprawnościami. Projekt powstał we współpracy z Fundacjami L'Arche i Katarynka oraz Stowarzyszeniem przez sztukę i sport do zdrowia Appassionata.

Organizator: Centrum Kultury Agora

 www.ckagora.pl

 Wstęp wolny

Connect Us is a collaborative creative activity across barriers more precisely – integration workshops of artistic craftsmanship, dedicated to adults with disabilities and without disabilities. From September Agora will invite representatives of the declining handicraft professions: macrame, ceramics or analog photography to cooperate. In addition, there will be a furniture renovation and wicker weaving workshop. The 18th of September will start braided workshops, then (the 25th of September) there will be organized furniture restoration workshops. During the classes, there will be a PJM translator and a tutor for people with disabilities.

Organiser: Agora Cultural Centre / Free entrance

18.09 | 12:00-20:00

6. Festiwal Herbaty „Czaisz?”

6th “Czaisz?” Tea Festival

Centrum Kultury Zamek, pl. Świętojański 1

Na festiwalu tradycyjnie pojawią się herbaciarni kupcy ze swoimi najlepszymi sortami i gatunkami tej wspaniałej rośliny. Będą ceramicy specjalizujący się w produkcji naczyń do herbaty, a także kombucha oraz stoiska z kuchnią azjatycką. W programie znalazły się również cykle warsztatów i prelekcji związanych z herbatą oraz kulturą picia. Będzie można więc poszerzyć swoją herbacianą wiedzę, nabyć nowe umiejętności i zdobyć ciekawe doświadczenia.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Centrum Kultury Zamek

 www.zamek.wroclaw.pl

 Wstęp wolny

Traditionally, you are going to see a broad representation of tea merchants, with their best varieties of this wonderful plant. The programme of the event will include workshops, lectures and demonstrations, stands with the best teas, tea ceramics.

Additional language: English
/ Organiser: Centrum Kultury Zamek
/ Free entrance

18.09 | 12:00

„Jedz, pij i popuszczaj pasa, czyli obyczaje kuchni staropolskiej” – wykład

Eat, drink and loosen up your belt, or the customs of old Polish cuisine – a lecture

online via Facebook (Muzeum.Narodowe.Wroclaw)

Jadwiga Jasińska-Sadura opowie o dawnych zwyczajach związanych z potrawami i zachowaniem przy stole. Słuchacze poznają kuchnię szlachecką i chłopską. Uczestnicy wykładu dowiedzą się, co to półgęsek, czarna polewka, małdrzyki i zielone masło. Zastanowią się, co z tradycyjnej, staropolskiej kuchni przetrwało do naszych czasów. Wydarzenie odbywa się w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2021.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Wstęp wolny

Jadwiga Jasińska-Sadura will talk about old customs connected with dishes and behaviour at the table. The audience will learn about the cuisine of the nobility and peasants. Participants in the lecture will find out what is half goose meat, black soup, smallpox and green butter. They will wonder what from the traditional old Polish cuisine has survived to our times. The event takes place within the framework of the European Heritage Days 2021.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free entrance

18.09 | 15:00

„Zalecenia dietetyczne zawarte w poradnikach medycznych oraz zielnikach renesansowych z XVI i XVII w.” – wykład

Dietary recommendations contained in medical manuals and Renaissance herbaria from the 16th and 17th centuries – a lecture

Muzeum Etnograficzne / Ethnographic Museum, ul. Traugutta 111/113

Czym jest balneologia i teoria humoralna obowiązująca w medycynie już od starożytności? Co leczy woda z cukrem i czy palenie tytoniu może być lekiem na astmę? Dobór tych medycznych zaleceń może dzisiaj bardzo dziwić. Podczas wykładu dr hab. Anny Odrzywolskiej słuchacze poznają jeszcze wiele innych renesansowych porad prozdrowotnych. Wydarzenie odbywa się w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2021.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Wstęp wolny
Zapisy: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

What is balneology and what is the humoral theory that has been used in medicine since ancient times? What cures sugar water and can smoking be a cure for asthma? The choice of these medical recommendations can be very surprising today. During Dr. Anna Odrzywolska's lecture, the audience will learn many other Renaissance pro-health tips. The event takes place within the framework of the European Heritage Days 2021.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free entrance / Registration: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

19.09 | 10:00–14:00

**Pchli targ Zajezdnia
Flea market at the Depot**

Centrum Historii Zajezdnia / Depot History Centre, ul. Grabiszyńska 184

Chcesz pozbyć się zalegających szpargałów? A może szukasz skarbów z drugiej ręki? Świetnie trafiłeś! Już 19 września plac przed Centrum Historii Zajezdnia zapełni się przeróżnej maści skarbami. Pchle targi to cykliczna seria targów rzeczy używanych. W tym roku odbywają się od czerwca aż do października. Osoby wystawiające proszone są o kontakt telefoniczny (71) 715 96 00 lub mailowy: pchlitarg@zajezdnia.org.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Centrum Historii Zajezdnia

www.zajezdnia.org

Wstęp wolny

Do you want to get rid of the clutter? Or are you looking for second-hand treasures? You've come to a great place! On the 19th of September, the square in front of the Depot History Centre will be filled with various kinds of treasures. Flea markets are series of second-hand fairs. This year, the flea markets run from June until October. If you would like to participate in it as a seller, please contact us at pchlitarg@zajezdnia.org or by phone: (71) 715 96 00 to arrange the details.

Additional language: English
/ Organiser: Depot History Centre / Free entrance

20–22.09

**Dni Przedszkolaka
Kindergarten Children's Days**

Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu / Museum of Post and Telecommunications in Wrocław, ul. Krasińskiego 1

Z okazji Dni Przedszkolaka w Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu dzieci będą mogły uczestniczyć w lekcjach muzealnych pt. „Zabawy z gońcem pocztowym” oraz lepiej poznać znaczki pocztowe dzięki zajęciom „Filatelistyka dla najmłodszych”.

Organizator: Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu

www.muzeum.wroclaw.pl

Bilety: 60 PLN (grupowy)
Zapisy: (71) 343 67 65

On the occasion of Kindergarten Children's Days in the Museum of Post and Telecommunications in Wrocław children will be able to participate in museum lessons entitled *Playing with a postal messenger* and get to know postage stamps better thanks to classes *Philately for the youngest*.

Organiser: Museum of Post and Telecommunication / Tickets: 60 PLN (group) / Registration: (71) 343 67 65

21.09 | 18:00–20:00

To żyje! „Pokochaj robala, czyli o bezkręgowcach wodnych w mieście” – spotkanie

It's alive! Love the worm, or about aquatic invertebrates in the city – a meeting

Barbara, ul. Świdnicka 8b
+ online via Facebook ([barbarakultura](https://www.facebook.com/barbarakultura))

Słowo „robale” niekoniecznie kojarzy się pozytywnie... A przecież to także „oswojone” określenie bezkręgowców – stworzeń znacznie starszych ewolucyjnie od nas, niezwykle licznych w gatunki i różnorodnych. To między innymi: wyławki, parzydełkowce, pierścienice, mięczaki, stawonogi... Nie są powszechnie znane, często niesłusznie wywołują obrzydzenie. Zaskakująco dużo takich stworzeń żyje w mieście, mijamy je codziennie. Szczególnie ciekawe i zróżnicowane są te żyjące w zbiornikach wodnych, nawet w niewielkich kałużach czy rowach. Wygląd mają egzotyczny, ale to też wrocławianie! Nowy cykl spotkań o zwierzętach w mieście poprowadzi Łukasz Iwaniuk. W wydarzeniu udział wezmą specjaliści goście: żywe okazy w słojach i akwariach, zanurzone w wodzie.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/Barbara

Wstęp wolny
Zapisy: strefakultury.pl/zapisy-barbara

The word “worm” does not necessarily have a positive connotation... And yet, it is also a tame term for invertebrates – creatures that are evolutionarily much older than us, extremely numerous in species and diverse. These include, among others: grazers, annelids, ring-worms, molluscs, arthropods... They are not widely known, often wrongly causing disgust. Surprisingly many such creatures live in the city, and we pass them every day. Particularly interesting and varied are those living in bodies of water, even in small puddles or ditches. They look exotic, but they are also Wrocław's inhabitants! The new series of meetings about animals in the city will be led by Łukasz Iwaniuk. The event will be attended by special guests: live specimens in jars and aquariums, submerged in water.

Organiser: Culture Zone Wrocław / Free entrance / Registration: strefakultury.pl/zapisy-barbara

OŚRODEK POSTAW TWÓRCZYCH, UL. DZIAŁKOWA 15, WROCŁAW
INFORMACJE O ZAPISACH NA KURSY ORAZ WYDARZENIACH NA
WWW.OPT-ART.NET

ZAPRASZA
NA KURSY W SEMESTRZE
ZIMOWYM 21/22

FOTOGRAFIA

Malarsstwo i

PHOTOSHOP

RYСУNEK

KOMIKS i **PODSTAWY**
ILUSTRACJI

PERKUSJA

• **PROJEKTOWANIE**
GRAFICZNE

Wrocław
miasto spotkań
ZADANIE WSPÓŁFINANSOWANE JEST ZE ŚRODKÓW GMINY WROCŁAW

III DOLNOŚLĄSKI FESTIWAL TEATRÓW IMPROWIZACJI

~~~~~

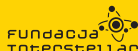

10-12 WRZEŚNIA 2021

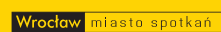
Organizator: Współorganizator: Partnerzy:

Strefa
Kultury
Wrocław

Dofinansowano ze środków
otrzymanych od Gminy
Wrocław. | www.wroclaw.pl

23.09 | 17:00-19:00

Akademia Miejskiego Ogrodnika: „Warzywa w wielkim mieście” – spotkanie

City Gardener Academy:
Veggies in a big city – a meeting

Barbara, ul. Świdnicka 8b
+ online via Facebook (barbarakultura)

W 9. sezonie (jak ten czas szybko leci!) Akademii Miejskiego Ogrodnika uczestnicy spotkania w Barbarze przyjrzą się życiu roślin w wielkim mieście. Będzie to powrót do ich korzeni, czyli uprawy. Warzywa, niczym cztery singielki z Nowego Jorku, poplotkują o swoim życiu na działkach i sytuacjach, na jakie natykają się z... ogrodnikami! Prowadzący wykład Pan Kwiatciarz, czyli Filip Marek, opowie więcej o miejskiej uprawie roślin jadalnych i pędzie za warzywną, miejską modą.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/Barbara

Wstęp wolny
Zapisy: strefakultury.pl/zapisy-barbara

In the 9th season (how time flies fast!) of the City Gardener Academy, participants of the meeting at Barbara will look at the life of plants in a big city. It will be a return to their roots, namely cultivation. Vegetables, like four single women from New York, will gossip about their lives on plots and the situations they encounter with... gardeners! The lecturer, Mr Florist, Filip Marek, will talk more about the urban growing of edible plants and the rush of urban vegetable fashion.

Organiser: Culture Zone Wrocław / Free entrance
/ Registration: strefakultury.pl/zapisy-barbara

23.09 | 17:00

Z ossolińskiej kolekcji. „Silesiaca”: „Działalność rodziny Strachowskich – wrocławskich ilustratorów z XVIII wieku” – wykład

From the Ossolineum collection.
*Silesiaca: Activities of the
Strachowski family – Wrocław
illustrators of the 18th century*
– a lecture

online via Facebook (panatadeusza)

W czasie wykładu przedstawiona zostanie sławna artystyczna rodzina Strachowskich, która przyjechała do Wrocławia na początku XVIII w. Osiedliła się tutaj i założyła pracownię graficzną, która w krótkim czasie stała się najlepiej prosperującym warsztatem miedziorytniczym na tym terenie. W zbiorach ossolińskich znajdują się książki ilustrowane przez Strachowskich, ale także pojedyncze grafiki związane tematycznie ze Śląskiem.

Organizator: Zakład Narodowy im. Ossolińskich

www.muzeumpanatadeusza.ossolineum.pl

Udział bezpłatny (obowiązują zapisy)

The lecture will present the famous artistic Strachowski family, who came to Wrocław in the early 18th century. They settled here and

set up a graphic workshop, which soon became the most prosperous copperplate workshop in the area. In the Ossolineum collection, there are books illustrated by the Strachowski, but also single prints thematically connected with Silesia.

Organiser: Ossoliński National Institute
/ Free participation (registration is required)

25.09 | 10:00-11:30

Sobotnie teatrki: „Bajkoczytanie z siedmiu gó i lasów” – warsztaty plastyczno-teatralne

Saturday theatricals: *Fairy-tale re-
ading from beyond the seven moun-
tains and forests – art and theatre
workshops*

Miejska Biblioteka Publiczna (filia nr 14)
/ Municipal Public Library, ul. Grapowa 1

Zajęcia są okazją do rodzinnego, sąsiedzkiego, kreatywnego spotkania przy wspólnym stole, kolorowych pisakach, wstążkach, bibule i wzajemnej integracji. Uczestnicy odkryją teatr, który kryje się w kuchennej szufladzie, w stosie starych czasopism lub zapomnianych skarpetek, a nawet na dnie pudełka z niemi. Na zajęciach stworzą wspólnie lalki teatralne, zbudują scenografię i wyczarują kostiumy, które po każdym spotkaniu staną się inspiracją do wspólnego opowiadania sobie historii w teatryku. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław,
Anna Marcowska

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Wstęp wolny
Zapisy: warsztaty.fiksumdyrdum@gmail.com

The activities are an opportunity for a family, neighbourly creative meeting at a shared table, colourful markers, ribbons, tissue paper and mutual integration. Participants will discover the theatre that hides in the kitchen drawer, in a pile of old magazines or forgotten socks, and even at the bottom of a box of thread. During the classes, they will create together theatre puppets, build

scenery and conjure up costumes, which after each meeting will become inspiration for telling stories together in the little theatre. The project is carried out in cooperation with Microgrants.

Organisers: Culture Zone Wrocław,
Anna Marcowska / Free entrance / Registration:
warsztaty.fiksumdyrdum@gmail.com

25.09 | 11:00

„Czy zostaniesz moim sąsiadem?” – spacer po Osiedlu Henrykowskim *Will you become my neighbour?* – a walk around the Henryk Estate

start: Kościół pw. Ducha Świętego, ul. Bardzka 2/4

Inicjator projektu, Piotr Januszewski, zaprasza do wspólnego odkrywania historii Tarnogaju. To prężnie rozwijające się osiedle, niestety wciąż zauważalna jest granica pomiędzy jego „starą” a „nową” częścią. Projekt „Czy zostaniesz moim sąsiadem” ma pokazać historię Tarnogaju, ale również to, co nowe, „sąsiedzkie”. We wrześniu odbędzie się spacer po Osiedlu Henrykowskim – po zakątkach tego niezwykłego miejsca oprowadzi przewodniczka i jego mieszkanka, Anna Tomaszewska. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław,
Piotr Januszewski

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Wstęp wolny (obowiązują zapisy)

The initiator of the project, Piotr Januszewski, invites you to discover the history of Tarnogaj together. This is a rapidly developing housing estate, but unfortunately the boundary between its old and new part is still noticeable. The project Will you become my neighbour? aims to show the history of Tarnogaj, but also what is new and neighbourly. In September, there will be a walk around the Henryk Estate – Anna Tomaszewska, a guide and resident of the estate, will show us the corners of this unusual place. The project is carried out in cooperation with Microgrants.

Organisers: Culture Zone Wrocław, Piotr Januszewski / Free entrance (registration is required)

25-26.09 | 11:00-16:30

**„Can art save the planet”
– konferencja**

Can Art Save the Planet
– a conference

OP ENHEIM, pl. Solny 4

W ostatni weekend września OP ENHEIM gościć będzie ekspertów z dziedziny ekologii i sztuki oraz działaczy związanych z klimatem. Uczestnicy wydarzenia dowiedzą się m.in. co wiąże się ze sztuką zaangażowaną ekologicznie, porównają zachowania proekologiczne w Polsce i Niemczech, a także dowiedzą się, co wynika ze wzrostu inicjatyw ekologicznych lokalnie i globalnie.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: OP ENHEIM

 www.openheim.org

 Wstęp wolny
Zapisy: visit@openheim.org

On the last weekend of September, OP ENHEIM will host experts from the fields of ecology and art, as well as climate activists. All the participants will learn, among other things, what ecologically engaged art entails, compare pro-environmental behaviour in Poland and Germany, and find out about the rise of environmental initiatives locally and globally.

Additional language: English / Organiser: OP ENHEIM / Free entrance / Registration: visit@openheim.org

will be made. Workshop participants will learn the basics of traditional woodworking techniques. The project is carried out in cooperation with Microgrants.

Organisers: Culture Zone Wrocław, The Carpentry and Artistic Collective / Free entrance / Registration: mikrodomki01@gmail.com

26.09 | 16:00

„Symbolika kwiatów w sztuce japońskiej – warsztaty tańca intuicyjnego

Flower symbolism in Japanese art
– an intuitive dance workshop

Muzeum Narodowe we Wrocławiu / The National Museum in Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 5

Muzeum Narodowe we Wrocławiu posiada bogatą kolekcję sztuki japońskiej. Na wystawie stałej „Cudo-Twórcy” prezentowane są zabytki z różnych dziedzin sztuki tj.: uzbrojenie samurajskie, rzeźby, przedmioty zdobione laką i prószone złotem, wyroby z metalu i ceramika. We wrześniu startuje cykl 10 spotkań, w czasie których będzie można zgłębiać tajniki sztuki Kraju Kwitnącej Wiśni. Pierwszy warsztat zostanie poświęcony właśnie symbolice kwiatów. W autentycznym ruchu uczestnicy poszukają wyrazu dla odwagi, męstwa, ale i delikatności czy ulotnej miłości.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Cena: 7 PLN
Zapisy: edukacja.pawilon@mnwr.pl

The National Museum in Wrocław has a rich collection of Japanese art. The permanent exhibition Miracles-Makers presents artefacts from various fields of art: samurai armament, sculptures, items decorated with lacquer and gilding, metalwork and ceramics. In September, a series of 10 meetings will begin, during which it will be possible to get to know the art of the Land of the Cherry Blossom. The first workshop will be devoted to the symbolism of flowers. In authentic movement, participants will look for expression of courage, bravery, but also delicacy or fleeting love.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Price: 7 PLN / Registration: edukacja.pawilon@mnwr.pl

25.09 | 14:00
26.09 | 12:00, 16:00

**„Mikrodomki z drewna i słomki”
– spacer i warsztaty**

Microhouses made of wood and straw
– a walk and workshops

Centrum Kultury Zamek, pl. Świętojański 1

Kolektyw Stolarsko-Artystyczny planuje w Leśnicy weekendową szkółkę stolarską, w trakcie której uczestnicy spotkań stworzą domki lęgowe dla lokalnych ptaków i owadów. Działania poprzedzi edukacyjny spacer badawczy po leśnickim parku. Umożliwi to poznanie lokalnej fauny i flory oraz obszarów żerowania ptaków i owadów, dla których zostaną wykonane mikrodomki. Uczestnicy warsztatów nauczą się podstaw opartej o tradycyjne techniki pracy z drewnem. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, Kolektyw Stolarsko-Artystyczny

 www.strefakultury.pl/Mikrogranty

 Wstęp wolny
Zapisy: mikrodomki01@gmail.com

The Carpenter-Artist Collective [Kolektyw Stolarsko-Artystyczny] is planning a weekend carpentry school in Leśnica, during which participants will create nesting houses for local birds and insects. The activities will be preceded by an educational research walk in the Leśnica Park. This will enable the participants to get to know the local fauna and flora as well as feeding areas of birds and insects, for which the microhouses

26.09 | 11:00

Kurs historii sztuki: „Sztuka prehistoryczna” – wykład

Art history course: Prehistoric art
– a lecture

online via Teams

Joanna Głowińska poruszy zagadnienia dotyczące czasu i okoliczności powstania sztuki prehistorycznej, jej rozwoju i związków z innymi dziedzinami życia, religią i magią. Zwróci uwagę na zmienność sztuki pod wpływem takich czynników jak środowisko naturalne, technologia czy światopogląd twórców. Uczestnicy odbędą podróż do pradziejów ludzkości.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Cena: 8 PLN

Joanna Głowińska will touch upon the time and circumstances of the emergence of prehistoric art, its development and links to other areas of life, religion and magic. She will draw attention to the changeability of art under the influence of such factors as the natural environment, technology and the artists' worldview. Participants will take a journey to the prehistory of humanity.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Price: 8 PLN

Spotkajmy się w kinie DCF

CITY DOCS

projekcje filmów dokumentalnych połączone z dyskusjami na temat współczesnych problemów miejskich

MAGIEL FILMOWY

premierowe pokazy filmowe połączone ze spotkaniami z twórcami

KINO UKRAINA

prezentacja najnowszych osiągnięć kinematografii ukraińskiej

FILMOWE SZALEŃSTWO

najdziwniejsze i najbardziej kultowe obrazy w historii kina

KSIĄŻKA NA EKRANIE

wielkie adaptacje literatury

DKF

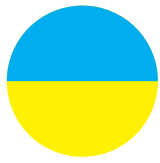
poniedziałkowe spotkania z Adamem Krukiem wokół pogrupowanych tematycznie filmów

FILMOWY KLUB SENIORÓW

wtorkowy cykl dla dojrzałych widzów prowadzony przez Agnieszkę Kubereę

КУЛЬТУРНИЙ ВЕРЕСЕНЬ

27.06–3.10
4.09 | 16:00 онлайн лекція
11.09 | 14:30 зустріч

«Білі складки часу» – виставка робіт Еви Курилуку

Pawilon Czterech Kopuł, ul. Wystawowa 1

вт.–чт. 10:00–16:00
пт. 12:00–18:00
сб.–нд. 10:00–18:00

У павільйоні «Чотири куполи» відбудеться найбільша у світі ретроспектива білих інсталяцій Еви Курилуку – художниці, історикін мистецтва та письменниці. Вони були створені переважно в США, де художниця жила протягом останніх двох десятиліть XX століття, а також у Колумбії, Аргентині та Канаді. Американські інсталяції Курилуку, реконструйовані в анфіладному інтер'єрі павільйону «Чотири купола», – це поетична, інтимна подорож, яка веде світом чуттєвих жестів, неоднозначних поз та вишуканих ерудованих метафор.

Квитки: 20 PLN (звичайний),
15 PLN (пільговий)

31.07–3.10 «GlassGo!» – міська гра

Kościuszkowska Dzielnica Mieszkańcowa

«GlassGo!» вдруге відбувається в рамках дослідницького проекту галереї SIC! BWA Wrocław зосереджується на аналізі стану та функції скла та кераміки в міському просторі. Під час теренової гри, яка триває з серпня по жовтень, організатори заохочують людей вийти за межі картинної галереї та разом скласти карту міського простору. Заграти може кожен і в будь-який час. Все, що Вам потрібно, це телефон із програмою для читання QR-кодів та карта, яку можна завантажити у Барбарі, галереї SIC! BWA Wrocław, кінотеатр DCF, Green Cafe Nero на площі Костюшко та інших місцях в центрі міста.

Вхід вільний

3–12.09 56. Міжнародний фестиваль Wratlavia Cantans

різні локації

Музика перетинає кордони, що певним чином окреслює її суть. З цієї ж причини музика – є великим скарбом для людства; щось, про що ми повинні піклуватися. Тому під час фестивалю Wratlavia Cantans явище перетину кордону буде розглянуто з різних перспектив. Під час концерту з нагоди відкриття – за участі видатної володарки мецосопрано Магдалени Кожені та Національний Форум Музики Вроцлавської філармонії під керівництвом Дункана Варда – розглянемо взаємозв'язок між музикою,

яка носить ім'я «класичної», та народною музикою. Під час інших двох концертів, «Вертер» Гаetano Пуньяні та «Pierrot lunaire» Арнольда Шенберга, теж буде піднімається питання перетину кордонів. Ключовим моментом обох пісень є взаємозв'язок між вимовленим словом і музикою.

Квитки: 10–180 PLN

3.09–3.10 11. Міжнародний фестиваль фотографії TIFF Festival

різні локації

Фестиваль TIFF 2021 – це три дні відкриття заходів та виставок, що триватимуть до 3 жовтня, які складатимуться з 3 кураторських виставок Основної програми, виставки відкритого конкурсного відділу TIFF, проект-виставок, розташованих в міському просторі, а також (вперше в історії фестивалю) відбудеться прем'єра фотокниги, виданої спеціально з цієї нагоди. Програма фестивалю TIFF 2021, який триватиме цілий місяць, буде доповнена зустрічами з авторами, гастролями, дискусіями та вечірніми музичними подіями і перформенсами.

Вхід вільний

3–12.09 18. Millennium Docs Against Gravity Film Festival – фестиваль фільмів

Dolnośląskie Centrum Filmowe, ul. Piłsudskiego 64a

Це найбільший фестиваль документальних фільмів в Польщі і третій за популярністю фестиваль документальних фільмів в Європі. Захід, який цього року святкує своє «Повноліття» знову збере вrocławську публіку для кіноподорожі по всьому світу. Ви зможете взяти участь у заходах, що стосуються найактуальніших проблем сьогодення – програма, відома різноманітністю тематик фестивалю, включатиме фільми, присвячені політиці та суспільству, правам людини та становищу жінок; екології, психології, науці чи філософії; заангажованій журналістиці чи мистецтву, поп-культурі та архітектурі.

Квитки: 10–18 PLN

3–5.09 17. Міжнародний фестиваль оповідань

plac Kościuszki (різні локації) + онлайн

17-й фестиваль – це багатомірне свято короткої прози, спрямоване на популяризацію амбітних книг. Він зосереджується на нетиповій презентації форм оповіді, досліджує вплив літератури на інші види мистецтва, провокує взаємодію між авторами та аудиторією, дозволяючи при цьому обмін досвідом між польськими та іноземними артистами.

Вхід вільний
(обов'язковий попередній запис)

4–18.09 | 11:00–13:00
кожної суботи

Сусідські прогулянки

Różanka, Huby, Gajowice

Восени продовжаться сусідські прогулянки з екскурсоводом Шимоном Марашевським. У вересні учасники відвідають три вроцлавські райони: Ружанка, Хуби та Гайовіце. Під час суботніх прогулянок будуть відкриті таємниці цікавих і часто забутих куточків подвір'я. Ви зможете відчути їхню неповторну атмосферу та дізнатися багато цікавих та дивовижних місцевих історій. Важливо, щоб якомога більше людей скористалося чарами сусідських подорожей, тому завдяки співпраці з Фондом Катаринка одна з трьох прогулянок (4.09) буде перекладена на польську мову жестів, а остання (18.09) відбудеться з аудіосупроводом.

Вхід вільний
(обов'язковий попередній запис)

5.09 | 15:00 Великий фінал Brave Kids – спектакль

Radio Wrocław, ul. Karkonoska 10

Унікальні, енергійні та насичені мистецькими подіями виступи молодих артистів Brave Kids стали постійним елементом у Вроцлавському календарі культурних подій. Міждисциплінарні фінальні покази створюються під час спільних майстер-класів у рамках міжнародної події Brave Kids, де молодь має можливість висловити свою чуйність та мистецькі навички в атмосфері співпереживання та відкритості. Чого очікувати глядачам цього року? Еклектичної суміші циркових, вокальних, танцювальних та театральних вистав. Зокрема заплановано виступ Kids News Circus, Cirkusárna з Чехії, Los Talleres de Teatro y Cine para Niños у Niñas de Lombó з Іспанії та багатокультурні групи молодих жителів Вроцлава та Варшави.

Квитки: 35 PLN
(обов'язковий попередній запис)

8.09 | 17:00–20:00 Вишиваємо! «Вишивка з усього світу: Румунія» – майстер-класи

Barbara, ul. Świdnicka 8b

З початком нового семестру повертаються майстер-класи для вишивальниць! Ольга Будзан, яка веде заняття, обіцяє багато цікавого. Під час вересневої зустрічі за адресою Świdnicka 8b учасники створять вишивки, натхненні традиційними мотивами з Румунії з регіону Біхор. Це також стане чудовою можливістю послухати румунську музику та дізнатися про ремесла такого далекого куточка світу. Вступом до зустрічі стане міні-лекція Ольги на тему авторського права та цікавинка про великий конфлікт, який вразив світ моди.

Квитки: 15 PLN

10–11, 17–18.09 Еврика! Коллонтає вимагає відкриття! – друкарські майстер-класи

Szkoła Podstawowa nr 71 (budynek A),
ul. Podwale 57

Літери, цифри і знаки... Їх відкриють учасники першої частини майстер класу: дослідження друкарського ландшафту вулиці Коллонтає. Мачей Коджис проведе відвідувачів архівом вулиці та її

барвистим та різноманітним сьогоденням. Учасники разом оцифрують та обговорюватимуть літери, присутні у публічному просторі. У другій частині вони зосередяться на малюванні літер, пошуку засобів вираження характеру вулиці, складанні набору літер «Еврика» та розробці гасла і концепції друкарського муралу. Результатом майстер-класу стане проект друкарського муралу, який згодом буде реалізовано у публічному просторі вулиці Коллонтая.

 Вхід вільний
Реєстрація: kontakt@innecentrum.pl

11, 18, 25.09 | 13:00–15:00

«Зроби ляльку, створи казку» – міжкультурні сімейні астер-класи

Przed•Pokój H13, ul. Hercena 13

Під час зустрічей учасники створюватимуть ляльки-мотанки, тобто слов'янські ляльки сили та здійснення бажань. У цих традиційних народних іграшках можуть відобразитися різні герої казок, переказів та народних легенд. Учасники вивчать методику створення ляльки-мотанки «Русалка», «Баба-Яга» та «Бабай». Зустрічі вестиме Людмила Безусько, яка захоплюється різними формами іграшок і створює їх уже протягом багатьох років. Важливо, що всі зустрічі будуть проводитись не лише польською, а й англійською та українською мовами, якщо це буде необхідно. Проект реалізується в рамках Мікрогрантів.

 Вхід вільний
Реєстрація: ludabezusko@gmail.com

15–19.09

57. Джаз над Одром

Teatr Polski, ul. Gabrieli Zapolskiej 3

podwórko Impartu, plac przed Impartem, ul. Mazowiecka 17

Цьогорічний фестиваль - це п'ять днів концертів на трьох сценах, зірки польського і світового джазу та традиційний джем-сесн до ранку. Артисти виступатимуть на нових локаціях: в Польському театрі на сцені ім. Є. Гжегожевського та на подвір'ї Impart. На концерті виступатимуть: Британці з GoGo Penguin, вроцлавський квартет «Vloto», саксофоністка Нубія Гарсія, піаніст Геральд Клейтон та Джо Ловано, гігант саксофону. Також повернеться сцена під відкритим небом на площі перед Impart (вхід вільний).

 Квитки: 20–500 PLN

15.09 | 18:00–19:00

«Гороскоп коміксів» – зустріч

Ośrodek Działań Artystycznych Firlej, ul. Grabiszewska 56

Величезні метрополіси та малі місцини. Високі офісні будівлі, великі плато та екологічні будинки майбутнього. Сучасні центри прогресу та турботу про історію, пам'ять, пам'ятки... Тема міст захоплює, тому наступний майстер-клас з коміксів буде присвячений їм. Як завжди, ви побачите дванадцять коміксів, пов'язаних з головною темою, і проведете дві години майстер-класу, наповнені творчими вправами, у їх товаристві. Хочете побачити найкращі комікси, в яких героєм є місто? Кращої можливості Ви не знайдете!

 Вхід вільний

16, 17.09 | 19:00

18.09 | 18:00
19.09 | 15:30

«Лазар» – музичний спектакль

Teatr Muzyczny Capitol, ul. Piłsudskiego 67

«Лазар» – остання робота Девіда Бові, представлена у 2015 році. Постановка Яна Клати в Капітолії – це польська прем'єра мюзиклу. Сценарій Енді Уолша є продовженням науково-фантастичного роману «Людина, яка впала на Землю» та фільму 1976 року з Девідом Бові у головній ролі. Фільм та книга розповідають про представників інопланетної цивілізації, які шукають нове місце для проживання на Землі через посуху, яка руйнує їх рідну планету. Один з них, Томас Ньютон, завдяки своїм надлюдським здібностям, здобуває ціле багатство, але разом з ним набуває земних пороків: жадібності, егоїзму, залежності від алкоголю. На самоті він сумує за втраченим коханням і мріє повернутися на свою планету. В головній ролі Вас радо вітатиме Марчін Чарнік

 Квитки: 60–110 PLN (звичайний),
40–90 PLN (пільговий)

18.09 | 20:00

OPEN AIR Theatre Festival: Younak Circus – спектакль

Centru Kultury Agora, ul. Serbska 5a

Сімейне шоу, повне несподіваних видовищ, чудової акробатики, досконалих виступів ілюзіоністів та жонглерів, з живою музикою, сучасним танцем та словацькою народністю. Артисти з гурту «Younak Circus» ламають стереотипи, граються з формою, експериментують, пропонуючи глядачам унікальну сімейну театральну комедію. Культова 300-річна історія про словацького Юрай Яношика – грабіжника, який грабував багатих і віддавав їх багатство бідним, розповідається абсолютно новаторським способом. Цей спектакль неодноразово отримувал нагороди на міжнародних конкурсах та фестивалях.

 Вхід вільний

18.09 | 12:00–20:00

6. Фестиваль Чаю «Чайш?»

Centrum Kultury Zamek, pl. Świętojański 1

Традиційно на фестивалі з'являться продавці чаю із найкращими сортами та видами цієї чудової рослини. Будуть присутні майстри кераміки, що спеціалізуються на виготовленні посуду для чаю, а також комбуча та місця з азійською кухнею. Програма також охоплює серію майстер-класів та лекцій, присвячених чаю та чайній культурі. Тут Ви зможете розширити свої знання про чай, набути нові вміння та отримати цікавий досвід.

 Вхід вільний

24–26.09

8. Міжнародний фестиваль дитячих театрів «Dziecinada»

Impart – scena w podwórku, ul. Mazowiecka 17

«Dziecinada» – єдиний міжнародний театральний фестиваль, орієнтований для дітей, опікунів та цілих сімей у Нижній Сілезії. Цього року фестиваль відбудуватиметься лише на відкритому повітрі. У програмі – сімейні вистави, вуличні комедії, екранізації казок, казки та вистави під відкритим небом. Це буде унікальна можливість познайомитися з міжнародним театром на найвищому рівні та артистами з різних країн – серед іноземних гостей можемо зустріти гурт «Awake Projects» зі Швеції.

 Квитки: 15–40 PLN

25.09 | 10:00–19:00
26.09 | 11:00–18:00

Ярмарок «Чудовий дизайн. Осінь»

Concordia Design Wrocław, Wyspa Słodowa 7

«Чудовий дизайн» – це можливість познайомитися з польськими брендами у сфері моди, плакатів, ілюстрацій, ювелірних виробів, кераміки, рослин, текстилю та інших прикрас. Під час осіннього ярмарку гарантовані події: свято для очей, останні тенденції та нічого, окрім задоволення.

 Вхід вільний

25.09–3.10

8. Міжнародний Кінофестиваль «Кіно Діти»

Kino Nowe Horyzonty, ul. Kazimierza Wielkiego 19a-21

Кінотеатр «Нові горизонти» запрошує Вас на найбільший кінофестиваль для юних глядачів. Програма цьогорічного фестивалю поділена на підрозділи: серед них – Головний конкурс та Конкурс кіновідкриттів, де будуть представлені постановки виняткового жанру та стилю. Тож це буде цікаво, барвисто, але з ноткою смутку, адже фільми для юної аудиторії охоплюють увесь спектр емоцій та переживань. Організатори запрошують глядачів віком від 4 до 12 років (та обіцяють, що дорослим теж не буде нудно).

 Квитки: 15 PLN (звичайний),
13 PLN (пільговий)

20–25.09

Фестиваль Avant Art 2021 Вроцлав

різні локації

Фестиваль «Avant Art» повертається до ідеї фестивалю «про музику», тобто перегляду найцікавіших та найоригінальніших – на думку кураторів – мистецьких явищ, що базуються на музиці. Як і минулого року, організатори вирішили підтримати, перш за все, польських виконавців, хоча будуть і іноземні зірки експериментальної музики. У програму фестивалю входить прем'єрний виступ «Siksy» та виставка колективу «Церква Нігілістів» (Kościół Nihilistów). Крім того, відомі польські експериментальні музиканти та авангардні електронні проекти, зокрема тріо Jaszczek / Podpora / Kohyt, T'ien Lai та надзвичайно талановиті польські композитори – Олександра Слиж та Теоніка Рожинек. Крім того, концерти зірок цьогорічного фестивалю Avant: Пан Дайджінг та дуєт DUMA. Шанувальники хіп-хоп музики оцінять концерти Prison Religion з США, Bartuś 419 та Ambro Fiszoski. Цьогорічний фестиваль завершиться концертом однієї з найбільших світових зірок пост-джазу – квартету «The End» Матса Густафссона.

 Квитки: 20–45 PLN
(на окремі заходи – вхід вільний)

przeczytaj / obejrzyj
= read / watch =

WE WRZEŚNIU

IN SEPTEMBER

Tytuł / Title: „Yaga”

Autorka / Author: Agata Kalinowska

Data premiery / Release date: 3.09.2021

Wydawca / Publisher: BWA Wrocław Galerie Sztuki Współczesnej

Liczba stron / Number of pages: 176

Oprawa / Binding: twarda / hardcover

78

O książce / About the book:

Autorka, nawiązując do słowiańskich wierzeń, przeksztalca znaczenie motywu Baby Jagi – w jej książce odnosi się on nie tyle do postaci czarownicy, ile do konkretnych emancypacyjnych idei. Trudno w tym wypadku mówić o jednym politycznym postulacie, gdyż Kalinowska upomina się o prawa zarówno kobiet, jak i osób nieheteronormatywnych, zauważając przy tym, że nawet w świecie queer dominuje męska perspektywa. „Yaga”, poprzez podważenie społecznie przyjętych norm, za cel obiera dowartościowanie faktu bycia wykluczonym – jako szansy na niezależność.

By referring to Slavic beliefs, the author subverts the meaning of the Baba Yaga motif – in her book, it refers not so much to the figure of the witch as to specific emancipatory ideas. One would be hard-pressed to bring up a single political postulate in this case, since Kalinowska stands up for the rights of women and non-heteronormative people, seeing how the male perspective dominates even in the queer world. By undermining socially accepted norms, Yaga aims at taking advantage of the fact of being excluded as an opportunity for independence.

O autorce / About the author:

Agata Kalinowska to pisarka, fotografka i barmanka, związana z BWA Wrocław. Na Uniwersytecie Wrocławskim ukończyła dziennikarstwo oraz kulturoznawstwo, a w Ośrodku Postaw Twórczych uczyła się fotografii. Jej prace pokazywane były nie tylko w Polsce, lecz także za granicą. Publikowała w „Biurze” i polskiej edycji „Vice”. Prowadzi bloga relativelyhuman.blogspot.com. W jej twórczości dostrzec można zainteresowanie bliskością, intymnymi relacjami oraz kobietami, które są – jak sama zauważa – leitmotywem jej zdjęć.

Agata Kalinowska is a writer, photographer and bartender, associated with BWA Wrocław. She graduated journalism and cultural studies at the University of Wrocław, and studied photography at the Creative Arts Centre. Her works have been exhibited not only in Poland but also abroad, and her articles were published in “Biuro” and the Polish edition of “Vice”. She runs her own blog at relativelyhuman.blogspot.com. In her works, one can note an interest in intimacy, intimate relations and women, who are – as she herself notes – the leitmotif of her photographs.

Tytuł / Title: „TOOMANYKICKS”

Reżyseria / Directed by: Dawid Wawrzyszyn

Scenariusz / Screenplay by: Dawid Wawrzyszyn, Maciej Ślęzak, Maciej Kerszen

Zdjęcia / Cinematography by: Krzysztof Wiśniewski

Producent / Producer: Dawid Wawrzyszyn, Marcin Kobylecki

Data projekcji kinowej / Date of the cinema screening: 12.09.2021 (podczas / at the 18. Millennium Docs Against Gravity Film Festival)

O filmie / About the film:

„TOOMANYKICKS” to opowieść o 11 osobach, których wspólną pasją stało się kolekcjonowanie butów sportowych. Ich zajawkę podziela coraz większa część polskiego społeczeństwa – niezależnie od wykształcenia, pochodzenia i grubości portfela. Twórcy zabierają nas w podróż przez bazyry pełne podróbek, pierwsze sklepy sportowe, aż do czasów, kiedy internet zdominował każdą sferę naszego życia. Wśród bohaterów znaleźli się wrocławianie, m.in.: jeden z najbardziej utytułowanych polskich koszykarzy, związany swego czasu z WKS Śląsk Wrocław, Maciej Zieliński, a także Paulina Cieślewska – słynna polska artystka i customizerka, dla której płótnem są buty czy Aleksandra Gąsior – influencerka modowa, również sneakerheadka.

Film dostępny jest na platformie vod.mdag.pl oraz będzie można go zobaczyć we wrześniu w Dolnośląskim Centrum Filmowym.

TOOMANYKICKS tells the story of 11 people, who shared the same passion – collecting sports shoes – something that an increasingly large part of Polish society is also passionate about, regardless of education, roots and wealth. The authors take us on a journey through bazaars full of counterfeit shoes, first sports shops, up to the modern times, when the internet started to dominate every sphere of our lives. The protagonists depicted in the film include residents of Wrocław – Maciej Zieliński, one of the most successful Polish basketball players, former athlete of WKS Śląsk Wrocław, as well as Paulina Cieślewska – a famous Polish artist and customiser working on shoes, and Aleksandra Gąsior – fashion influencer and a sneakerhead.

The film is available on vod.mdag.pl and will be screened in September at the Lower Silesian Film Centre.

O reżyserze / About the director:

Pomysłodawca i reżyser filmu o polskich sneakerheadach. W 2019 roku Wawrzyszyn zgłosił swój treatment na film dokumentalny do konkursu Polish Days New Horizons na 72. Festiwalu Filmowym w Cannes. Rywalizował z największymi polskimi producentami i, ku własnemu zdumieniu, został przyjęty. Potem wsparł go operator Krzysztof Wiśniewski, z pomocą przyszli też studio Tengent i jego szef Marcin Kobylecki. – *Traktuję ten film jak swoje dziecko, bo to mój reżyserski debiut. Wymyśliłem go od początku, zainwestowałem, zebrałem ekipę i bohaterów – mówi Dawid Wawrzyszyn. – Chcę, żeby był brudny, uliczny, ze sznytem nowoczesnego dokumentu.*

Creator and director of the film about Polish sneakerheads. In 2019, Wawrzyszyn submitted his treatment for a documentary film to the Polish Days New Horizons competition at the 72nd Cannes Film Festival. He competed with some of Poland's biggest producers and, to his own surprise, his treatment was approved. After that, he was supported by cinematographer Krzysztof Wiśniewski, later Studio Tengent and its director Marcin Kobylecki also came to his aid. “This film is like my child, it's my debut as a director. I came up with it from scratch, invested in it, gathered a team and protagonists,” says Dawid Wawrzyszyn. “I want it to be dirty, street-like, with a tinge of modern documentary.”

mdag.pl f MDAGWroclaw

Bilety dostępne na: dcf.wroclaw.pl!

Millennium
18th DOCS
AGAINST
GRAVITY
FILM FESTIVAL

3–12.09
Wrocław → Dolnośląskie
Centrum Filmowe

16.09–3.10
online → mdag.pl

Millennium
bank

austrackie forum kultury

INSTITUT FRANÇAIS

Centrum Kultury

WIASTO

WIASTO

WIASTO

onet

NOZZ

wyborcza

wyborcza

WYBORCZA

TVN

TVN

TVN

8.
międzynarodowy festiwal
teatrów dla dzieci

Dzieci nada

24—26.09.2021

Impart

**W tym roku
gramy tylko
w plenerze!**

**Bilety i karnety
w sprzedaży!**

wroclaw.dziecinada.pl
strefakultury.pl
eventim.pl

ORGANIZATORZY:

Strefa
Kultury
Wrocław

Wrocław
miasto spotkań

PARTNER
MOTORYZACYJNY:

PARTNERZY:

PARTNERI MEDIALNI:

